

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Griffie ER Bonaire	
Ingek.:	APR 19 2018
Volgnummer:	2018003935
Griffier:	Uitv.:

Aan:
De leden van de eilandsraad Bonaire
dtkv van de eilandgriffier,
Dhr. W. A. Cecilia, MBA
Alhier

Uw brief van:
Ons nummer: 2018003911
Datum: 19 APR 2018
Betreft: Ontwerp-
Wegenverkeersverordening Bonaire

Geachte leden van de eilandsraad,

Wij bieden u hierbij ter behandeling het ontwerp en de memorie van toelichting en een tweetal bijlagen aan, voor een nieuwe en lang verwachte Wegenverkeersverordening Bonaire. Wij zijn ons er van bewust dat de totstandkoming van deze ontwerp-eilandsverordening een zeer lange periode nodig heeft gehad. De redenen hiervoor zijn gelegen in de complexiteit van het onderwerp. Zo diende een gehele nieuwe regeling voor het verkeer van Bonaire veel expertise bij elkaar gebracht te worden. Het ontwerp is tot stand gekomen in overleg met vertegenwoordigers van alle directies van het openbaar lichaam Bonaire en met vertegenwoordigers van het Korps Politie Caribisch Nederland.

Met de nieuwe Wegenverkeersverordening Bonaire, die de inmiddels sterk verouderde Wegenverkeersverordening Bonaire uit 1957 vervangt, krijgen een aantal reeds bestaande verkeerssituaties een wettelijke grondslag, zoals zebrapaden en rotondes. Ook worden een aantal internationaal erkende veiligheidsverhogende maatregelen genomen, zoals de verplichting tot het dragen van autogordels en valhelmen. Ten aanzien van enkele categorieën weggebruikers, waaronder mensen met een fysieke beperking, worden voorts bepalingen opgenomen die de deelname aan het verkeer voor hen bevorderen.

De nieuwe Wegenverkeersverordening dient op een zorgvuldige wijze ingevoerd te worden en bekend gemaakt te worden bij de bevolking. Ook ten aanzien van dit aspect is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van het KPCN en het Openbaar Ministerie en de directies R&O en T&H van het openbaar lichaam Bonaire. Uitgangspunt bij de implementatie is, dat elke ketenpartner voor de eigen organisatie verantwoordelijk is voor de door haar te ondernemen acties. Naar aanleiding van het overleg is door de afdeling Communicatie een Communicatieplan en door het KPCN een implementatie- en handhavingsplan op hoofdlijnen opgesteld. Door de directie R&O is tevens een kostenoverzicht verstrekt voor nieuw te plaatsen verkeersborden. Bijgaand treft u een exemplaar aan van deze stukken.

Correspondentieadres

Kaya Grandi 51 | Kralendijk, Bonaire C.N.
Tel. (+599) 717-5330 | Fax. (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Openbare eilandsraadvergadering
dd.: 29 MAY 2018
Besluit: Aan de
Vaste Cie B&O, R&O
en T&H om advies

Griffie ER Bonaire	
Ingek.:	APR 19 2018
Volgnummer:	2018003935
Griffier:	Uitv.:

Aan:

De leden van de eilandsraad Bonaire
dtkv van de eilandgriffier,
Dhr. W. A. Cecilia, MBA
Alhier

Uw brief van:

Ons nummer: 2018003911

Datum: 9 APR 2018

Betreft: Ontwerp-

Wegenverkeersverordening Bonaire

Geachte leden van de eilandsraad,

Wij bieden u hierbij ter behandeling het ontwerp en de memorie van toelichting en een tweetal bijlagen aan, voor een nieuwe en lang verwachte Wegenverkeersverordening Bonaire. Wij zijn ons er van bewust dat de totstandkoming van deze ontwerp-eilandsverordening een zeer lange periode nodig heeft gehad. De redenen hiervoor zijn gelegen in de complexiteit van het onderwerp. Zo diende een gehele nieuwe regeling voor het verkeer van Bonaire veel expertise bij elkaar gebracht te worden. Het ontwerp is tot stand gekomen in overleg met vertegenwoordigers van alle directies van het openbaar lichaam Bonaire en met vertegenwoordigers van het Korps Politie Caribisch Nederland.

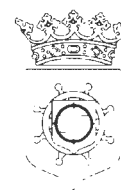
Met de nieuwe Wegenverkeersverordening Bonaire, die de inmiddels sterk verouderde Wegenverkeersverordening Bonaire uit 1957 vervangt, krijgen een aantal reeds bestaande verkeerssituaties een wettelijke grondslag, zoals zebrapaden en rotondes. Ook worden een aantal internationaal erkende veiligheidsverhogende maatregelen genomen, zoals de verplichting tot het dragen van autogordels en valhelmen. Ten aanzien van enkele categorieën weggebruikers, waaronder mensen met een fysieke beperking, worden voorts bepalingen opgenomen die de deelname aan het verkeer voor hen bevorderen.

De nieuwe Wegenverkeersverordening dient op een zorgvuldige wijze ingevoerd te worden en bekend gemaakt te worden bij de bevolking. Ook ten aanzien van dit aspect is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van het KPCN en het Openbaar Ministerie en de directies R&O en T&H van het openbaar lichaam Bonaire. Uitgangspunt bij de implementatie is, dat elke ketenpartner voor de eigen organisatie verantwoordelijk is voor de door haar te ondernemen acties. Naar aanleiding van het overleg is door de afdeling Communicatie een Communicatieplan en door het KPCN een implementatie- en handhavingsplan op hoofdlijnen opgesteld. Door de directie R&O is tevens een kostenoverzicht verstrekt voor nieuw te plaatsen verkeersborden. Bijgaand treft u een exemplaar aan van deze stukken.

Correspondentieadres

Kaya Grandi 51 | Kralendijk, Bonaire C.N.
Tel. (+599) 717-5330 | Fax. (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden

Gelet op de omvang van de stukken en de complexiteit van het onderwerp treden wij graag in overleg met uw raad om de wijze van behandeling van de ontwerp-eilandsverordening met uw raad af te stemmen.

Hoogachtend,
de gezaghebber,

de eilandsecretaris, ~~wvd~~

Bijlagen: aanbieding, ontwerp, memorie van toelichting en 2 bijlagen, implementatie- en handhavingsplan, communicatieplan en kostenoverzicht.

Cc: R&O, T&H en JAZ

**EILANDSRAAD VAN HET
EILANDGEBIED BONAIRE**

Eilandsverordening houdende regels inzake
het verkeer en de verkeersveiligheid op de wegen
(Wegenverkeersverordening Bonaire)

2018

AANBIEDING

No. 1

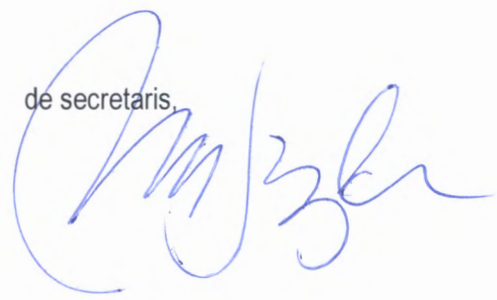
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire biedt de eilandsraad ter goedkeuring aan een ontwerp-eilandsverordening houdende regels inzake het verkeer en de verkeersveiligheid op de wegen (Wegenverkeersverordening Bonaire).

Kralendijk, **19 APR 2018**

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,
de gezaghebber,

de secretaris,

**EILANDSRAAD VAN HET
OPENBAAR LICHAAM BONAIRE**

Eilandsverordening houdende regels inzake
het verkeer en de verkeersveiligheid op de wegen
van Bonaire (Wegenverkeersverordening Bonaire)

2018

ONTWERP

No. 2

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE,

Gelet op:
artikel 136 en artikel 149 van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba;

Overwegende:
dat het wenselijk is nieuwe regels inzake het verkeer en de verkeersveiligheid vast te stellen;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de volgende eilandsverordening:

Hoofdstuk I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In deze eilandsverordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. aanhangwagen: voertuig dat door een voertuig wordt voortbewogen of kennelijk bestemd is om aldus te worden voortbewogen;
- b. aslijnen: al dan niet onderbroken lijnen of stroken, op of in een rijbaan in een daarbij afstekende kleur aangebracht, waardoor de rijbaan overlangs verdeeld wordt in twee of meer delen van gelijke of nagenoeg gelijke breedte;
- c. autobus: een motorvoertuig, ingericht voor het vervoer van meer dan acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen;
- d. bebouwde kom: de bij of krachtens Eilandsverordening bebouwde kom Bonaire als zodanig omschreven, min of meer aaneengesloten bebouwingen;
- e. berm: al dan niet verhard direct naast de rijbaan gelegen deel van de weg;
- f. bestuurder: iedere weggebruiker, niet zijnde een voetganger;
- g. bestuurder van een motorvoertuig: degene die een motorvoertuig bestuurt;

- h. bevoegd gezag: de gezaghebber van het openbaar lichaam Bonaire, tenzij anders bepaald in deze verordening;
- i. blauwe doorgetrokken streep: vanwege het bevoegd gezag aangewezen parkeerzone waarin voorwaarden gelden ten aanzien van het parkeren.
- j. blokmarkering: onderbroken markering van blokken of strepen op het wegdek ter aanduiding dat een bepaalde rijbaan ingereeden mag worden of dat in- of uitgevoerd kan worden;
- k. bromfiets: motorvoertuig op twee of drie wielen, dat niet is voorzien van een gesloten carrosserie, en dat is uitgerust met een verbrandingsmotor met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ of een elektromotor, met een maximumsnelheid van 55 km/u;
- l. dag: de periode tussen zonsopgang en zonsondergang;
- m. dimlicht: licht waarmee de weg voor het voertuig wordt verlicht zonder dat hierdoor andere weggebruikers worden verblind of gehinderd;
- n. fiets: voertuig, bestemd om te worden voortbewogen door fysieke kracht, met uitzondering van die voertuigen welke kennelijk als kinderspeelgoed zijn aan te merken, waaronder mede begrepen voertuigen met trapondersteuning met een maximale snelheid van 30 km/u;
- o. fietspad of fietsstrook : een als zodanig aangewezen weggedeelte of vrij liggend pad bestemd voor fietsers;
- p. gele doorgetrokken streep: zone waarin het verboden is te stoppen;
- q. gele onderbroken streep: zone waarin het verboden is te parkeren;
- r. gevarendriehoek: driehoekige rode reflector die op de weg geplaatst wordt om het achteropkomende verkeer te waarschuwen;
- s. grootlicht: licht dat de weg voor het voertuig over een grote afstand verlicht;
- t. haaietanden: een serie driehoeken op het wegdek ter aanduiding dat voorrang dient te worden verleend;
- u. inhalen: bij een nadering en voorbijgaan van twee zich in dezelfde richting voortbewegende voertuigen of groepen van voertuigen waartussen de afstand afdoende geringer wordt doordat het achterste voertuig of de achterste groep voertuigen zich sneller voortbeweegt dan het voorste voertuig of de voorste groep voertuigen;
- v. inrit: toegang naar een gebouw of besloten erf;
- w. invalidervoertuig: voertuig ingericht voor het vervoer van een invalide, al dan niet uitgerust met een motor met een maximale snelheid van 30 km/u, waarbij het voertuig niet breder mag zijn dan 1,2 meter;
- x. invoegstrook: door een blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat is bestemd voor bestuurders die de doorgaande rijbaan oprijden;
- y. kenteken: de letters en cijfers aangebracht op de belastingnummerplaat, overeenkomstig de Motorrijtuigbelastingverordening Bonaire 2011;
- z. kruisingsvlak: gedeelte van de weg, bij een samenkomst van rijbanen, dat vrij dient te worden gehouden voor het verlenen van voorrang;
- aa. kruispunt: kruising of splitsing van wegen;
- bb. laadvermogen: het maximaal toegestane ladingsgewicht dat met een bepaald vervoermiddel mag worden vervoerd;
- cc. massa van het ledige voertuig: massa van het voertuig in bedrijfsvaardige staat, met inbegrip van de bedrijfsstoffen, reservedelen en gereedschappen, die tot de normale uitrusting van een voertuig behoren, lading; bestuurder en andere personen die met het voertuig worden vervoerd niet inbegrepen;
- dd. Maximum toegestane massa: het ledig gewicht van een voertuig, vermeerderd met het laadvermogen;

- ee. militaire colonne: een aantal zich achter elkaar in formatie bevindende militaire voertuigen, dan wel een aantal militairen te voet in enigerlei aaneengesloten formatie, voor zover zij zich ter uitoefening van de dienst op de weg bevinden;
- ff. motorfiets: motorvoertuig met een cilinderinhoud van meer dan 50 cm³ op twee wielen al dan niet met zijspanwagen;
- gg. motorvoertuig: een gemotoriseerdvoertuig, niet zijnde een bromfiets en een invalidenvoertuig, bestemd om anders dan langs rails te worden voortbewogen;
- hh. nacht: de periode tussen zonsondergang en zonsopgang;
- ii. oplegger: aanhangwagen die is ontworpen om aan een trekkend voertuig te worden gekoppeld, waarbij het trekkend voertuig de voorzijde van de oplegger draagt en waarbij op het trekkend voertuig een aanzienlijke verticale belasting wordt overgebracht door de oplegger;
- jj. parkeren: het laten stilstaan van een voertuig anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk en voortgezet in- of uitstappen van passagiers of voor het onmiddellijk en voortgezet laden of lossen van goederen;
- kk. rijbaan: elk voor rijdende voertuigen bestemd weggedeelte met uitzondering van de fietspaden;
- ll. richtingspijlen: witte pijlen op de rijbaan aangebracht die de bestuurder de verplichte rijrichting aangeven;
- mm. rijstrook: door een doorgetrokken of onderbroken witte streep gemarkeerd gedeelte van de rijbaan van dusdanige breedte dat bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen daarvan gebruik kunnen maken;
- nn. vee, rij- en trekdieren: hieronder wordt onder meer begrepen paarden, pony's, ezels, muilezels, muilieren, runderen, schapen, geiten en varkens;
- oo. rotonde: een cirkelvormig plein met eenrichtingsverkeer;
- pp. stoplijn: een witte al dan niet onderbroken lijn, strook of streep, overdwars in of op het wegdek aangebracht;
- qq. trottoir: zijkant van de weg afgezet door trottoirbanden langs de rijbaan;
- rr. uitrijstrook: door een onderbroken blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat is bestemd voor bestuurders die de doorgaande rijbaan verlaten;
- ss. uitrit: uitgang van een gebouw of besloten erf;
- tt. verdrijvingsvlak: gedeelte van de rijbaan waarop schuine strepen zijn aangebracht ter geleiding van het verkeer;
- uu. verharde wegen: wegen welke zijn voorzien van een kunstmatig aangebrachte vaste deklaag;
- vv. verkeer: alle weggebruikers;
- ww. verkeersdrempels: verhoging in de weg bedoeld om de weggebruiker zijn snelheid te doen verminderen;
- xx. verkeerslichten: lampen op de openbare weg bedoeld om doorstroming van het verkeer te regelen;
- yy. verkeerstekens: verkeerslichten, verkeersborden en tekens op het wegdek;
- zz. voertuigen: fietsen, bromfietsen, invalidenvoertuigen, motorvoertuigen, zelfrijdende werktuigen en wagens;
- aaa. voetgangersoversteekplaats of zebapad: een door, loodrecht op de lengterichting van de weg aangebrachte witte strepen aangewezen plaats waar voetgangers en invalidenvoertuigen de rijbaan kunnen oversteken;

bbb. voetpad: een van de rijbaan afgescheiden, al dan niet verhoogd weggedeelte, uitsluitend bestemd voor voetgangers, tenzij in deze verordening anders is bepaald;

ccc. voorrang verlenen: het verkeer in staat stellen ongehinderd zijn weg te vervolgen;

ddd. vrachtauto: motorvoertuig op meer dan drie wielen, met een toegestane maximum massa van meer dan 3500 kilogram, uitsluitend en hoofdzakelijk ingericht tot, of blijkens hun oorspronkelijke bouw bestemd voor het vervoer van goederen;

eee. wagen: een voertuig voortgetrokken door rij- of trekdieren;

fff. wegen: alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden; met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten;

ggg. weggebruikers: voetgangers, fietsers, bromfietsers, bestuurders van een invalidenauto of van een motorvoertuig, ruiters, geleiders van rij- of trekdieren of vee en bestuurders van gespannen of ongespannen wagens;

hhh. zelfrijdende werktuigen: werktuigen, die zich door middel van eigen mechanische kracht kunnen verplaatsen.

Artikel 2

1. De regels van deze eilandsverordening betreffende voetgangers zijn mede van toepassing op bestuurders van een invalidenauto, indien zij van een voetpad of trottoir gebruik maken of van het ene naar het andere voetpad of trottoir oversteken. Tenzij deze verordening anders bepaald, volgen bestuurders van invalidenauto's in andere gevallen de regels voor fietsers.
2. De regels van deze eilandsverordening betreffende voetgangers zijn voorts mede van toepassing op personen die te voet een motorfiets, bromfiets of fiets aan de hand meevoeren, alsmede personen die zich verplaatsen met behulp van voorwerpen niet zijnde voertuigen.

Artikel 3

Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd.

Hoofdstuk II

AANWIJZINGEN, BEVELEN EN VERKEERSTEKENS

Paragraaf 1

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 4

1. Weggebruikers zijn verplicht gevolg te geven aan de verkeerstekens, opgenomen in bijlagen 1 en 2 behorende bij deze verordening, die een gebod of verbod inhouden.
2. De verkeerstekens opgenomen in bijlage 1 kunnen bij eilandsbesluit, van algemene strekking, worden gewijzigd of ingetrokken.

Artikel 5

Weggebruikers zijn verplicht de in bijlage 2 opgenomen bevelen en aanwijzingen op te volgen die mondeling of door middel van gebaren worden gegeven door daartoe bevoegde en als zodanig kenbare verkeersregelaars, verkeersbrigadiers of andere daartoe bevoegde en als zodanig kenbare ambtenaren.

Artikel 6

1. Bevelen en aanwijzingen zoals bedoeld in artikel 5 gaan boven verkeerstekens en verkeersregels.
2. Verkeerslichten gaan boven verkeerstekens die de voorrang regelen.
3. Verkeerstekens gaan boven verkeersregels, voor zover deze regels onverenigbaar zijn met deze tekens.

Artikel 7

1. Ten behoeve van de veiligheid op de weg en het waarborgen van de vrijheid van het verkeer kunnen, na ingewonnen advies, door of vanwege de gezaghebber bevelen en aanwijzingen worden gegeven aan de weggebruikers.
2. De gezaghebber of een door hem aangewezen instantie beslist na ingewonnen advies over het plaatsen en aanbrengen van verkeerstekens.
3. De gezaghebber of de door hem daartoe aangewezen instantie kan slechts gemotiveerd afwijken van het advies bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Verkeerstekens worden door of vanwege het bestuurscollege geplaatst of aangebracht.
5. Het is aan anderen dan degenen die daartoe krachtens deze verordening bevoegd zijn verboden op, langs of boven de wegen verkeerstekens aan te brengen, te doen aanbrengen, aangebracht te houden of te verwijderen dan wel de zichtbaarheid van verkeerstekens weg te nemen.
6. Het is verboden voorwerpen, inrichtingen of borden, van welke aard ook, die het verkeer in verwarring zouden kunnen brengen op, langs of boven de wegen aan te brengen, te doen aanbrengen of aangebracht te houden.

Paragraaf 2

VERKEERSBORDEN

Artikel 8

1. Verkeersborden zijn van toepassing over de hele breedte van de weg of de rijbaan waarop of waaraan zij zijn geplaatst.
2. Ingeval een weg is verdeeld in rijstroken, kan de toepassing van een verkeersbord worden beperkt tot één of meer rijstroken.
3. De verkeersborden E1, E2 en E3 van bijlage 1 gelden slechts voor de zijde van de weg waaraan of waarop zij zijn geplaatst.

Artikel 9

1. Onder verkeersborden en verkeerslichten aangebrachte onderborden kunnen inhouden:
 - a. een nadere uitleg van het verkeersbord;
 - b. ingeval op een onderbord uitsluitend symbolen voorkomen: het verkeersbord geldt slechts voor de aldus aangeduide weggebruikers of het aldus aangeduide verkeersgedrag;
 - c. ingeval op een onderbord het woord "uitgezonderd" in combinatie met symbolen voorkomt: het verkeersbord geldt niet voor de aldus aangeduide weggebruikers of het aldus aangeduide verkeersgedrag.
2. Symbolen op onderborden hebben dezelfde betekenis als die welke in bijlage 1 zijn opgenomen.
3. Indien het beoogde verkeersgedrag wordt aangegeven door middel van teksten of tekens al dan niet in combinatie met symbolen, blijkt het beoogde verkeersgedrag uit het onderbord.

Paragraaf 3

VERKEERSLICHTEN

Artikel 10

1. Bij driekleurige verkeerslichten betekent:
 - a. groen licht: doorgaan;
 - b. geel licht: stop; voor bestuurders die het teken zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;
 - c. rood licht: stop.
2. Indien in een driekleurig verkeerslicht of in een daaraan toegevoegd éénkleurig verkeerslicht een verlichte pijl zichtbaar is, geldt het licht uitsluitend voor de door de pijl aangegeven richting.
3. Indien een verlichte afbeelding van een fiets zichtbaar is, geldt het licht voor fietsers en bestuurders van een invalidervoertuig.

Artikel 11

1. Bij tweekleurige verkeerslichten betekent:
 - a. geel licht: stop; voor bestuurders die het licht zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;
 - b. rood licht: stop.
2. Het tweede en derde lid van artikel 10 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12

1. Bij buslichten betekent:
 - a. wit licht of wit knipperlicht: doorgaan;
 - b. geel licht: stop; voor bestuurders die het licht zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;
 - c. rood licht: stop.
2. Het witte licht en het witte knipperlicht gelden slechts voor de aangegeven richtingen.

Artikel 13

1. Bij voetgangerslichten betekent:
 - a groen licht: voetgangers mogen oversteken;
 - b groen knipperend licht: voetgangers mogen oversteken; het rode licht verschijnt spoedig;
 - c rood licht: voetgangers mogen niet meer beginnen over te steken: reeds overstekende voetgangers moeten zo snel mogelijk doorlopen.
2. Indien het rode licht is vervangen door een geel knipperlicht als bedoeld in artikel 14, mogen voetgangers oversteken, mits zij het overige verkeer ter plaatse voor laten gaan.
3. Ten behoeve van blinden en slechtzienden kunnen verkeerslichten worden uitgerust met een geluidsignaal;

Artikel 14

Geel knipperlicht betekent: gevaarlijk punt; voorzichtigheid geboden.

Artikel 15

Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere voorschriften worden gegeven met betrekking tot de verkeerslichten.

Paragraaf 4

VERKEERSTEKENS OP HET WEGDEK

Artikel 16

Een doorgetrokken streep heeft de volgende betekenis:

- a. indien de streep zich bevindt tussen rijstroken dan wel op paden, met verkeer in beide richtingen:
bestuurders mogen de streep niet naar links overschrijden en zich niet links van de streep bevinden, tenzij aan de rechterzijde van de doorgetrokken streep een onderbroken streep is aangebracht;
- b. indien de streep zich bevindt tussen rijstroken dan wel op paden, voor verkeer in één richting:
bestuurders mogen de streep niet overschrijden, tenzij tussen de bestuurder en de doorgetrokken streep een onderbroken streep is aangebracht.

Artikel 17

Bestuurders mogen verdrijvingsvlakken niet gebruiken.

Artikel 18

Bestuurders die de rijbaan volgen zijn verplicht op een kruispunt de richting te volgen die de voorsorteerstrook waarop zij zich bevinden aangeeft.

Artikel 19

Bestuurders moeten voor de voor hen bestemde stoplijn stoppen.

Artikel 20

Bestuurders moeten voor de voor hen bestemde haaiantanden voorrang verlenen aan bestuurders op de kruisende weg.

Hoofdstuk III

VERKEERSGEDRAG

Paragraaf 1

VEILIGHEID OP DE WEG

Artikel 21

1. Het is verboden voor het verkeer, hinderlijke of schadelijke stoffen of voorwerpen op een weg te werpen, te laten vallen, te plaatsen, te leggen of te laten staan of te laten liggen.
2. Het is verboden voorwerpen, waardoor wegen kunnen worden beschadigd, slepend over een weg te vervoeren.

Artikel 22

Het is de bestuurder verboden een weg of weggedeelte, waarvoor het verkeer in de tegengestelde richting het recht van doorgang heeft, in te gaan, wanneer een voertuig, rij- of trekdier of vee uit bedoelde richting die weg of dat weggedeelte is genaderd dan wel zich daarop bevindt. Het is hem bovendien verboden zich zodanig voor die weg of weggedeelte op te houden, dat het uit de tegengestelde richting naderend verkeer hinder ondervindt bij het verlaten daarvan.

Artikel 23

1. Het is verboden een niet rijklaar of anderszins defect voertuig, een aanhangwagen of oplegger langer dan tweemaal 24 uur op een openbare weg te laten staan.
2. Bij overtreding van het eerste lid, alsmede indien enig voertuig, aanhangwagen of oplegger op een voor het verkeer hinderlijke wijze op een weg wordt aangetroffen, zijn de in artikel 127 genoemde personen bevoegd het voertuig voor rekening en risico van de eigenaar of houder, naar een plaats van berging of herstel te vervoeren of te doen vervoeren.

Artikel 24

1. Het is de bestuurder van een motorvoertuig verboden daarmee personen over een weg te vervoeren en de eigenaar of houder verboden daarmee personen te doen of te laten vervoeren anders dan op de daartoe door de fabrikant van het voertuig aangebrachte zitplaatsen in de bestuurderscabine.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
 - a. vervoer met militaire vrachtauto's en met vrachtauto's in gebruik voor militaire doeleinden;
 - b. vervoer van ambtenaren van politie in de uitoefening van hun functie en van personen onder geleide van politie of justitie;
 - c. vervoer met vrachtauto's in gebruik bij utiliteitsbedrijven voorzover dit vervoer geschiedt ter uitoefening van de werkzaamheden van de genoemde bedrijven;
 - d. vervoer van zieken of gewonden en hun begeleiders met in het bijzonder daartoe ingerichte vrachtauto's;
 - e. vervoer van personen met motorvoertuigen, waarvoor door of vanwege het bevoegde gezag aan de eigenaar of houder een vergunning is verleend.

3. Een vergunning als bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, kan voor een bepaalde rit of doorlopend op schriftelijke aanvraag worden verleend aan de eigenaar of houder van het motorvoertuig voor een periode van ten hoogste één jaar, indien het motorvoertuig voldoet aan de bij beschikking van het bevoegde gezag te stellen bijzondere eisen met betrekking tot de inrichting van het motorvoertuig. In de vergunning wordt vermeld het aantal personen, dat ten hoogste met het motorvoertuig mag worden vervoerd.

Artikel 25

1. Het is degene, die een motorvoertuig bestuurt verboden te rijden zonder het stuur met tenminste één hand vast te houden.
2. Het is bestuurders van fietsen en bromfietsen verboden:
 - a. zich door een ander voertuig te doen of te laten voortbewegen;
 - b. te rijden zonder het stuur met tenminste één hand vast te houden;
 - c. gedurende het rijden de voeten anders dan op de trappers of op de andere daartoe bestemde plaatsen te hebben;
 - d. meer dan één dier te geleiden;
 - e. voorzover het tweewielige fietsen betreft, meer dan één persoon daarop te vervoeren. Dit is slechts toegestaan indien voor deze personen vaste voetsteunen op doeltreffende wijze op het rijwiel aangebracht zijn. De meerrijder, die op het tweede zadel van een tandemrijwiel gezeten is, wordt voor de toepassing van dit artikel niet als meegevoerde persoon beschouwd.

Artikel 26

Achter een aanhangwagen mag geen andere aanhangwagen zijn gekoppeld.

Artikel 26A

Het is de bestuurder van een motorvoertuig, bromfiets of invalidervoertuig uitgerust met een motor, verboden tijdens het rijden een mobiel communicatie apparaat vast te houden.

Paragraaf 2

BEKWAAMHEID VAN DE BESTUURDER

Artikel 27

Het is een bestuurder van een voertuig verboden op een weg te rijden indien hij door ouderdom, ziekte, zwakte, vermoeidheid of wegens enige andere oorzaak klaarblijkelijk daartoe onbekwaam is.

Artikel 28

1. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen terwijl hij verkeert onder zodanige invloed van een stof waarvan hij weet of redelijkerwijze kan moet weten dat het gebruik ervan, al dan niet in combinatie met het gebruik van een andere stof, de rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet tot behoorlijk besturen in staat moet worden geacht.

2. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank dat:
 - a. het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan 220 microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel
 - b. het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan 0,5 milligram alcohol per milliliter bloed.

Artikel 29

Bij verdenking dat de bestuurder van een motorvoertuig, daaronder begrepen de gene die het motorvoertuig onder zijn onmiddellijke toezicht doet besturen, heeft gehandeld in strijd met artikel 28, tweede lid, kan de opsporingsambtenaar bedoeld in artikel 127 onderscheidenlijk de officier van justitie of de hulpofficier van justitie hem bevelen zijn medewerking te verlenen aan het onderzoek als bedoeld in artikel 5a, eerste lid, van de Wet aansprakelijkheid bestuurders, rijbevoegdheid en rijvaardigheid BES.

Paragraaf 3

GEDRAGSREGELS

Artikel 30

Weggebruikers mogen een kruispunt niet blokkeren.

Artikel 31

1. Het is degene die bij een verkeersongeval is betrokken of door wiens gedraging een verkeersongeval is veroorzaakt, verboden de plaats van het ongeval te verlaten, indien:
 - a. bij dat ongeval, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, een ander is gedood, letsel of schade aan een ander is toegebracht of schade is toegebracht aan enig goed van een ander dan de bestuurder, voordat de identiteit van zijn persoon of het voertuig, behoorlijk is vastgesteld;
 - b. hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, een ander aan wie bij dat ongeval letsel is toegebracht, in hulploze toestand wordt achtergelaten.
2. Strafvervolgning op grond van het eerste lid, onderdeel a, is uitgesloten tegen degene, die binnen drie uur na het ongeval, voordat hij als verdachte is aangehouden of verhoord, vrijwillig van het ongeval kennis geeft aan een in artikel 127 bedoelde persoon en daarbij tevens de opgaven doet, die vereist zijn voor de vaststelling van de identiteit van zijn persoon en het voertuig.

Artikel 32

Het is een bestuurder of degene die een voertuig doet besturen verboden daarmee over een weg te rijden gedurende de tijd, dat hem dit door of vanwege de gezaghebber is verboden op grond van het feit, dat hij naar diens oordeel onder zodanige invloed van het gebruik van alcoholhoudende drank of andere bedwelmende middelen verkeert, dat hij niet in staat wordt geacht gedurende die tijd het voertuig naar behoren te besturen.

Artikel 33

Het is verboden om opzettelijk wederrechtelijk een aan een ander toebehorend voertuig op een weg te gebruiken.

Artikel 34

1. Het is verboden zonder vergunning van de gezaghebber op een weg een wedstrijd met voertuigen of dieren te houden of daaraan deel te nemen.
2. Onder wedstrijd wordt, voor de toepassing van dit artikel mede verstaan, elk rijden of voortbewegen van voertuigen of dieren ter vergelijking van prestaties hetzij van de dieren, hetzij van de deelnemers, hetzij van de voertuigen.
3. Onder deelnemer wordt, voor de toepassing van dit artikel verstaan, de bestuurder van het voertuig en de berijder van een dier, waarmee aan een wedstrijd wordt deelgenomen, alsmede de eigenaar of houder daarvan.

Paragraaf 4

PLAATS OP DE WEG

Artikel 35

1. Bestuurders zijn verplicht zoveel mogelijk rechts te houden.
2. Indien een rijbaan bestaat uit twee of meer rijstroken, zijn bestuurders gehouden gebruik te maken van die rijstrook, welke daartoe, gezien hun rijrichting, is bestemd.

Artikel 36

Bestuurders van motorvoertuigen zijn verplicht, daar waar het verkeer moet stilstaan, zich in volgorde van aankomst aansluitend op te stellen op het voor hen bestemde gedeelte van de weg en het voor het verkeer uit tegengestelde richting bestemde gedeelte van de weg vrij te laten. Daarbij dienen bestuurders van wagens, invalidervoertuigen, bromfietsen en fietsen, zich zodanig op te stellen, dat motorvoertuigen niet gehinderd worden.

Artikel 37

1. Voetgangers gebruiken het trottoir of het voetpad.
2. Zij gebruiken het fietspad indien trottoir en voetpad ontbreken.
3. Zij gebruiken de berm of de uiterste zijde van de rijbaan, indien ook een fietspad ontbreekt.
4. Zij mogen rijbanen en fietspaden slechts haaks op de verkeersrichting, voorzichtig en zonder nodeloze onderbreking oversteken. Waar binnen een straal van 30 meter voetgangers-oversteekplaatsen aanwezig zijn, zijn zij verplicht daarvan gebruik te maken.

Artikel 38

1. Fietsers gebruiken het fietspad of de fietsstrook.
2. Indien een fietspad of fietsstrook ontbreekt houden zij zoveel mogelijk rechts op de rijbaan.
3. Fietsers mogen met zijn tweeën naast elkaar rijden.

Artikel 39

Bestuurders van een invalidervoertuig gebruiken de rijbaan, het fietspad of de fietsstrook, het voetpad of het trottoir. Bij het gebruik van het voetpad of het trottoir dienen zij stapvoets te rijden.

Artikel 40

1. Ruiters gebruiken de berm.
2. Zij gebruiken het fietspad of de fietsstrook indien de berm ontbreekt en bij gebreke van een fietspad gebruiken zij de uiterste zijde van de rijbaan

Artikel 41

Andere bestuurders dan die genoemd in de artikelen 38 tot en met 40 gebruiken uitsluitend de rijbaan.

Paragraaf 5

INHALEN

Artikel 42

1. Inhalen geschiedt links.
2. Fietzers dienen elkaar links in te halen; zij mogen andere bestuurders rechts inhalen.
3. Bestuurders die links voorgesorteerd hebben en te kennen hebben gegeven dat zij naar links willen afslaan, worden rechts ingehaald.
4. Bestuurders die zich rechts van een blokmarkering bevinden mogen bestuurders die zich links van deze markering bevinden rechts inhalen.
5. Het is verboden tijdens het inhalen op het voor het verkeer uit de tegengestelde richting bestemde gedeelte van een weg te komen, indien daardoor gevaar of belemmering ontstaat of kan ontstaan voor het tegemoetkomend verkeer.
6. Het is verboden een voertuig vlak voor of op een kruispunt in te halen indien daarbij gebruik moet worden gemaakt van het voor het tegemoetkomende verkeer bestemde wegedeelte.

Artikel 43

Het is verboden een voertuig vlak voor of op een voetgangersoversteekplaats in te halen.

Paragraaf 6

VERLENEN VAN VOORRANG EN VOORRANGSREGELS

Artikel 44

1. Op kruispunten verlenen bestuurders voorrang aan de voor hen van rechts komende bestuurders.
2. Op deze regel gelden de volgende uitzonderingen:
 - a. bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders die zich bevinden op een voorrangsweg;
 - b. bestuurders op een onverharde weg verlenen voorrang aan bestuurders op een verharde weg;
 - c. bestuurders geven voorrang aan bestuurders van motorvoertuigen.
 - d. bestuurders die afslaan, moeten het verkeer dat hen op dezelfde weg tegemoet komt of dat op dezelfde weg zich naast dan wel links of rechts dicht achter hen bevindt, voor laten gaan;
 - e. bestuurders die een kruispunt naderen en zich op de weg bevinden die ter plaatse eindigt, verlenen voorrang aan bestuurders op de doorlopende weg.

Artikel 45

- 1 Bestuurders moeten blinden en slechtzienden, voorzien van een witte stok met één of meer rode ringen, en alle andere personen die zich moeilijk voortbewegen, voor laten gaan.
- 2 Bestuurders moeten voetgangers en bestuurders van een invalidervoertuig, die op een voetgangersoversteekplaats oversteken of kennelijk op het punt staan zulks te doen, voor laten gaan.
- 3 Het tweede lid geldt niet, indien voor de voetgangers en de bestuurders van een invalidervoertuig een rood voetgangerslicht of een geel knipperlicht als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van toepassing is.

Artikel 46

1. Weggebruikers moeten bestuurders van een voorrangsvoertuig voor laten gaan.
2. Als voorrangsvoertuigen zijn aan te merken de motorvoertuigen in gebruik bij politie en brandweer en motorvoertuigen in gebruik bij diensten voor spoedeisende medische hulpverlening en ziekenvervoer, voor zover zij een blauwkleurig zwaai-, flits- of knipperlicht én sirene voeren, om kenbaar te maken zij een dringende taak verrichten.
3. De in het eerste en tweede lid genoemde categorieën hebben in de volgorde, waarin zij opgesomd zijn, voorrang boven elkaar.
4. Het is de bestuurders van voorrangsvoertuigen toegestaan om af te wijken van de voorschriften van deze eilandsverordening en de daarop berustende bepalingen, voor zover de uitoefening van hun taak dit vereist.

Artikel 47

Weggebruikers dienen bestuurders van voorrangsvoertuigen, vrije doorgang te verlenen.

Artikel 48

Bestuurders die zich op een rotonde bevinden, hebben voorrang boven het verkeer dat de rotonde nadert.

Paragraaf 7

COLONNES

Artikel 49

1. Het is verboden zonder vergunning of ontheffing voor voetgangers die een optocht of militaire colonne vormen de rijbaan te gebruiken.
2. Verkeer mag een begrafenisstoet, een processie of een militaire colonne niet doorsnijden.

Artikel 50

1. Een colonne, die vergunning of ontheffing is verleend en die een rijbaan volgt, dient te voldoen aan:
 - a. de leider dient een meerderjarige persoon te zijn;
 - b. zij mag, de leider meegerekend, een breedte van ten hoogste drie personen en een lengte van ten hoogste dertig personen hebben;
 - c. de deelnemers moeten in gesloten verband lopen;

- d. met een voor zich bevindende colonne dient een afstand van tenminste 30 meter te worden bewaard;
 - e. bij nacht moet er een naar alle zijden wit of geel licht uitstralende lantaarn vóór de colonne en een naar alle zijden rood licht uitstralende lantaarn achter de colonne worden medegevoerd.
2. Voor overtredingen van het eerste lid is de leider van de colonne aansprakelijk.

Paragraaf 8

AFSLAAN EN BIJZONDERE MANOEUVRES

Artikel 51

1. Bestuurders van motorvoertuigen die willen afslaan moeten alvorens af te slaan een teken met hun richtingaanwijzer geven en de overige bestuurders moeten alvorens af te slaan een teken met hun arm geven.
2. Bestuurders van motorvoertuigen die willen afslaan, moeten voorsorteren door:
 - a. indien zij naar rechts willen afslaan, tijdig zoveel mogelijk aan de rechterzijde van de rijbaan te gaan rijden;
 - b. indien zij naar links willen afslaan, tijdig zoveel mogelijk tegen de wegas te rijden, of bij rijbanen bestemd voor verkeer in één richting daarop zoveel mogelijk links te houden.

Artikel 52

1. Bestuurders die afslaan, moeten bestuurders die hen op dezelfde weg tegemoet komen of die zich op dezelfde weg naast, dan wel links of rechts dicht achter hen bevinden, voor laten gaan.
2. Bestuurders die naar links afslaan, moeten tegemoetkomende bestuurders die op hetzelfde kruispunt naar rechts afslaan, voor laten gaan.
3. Bij een kruispunt moet het afslaande verkeer de bocht naar links ruim en de bocht naar rechts kort maken.

Artikel 53

1. Bestuurders die een bijzondere manoeuvre uitvoeren, zoals achteruitrijden, uit een uitrit de weg oprijden, van een weg een inrit oprijden, keren, oversteken, van de invoegstrook de doorgaande rijbaan oprijden en van rijstrook wisselen, moeten het overige verkeer voor laten gaan.
2. Bestuurders van voertuigen mogen slechts stapvoets en langs die zijde van de rijbaan waar het voertuig zich vóór het achteruitrijden bevond, achteruitrijden, indien daardoor geen gevaar of hinder voor andere weggebruikers kan ontstaan of schade kan worden toegebracht.

Artikel 54

Bestuurders van motorvoertuigen moeten een teken met hun richtingaanwijzer geven indien zij willen wegrijden, andere bestuurders van motorvoertuigen willen inhalen, de doorgaande rijbaan willen oprijden en verlaten en indien zij van rijstrook willen wisselen alsmede bij alle andere belangrijke zijdelingse verplaatsingen.

Artikel 55

1. Binnen de bebouwde kom moeten bestuurders aan bestuurders van een bus de gelegenheid geven van een bushalte weg te rijden, wanneer de bestuurder van die bus door het geven van een teken met zijn richtingaanwijzer, zijn voornemen om weg te rijden kenbaar maakt.
2. Het eerste lid geldt niet voor bestuurders van voorrangvoertuigen.

Artikel 56

1. Bestuurders moeten in geval zij voornemens zijn te stoppen of plotseling snelheid te verminderen, tijdig en op duidelijk zichtbare wijze dat voornemen kenbaar maken aan het verkeer, dat zich achter hen bevindt.
2. Een bestuurder moet in staat zijn zijn voertuig tot stilstand te brengen binnen de afstand waarover hij de weg kan overzien en waarover deze vrij is.

Paragraaf 9

SNELHEID

Artikel 57

Tenzij anders aangegeven, gelden binnen de bebouwde kom de volgende maximumsnelheden:

- a. voor motorvoertuigen 40 km/u;
- b. voor bromfietsen 30 km/u;
- c. voor invalidervoertuigen die de rijbaan gebruiken 30 km/u.

Artikel 58

Tenzij anders aangegeven, gelden buiten de bebouwde kom de volgende maximumsnelheden:

- a. voor motorvoertuigen 60 km/u;
- b. voor bromfietsen 55 km per/u;
- c. voor invalidervoertuigen die de rijbaan gebruiken 30 km per/u.

Artikel 59

Tenzij anders aangegeven, gelden voor zelfrijdende werktuigen de volgende maximumsnelheden:

- a. binnen de bebouwde kom 25 km/u;
- b. buiten de bebouwde kom 40 km/u.

Paragraaf 10

STILSTAAN EN PARKEREN VAN VOERTUIGEN

Artikel 60

1. De bestuurder mag zijn voertuig slechts laten stilstaan op het rechts van de weg gelegen afzonderlijke weggedeelte bestemd voor stilstaande voertuigen en bij gebreke hiervan aan de uiterste rechterzijde van de weg.

2. De bestuurder mag zijn voertuig niet laten stilstaan:
 - a. op of binnen een afstand van acht meter van een kruispunt;
 - b. op of binnen een afstand van vijf meter van een oversteekplaats ;
 - c. bij een bord bushalte ter hoogte van de markering dan wel, ingeval die markering niet is aangebracht, op een afstand van minder dan twaalf meter van het bord;
 - d. langs een gele doorgetrokken streep;
 - e. op wegen of weggedeelten, waar een stopverbod geldt;
 - f. op een brug;
 - g. in of nabij een bocht en op of nabij het hoogste punt van een helling, een en ander tenzij het uitzicht voor het overige verkeer voldoende vrij blijft;
 - h. naast of op een afstand van minder dan vijf meter van een verkeersheuvel, tenzij de breedte van de rijbaan naast de verkeersheuvel tenminste zes meter bedraagt;
3. Onderdeel c van het tweede lid geldt niet voor het onmiddellijk laten in- en uitstappen van passagiers.
4. In afwijking van het eerste lid, mogen bestuurders van voertuigen het door hen bestuurde voertuig laten stilstaan aan de linkerkant van rijbaan of pad in een richting evenwijdig daaraan:
 - a. op wegen, welke voor het verkeer, waartoe de bestuurders behoren, in tegengestelde richting zijn gesloten;
 - b. op wegen, waar een stop- of wachtverbod voor de rechterzijde bestaat.

Artikel 61

1. De bestuurder parkeert zijn voertuig op het rechts van de weg gelegen afzonderlijke weggedeelte bestemd voor geparkeerde voertuigen en bij gebreke hiervan aan de uiterste rechterzijde van de weg.
2. Met uitzondering van fietsen mag een bestuurder zijn voertuig niet parkeren:
 - a. bij een kruispunt op een afstand van minder dan acht meter daarvan;
 - b. voor een inrit of een uitrit;
 - c. daar, waar vanwege het bevoegde gezag een parkeermeter of parkeerautomaat is geplaatst, en hij de aanwijzingen gegeven voor het gebruik van de parkeermeter of parkeerautomaat, niet op volgt;
 - d. daar, waar vanwege het bevoegde gezag een parkeer zone is aangewezen en hij de voor die zone geldende voorwaarden niet op volgt;
 - e. buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg;
 - f. op een parkeerplaats voor zover zijn voertuig niet behoort tot de categorie, waarvoor deze parkeergelegenheid is bedoeld;
 - g. langs een gele onderbroken of doorgetrokken streep;
 - h. op of binnen een afstand van acht meter van een waterwinplaats;
 - i. op of binnen een afstand van vijf meter van een oversteekplaats ;
 - j. op een gelegenheid bestemd voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen.
3. De bestuurder mag zijn voertuig voorts niet op zodanige wijze parkeren dat het wegrijden van andere voertuigen daardoor wordt belemmerd.
4. Door het bestuurscollege kunnen parkeerzones worden aangewezen. Bij eilandsbesluit van algemene strekking stelt het bestuurscollege regels inzake de aanduiding en het gebruik hiervan.

Artikel 62

1. Op een invalidenparkeerplaats mag slechts worden geparkeerd:
 - a. een invalidervoertuig;
 - b. een motorvoertuig op meer dan twee wielen, waarin een geldige invalidenparkeerkaart duidelijk zichtbaar is aangebracht; of
 - c. indien de invaliden parkeerplaats is gereserveerd voor een bepaald voertuig.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere regels gegeven worden voor het gebruik van invalidenparkeerplaatsen en de invalidenparkeerkaart.

Artikel 63

Fietsen, bromfietsen en invalidervoertuigen worden geplaatst op het trottoir, op het voetpad of in de berm dan wel op andere door het bevoegde gezag aangewezen plaatsen, met dien verstande dat op trottoirs en voetpaden minimaal een meter en twintig centimeter overblijft voor voetgangers om hiervan gebruik te maken.

Paragraaf 11

SIGNALEN

Artikel 64

1. Ter afwending van dreigend gevaar mogen bestuurders van motorvoertuigen en bromfietsen een van de volgende signalen te geven:
 - a. bij dag een geluidssignaal met de hoorn;
 - b. bij nacht knippersignalen door zeer snel herhaald in- en uitschakelen van het groot licht.
2. Zij mogen bovendien bij dag een geluidssignaal als bedoeld in het eerste lid, onder a, geven om andere weggebruikers kenbaar te maken, dat zij hen wensen in te halen.
3. Zij zijn verplicht bij het geven van signalen te vermijden om rij- of trekdieren of vee op de weg te laten schrikken.
4. Bestuurders van motorvoertuigen en bromfietsen mogen met hun voertuig geen onnodig geluid veroorzaken, hieronder begrepen het zonder noodzaak opvoeren van het toerental van de motor

Artikel 65

- 1 Bestuurders van motorvoertuigen als bedoeld in artikel 46, tweede lid, voeren uitsluitend blauw zwaai- of knipperlicht en sirene om kenbaar te maken dat zij een dringende taak vervullen.
- 2 Bestuurders van motorvoertuigen, die voor nader aan te geven werkzaamheden worden gebruikt, voeren onder nader aan te geven omstandigheden tijdens deze werkzaamheden geel of oranje zwaai- of knipperlicht.
- 3 Het bevoegd gezag kan nadere regels stellen over de in de voorgaande leden bedoelde signalen, over het gebruik van de signalen en de in het tweede lid bedoelde werkzaamheden en omstandigheden.

Artikel 66

1. Bestuurders van fietsen mogen wanneer door hun nadering voor een weggebruiker gevaar dreigt, een belsignaal of een ander mechanisch signaal geven.
2. Zij mogen buiten de bebouwde kom bovendien een signaal geven om aan andere weggebruikers kenbaar te maken, dat zij hen wensen in te halen.

Paragraaf 12

GEBRUIK VAN LICHTEN EN GEVARENDRIEHOEK

Artikel 67

1. Bestuurders van motorvoertuigen en bromfietsen moeten dimlicht voeren bij nacht en bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd.
2. Het voeren van grootlicht in plaats van dimlicht is toegestaan behalve in de volgende gevallen:
 - a. bij het tegenkomen van een andere weggebruiker, en
 - b. bij het op korte afstand volgen van een ander voertuig;
3. Achterlichten en de verlichting van de achterkentekenplaat moeten steeds gelijktijdig met groot licht of dimlicht branden.
4. Fietzers en bestuurders van invalidervoertuigen en wagens moeten voor- en achterlicht voeren bij nacht en bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd.

Artikel 68

1. Gekoppelde aanhangwagens moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht achterlichten en verlichting van de achterkentekenplaat voeren.
2. Losgekoppelde aanhangwagens en opleggers of stilstaande wagens moeten buiten de bebouwde kom op de rijbaan bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd en bij nacht, voorzien zijn van:
 - aan de achterzijde: twee rode driehoekige reflectoren met zijden van tenminste 15 cm;
 - aan de voorzijde: twee witte ronde of vierhoekige reflectoren, en
 - aan beide zijden : twee oranje ronde of vierhoekige reflectoren.

Artikel 69

Bestuurders van voertuigen op meer dan twee wielen, die buiten de bebouwde kom op de rijbaan stilstaan, moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd en bij nacht parkeerlicht voeren.

Artikel 70

1. Bestuurders van motorvoertuigen mogen tegelijk met grootlicht of gedimd licht aan de voorzijde bermlicht, richtlicht of verlichting ter aanduiding van de omtrek van het motorvoertuig of van de lading voeren.
2. Het is bestuurders verboden andere verlichting te voeren dan in deze paragraaf is voorgeschreven of toegestaan.

Artikel 71

1. Stilstaande motorvoertuigen op meer dan twee wielen, aanhangwagens en opleggers en wagens moeten worden aangeduid door een gevarendriehoek, indien het voertuig een obstakel vormt dat door naderende bestuurders niet tijdig als zodanig kan worden opgemerkt.
2. De gevarendriehoek moet goed zichtbaar op de weg worden geplaatst op een afstand van ongeveer 30 meter van het voertuig en in de richting van het verkeer waarvoor het voertuig gevaar oplevert.
3. Het eerste lid geldt niet wanneer knipperend waarschuwingslicht wordt gevoerd.

Paragraaf 13

ROTONDES

Artikel 72

Het is bestuurders van motorvoertuigen toegestaan vlak voor of op rotondes anders dan aan de rechterzijde van de rijbaan te rijden.

Artikel 73

Het is bestuurders toegestaan vlak voor of op rotondes rechts in te halen.

Paragraaf 14

VEE

Artikel 74

1. Het is verboden rij- of trekdieren of vee onbeheerd of onder toezicht van personen beneden de zestien jaar op het voor het rijverkeer bestemde gedeelte van de weg te laten bevinden.
2. Het eerste lid geldt niet ten aanzien van wegen die daartoe door het bevoegd gezag zijn aangewezen.

Artikel 75

1. Ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd en bij nacht, aan de linker voorzijde een naar alle zijden wit of geel licht uitstralende lantaarn en aan de linker achterzijde een naar alle zijden rood licht uitstralende lantaarn meevoeren.
2. Geleiders van rij- of trekdieren of vee moeten, wanneer zij zich op een weg bevinden, de dieren voldoende in hun macht hebben en mogen die binnen de bebouwde kom niet anders dan stapvoets geleiden of drijven.

Paragraaf 15

SLEPEN

Artikel 76

Het is bestuurders van motorvoertuigen verboden een ander motorvoertuig te slepen, indien de afstand van de achterzijde van het trekkende voertuig tot de voorzijde van het gesleepte voertuig meer dan vijf meter bedraagt.

Paragraaf 16

AUTOGORDELS EN HELMEN

Artikel 77

1. Voor zover in deze verordening niet anders is bepaald, dienen bestuurders van motorvoertuigen en passagiers gebruik te maken van de voor hen beschikbare autogordel.
2. Voor zover in deze verordening niet anders is bepaald dienen passagiers van 3 jaar of jonger gebruik te maken van een voor hen geschikt kinderbeveiligingssysteem dat voldoet aan internationaal aanvaardbare veiligheidsnormen en is voorzien van een goedkeuringsmerk.
3. Bestuurders en passagiers ouder dan 3 jaar met een lengte van minder dan 1,50 meter moeten een driepuntsgordel gebruiken als heupgordel.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op bestuurders van motorvoertuigen:
 - a. op twee wielen met of zonder zijspanwagen;
 - b. waarvoor blijkt een aantekening in het daarvoor afgegeven goedkeuringsbewijs de verplichting niet geldt;
 - c. waarvoor blijkt een aantekening in het aan de bestuurder afgegeven rijbewijs de bestuurder als gevolg van een lichamelijk gebrek niet in staat is een autogordel in de sluiting te bevestigen; of
 - d. tijdens het vervoer van personen als bedoeld in de Eilandsverordening Autobusdiensten Bonaire en de Eilandsverordening huurautodiensten Bonaire .
5. Het tweede lid is niet van toepassing op passagiers:
 - a. van motorvoertuigen als bedoeld in het vierde lid, onderdelen a en b;
 - b. van motorvoertuigen die in bezit zijn van een ontheffing voor het dragen van een gordel, en,
 - c. die krachtens een vergunning in de laadbak worden vervoerd.

Artikel 78

- Het is de bestuurder en passagiers verboden zich op een bromfiets, een motorfiets of een ander motorvoertuig zonder carrosserie te bevinden zonder dat hij een goed passende helm draagt, die:
- a. door middel van een sluiting op deugdelijke wijze op het hoofd is bevestigd;
 - b. voldoet aan internationaal aanvaardbare veiligheidsnormen en is voorzien van een goedkeuringsmerk, en;
 - c. in goede staat verkeert.

Paragraaf 17

BELADING VAN VOERTUIGEN

Artikel 79

Indien de lading van een motorvoertuig, aan de voor- of achterzijde meer dan een meter of aan zijkanten meer dan 10 centimeter buiten de omtrekken van het voertuig uitsteekt, dient aan het uiteinde van de lading bij dag een rode vlag van 0,40 meter x 0,40 meter en bij nacht aan de voorzijde een wit licht uitstralende lantaarn en aan de achterzijde een rood licht uitstralende lantaarn te zijn bevestigd.

Artikel 80

1. De lading mag aan de voorzijde niet meer dan 3,50 meter voor het hart van het stuurwiel uitsteken.
2. De lading mag aan de achterzijde niet meer dan 5 meter achter het hart van de achterste as van het motorvoertuig uitsteken.
3. Het voertuig mag met inbegrip van de lading niet breder zijn dan 3 meter.
4. Het voertuig mag met inbegrip van de lading niet hoger zijn dan 4 meter.

Artikel 81

1. Uitsluitend voorwerpen met een langgerekte vorm, welke uit één deel bestaan mogen buiten het voertuig uitsteken.
2. De in het eerste lid bedoelde voorwerpen moeten zodanig op het laadvlak zijn ondersteund en bevestigd, dat zij niet kunnen kantelen of verschuiven.
3. De in het eerste lid bedoelde voorwerpen mogen noch grote trillingen teweeg kunnen brengen, noch de stabiliteit van het voertuig nadelig beïnvloeden.
4. De in het eerste lid bedoelde voorwerpen mogen het wegdek niet raken.
5. Bij het vervoeren van diabaas, grind, zand of andere losse lading, dient deze zodanig afgedekt of bevestigd te zijn dat dit geen gevaar oplevert voor het op de weg vallen van de lading.

Artikel 82

1. Een voertuig of een combinatie van voertuigen met aanhangwagen of oplegger mag niet worden overbeladen. De maximale toegestane aslast bedraagt 10 ton. De maximaal toegestane maximum massa bedraagt 50 ton.
2. Een voertuig mag niet zodanig beladen worden dat de bestuurder onvoldoende uitzicht naar voren, terzijde of, al dan niet met behulp van spiegels, op het links achter hem gelegen weggedeelte heeft.
3. De bestuurder mag bij het besturen niet op enigerlei wijze door de lading worden gehinderd.

Hoofdstuk IV

TECHNISCHE EISEN

Paragraaf 1

MOTORFIETSEN

Artikel 83

1. Ten aanzien van de inrichting van motorfietsen gelden de volgende eisen.
 - a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 2 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 1,50 meter;
 - 3° zij mogen niet langer zijn dan 3 meter;

- b. Merktekens:
Zij moeten zijn voorzien van de volgende aanwijzingen, die op een behoorlijk leesbare plaats in eenvoudig leesbare onuitwisbare tekens zijn aangebracht:
 - 1 ° de naam of handelsmerk van de fabrikant;
 - 2 ° op het onderstel of het koetswerk het fabrieksnummer of serienummer;
 - 3 ° op de motor het motornummer.
 - c. Zitplaatsen:
zij mogen ten hoogste van twee zitplaatsen zijn voorzien;
 - d. Stuurinrichting:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke stuurinrichting;
 - e. Banden:
 - 1 ° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2 ° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
 - f. Draagveren:
zij moeten zijn voorzien van goed werkende draagveren;
 - g. Remmen:
zij moeten zijn voorzien van twee deugdelijke remmen. De remvertraging moet op een droge of nagenoeg droge en ongeveer horizontaal liggende weg, bij gebruik van beide remmen tezamen, tenminste 3.86 m/sec² bedragen.
 - h. Hoorn:
zij moeten zijn voorzien van één hoorn met vaste toonhoogte en voldoende geluidsterkte. Een samenstel van hoorns die tegelijk werken wordt als één hoorn beschouwd.
 - i. Inrichting:
de inrichting dient zodanig te zijn dat gevaar voor brand, ontploffing en hinder voor andere weggebruikers door rook, damp of walm zoveel mogelijk wordt voorkomen.
 - j. Uitlaat:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke uitlaat waardoor de afgewerkte gassen geluiddempend worden afgevoerd;
 - k. Remlichten:
zij moeten zijn voorzien van tenminste één remlichtlicht;
 - l. Verlichting:
 - 1 ° zij moeten zijn voorzien van tenminste een koplamp die dimlicht uitstraalt;
 - 2 ° zij moeten zijn voorzien van tenminste een koplamp die grootlicht uitstraalt;
 - 3 ° zij moeten zijn voorzien van tenminste één achterlicht;
 - 4 ° zij moeten zijn voorzien van een rode reflector aan de achterzijde;
 - 5 ° de voor- en achterverlichting en de verlichting van de achterkentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
 - m. Richtingaanwijzers:
zij moeten zijn voorzien van richtingaanwijzers.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 2

MOTORVOERTUIGEN OP DRIE WIELEN

Artikel 84

1. Ten aanzien van de inrichting van motorvoertuigen op drie wielen, niet zijnde motorfietsen, gelden de volgende eisen. Voor de bepaling van het aantal wielen worden twee naast elkaar aangebrachte wielen van gelijke afmeting als één wiel beschouwd, indien de afstand tussen de binnenzijde van de op die wielen gemonteerde banden niet meer bedraagt dan de breedte van een van die banden in normale spanningstoestand en in onbelaste staat.
 - a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 3,50 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 2,50 meter;
 - 3° zij mogen niet langer zijn dan 6 meter;
 - 4° met een aangekoppelde aanhangwagen mag de totale lengte maximaal 10 meter bedragen;
 - b. Merktekens:

zij moeten zijn voorzien van de volgende aanwijzingen, die op een behoorlijk leesbare plaats in eenvoudig leesbare onuitwisbare tekens zijn aangebracht:

 - 1° naam of handelsmerk van de fabrikant;
 - 2° op het onderstel of het koetswerk het fabrieksnummer of serienummer;
 - 3° op de motor het motornummer.
 - c. Spiegels:

zij moeten zijn voorzien van een spiegel waardoor de bestuurder de linker achter hem gelegen weggedeelte kan overzien;
 - d. Ruitenwissers:

zij moeten zijn voorzien van ruitenwissers tenzij zij niet voorzien zijn van een voorruit;
 - e. Stuurinrichting:

zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke stuurinrichting;
 - f. Banden:
 - 1° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
 - g. Draagveren:

zij moeten zijn voorzien van goed werkende draagveren; dit geldt niet ten aanzien van het in het symmetrievlak aangebracht wiel;
 - h. Remmen:

zij moeten zijn voorzien van deugdelijke remmen. De remvertraging moet op een droge of nagenoeg droge en ongeveer horizontaal liggende weg, tenminste 3.86 m/sec² bedragen.
 - i. Hoorn:

zij moeten voorzien zijn van een hoorn met vaste toonhoogte en voldoende geluidssterkte. Een samenstel van hoorns die tegelijk werken wordt als één hoorn beschouwd.

- j. Inrichting:
de inrichting dient zodanig te zijn dat gevaar voor brand, ontploffing en hinder voor andere weggebruikers door rook, damp of walm zoveel mogelijk wordt voorkomen.
 - k. Uitlaat:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk uitlaat waardoor de afgewerkte gassen geluiddempend worden afgevoerd.
 - l. Remlichten:
zij moeten zijn voorzien van tenminste één remlicht in het midden of aan de linkerzijde aangebracht;
 - m. Richtingaanwijzers:
zij moeten zijn voorzien van richtingaanwijzers;
 - n. Verlichting:
 - 1° zij moeten zijn voorzien van een tenminste één goed werkende koplamp die gedimd licht uitstraalt en een goed werkende koplamp die groot licht uitstraalt;
 - 2° zij moeten zijn voorzien van tenminste één achterlicht;
 - 3° zij moeten zijn voorzien van tenminste twee rode niet driehoekige reflectoren;
 - 4° zij moeten zijn voorzien van achterkentekenverlichting die helder witlicht uitstraalt;
 - 5° de voor- en achterverlichting en de verlichting van de achterkentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 3

MOTORVOERTUIGEN

Artikel 85

1. Ten aanzien van de inrichting van motorvoertuigen waarvan het ledig gewicht, vermeerderd met het laadvermogen, niet meer bedraagt dan 3500 kilogram en die zijn ingericht voor het vervoer van personen met ten hoogste acht zitplaatsen, de bestuurder daaronder niet begrepen, gelden de volgende eisen.
- a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 3,50 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 2,50 meter;
 - 3° zij mogen niet langer zijn dan 10 meter;
 - 4° met een aangekoppelde aanhangwagen mag de totale lengte maximaal 18 meter bedragen;
 - b. Merktekens:
zij moeten zijn voorzien van de volgende aanwijzingen, die op een behoorlijk leesbare plaats in eenvoudig leesbare onuitwisbare tekens zijn aangebracht:
 - 1° naam of handelsmerk van de fabrikant;
 - 2° op het onderstel of het koetswerk het fabrieksnummer of serienummer;
 - 3° op de motor het motornummer.

- c. Ruiten:
 - 1° het motorvoertuig dient voorzien te zijn van een voorruit;
 - 2° de voor-, zij- en achterruiten moeten uit veiligheidsglas bestaan en vervaardigd zijn van duurzaam, zowel van binnen als van buiten goed doorzichtig materiaal en mogen geen barsten of verkleuringen vertonen die het uitzicht van de bestuurder belemmeren. Personen en voorwerpen moeten door dit materiaal goed herkenbaar worden gezien;
 - 3° het is zonder ontheffing verboden enig materiaal aan, op of tegen de voor- en zijruiten te hechten, te plakken of aan te brengen, waardoor het uitzicht van de bestuurder kan worden belemmerd dan wel personen of voorwerpen van binnen of van buiten vaag, verwrongen of in het geheel niet kunnen worden gezien.
 - 4° fabrieksmatig verdonkerde voor-, zij- en achterruiten dienen te voldoen aan een lichtdoorlaatbaarheidsnorm van 70%.
- d. Ruitenwissers:
 - zij moeten zijn voorzien van tenminste één ruitenwischer die de gehele voorruit bestrijkt.
- e. Spiegels:
 - zij moeten zijn voorzien van een binnenspiegel en een linker buitenspiegel. Indien het zicht in de binnenspiegel wordt belemmerd, is tevens een rechter buitenspiegel vereist.
- f. Inrichting personenruimte:
 - 1° indien naast de bestuurder één of meer personen gezeten zijn, moet de vrije ruimte van de zitplaatsen tenminste 0,60 meter bedragen voor de bestuurder en 0,40 meter voor elk der andere personen;
 - 2° naast of achter de bestuurder mogen zich uitsluitend personen bevinden die op daarvoor bestemde zitplaatsen zijn gezeten;
 - 3° motorvoertuigen van een bouwjaar na 1986 moeten voor de aanwezige en in gebruik zijnde zitplaatsen op de voorbank, zijn voorzien van deugdelijke bevestigingspunten en van in goede staat verkerende en degelijk bevestigde autogordels;
 - 4° motorvoertuigen van een bouwjaar na 1996 moeten zijn voorzien van een inrichting welke condensvorming aan de binnenzijde van de voorruit tegengaat;
 - 5° zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke snelheidsmeter en een deugdelijke kilometerteller die bij nacht voor de bestuurder goed afleesbaar zijn zonder dat deze daarvan hinder ondervindt.
- g. Stuurinrichting:
 - zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke stuurinrichting;
- h. Banden:
 - 1° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
- i. Draagveren:
 - zij moeten zijn voorzien van goed werkende draagveren;

- j. Remmen:
zij moeten zijn voorzien van twee deugdelijke remmen: één rem, de bedrijfsrem, moet alle wielen remmen; de remkracht moet zodanig over de wielen verdeeld zijn, dat de kans op slippen van het voertuig zo gering mogelijk is; bij samenstellen van trekker en oplegger moeten de wielen van de oplegger tegelijk met of eerder dan en in gelijke mate met de wielen van de trekker geremd worden. De andere rem moet ten minste twee wielen remmen, waarbij de beremde wielen zich symmetrisch aan weerszijden van het voertuig moeten bevinden; zij moet in aangezette toestand kunnen worden vastgezet, tenzij het voertuig van een afzonderlijk vastzetinrichting is voorzien. Remvertraging moet op een droge of nagenoeg droge en ongeveer horizontaal liggende weg, bij uitsluitend gebruik van de bedrijfsrem ten minste 3.86m/sec^2 bedragen, en 1m/sec^2 bij uitsluitend gebruik van de andere rem;
 - k. Hoorn:
zij moeten voorzien zijn van één hoorn met vaste toonhoogte en voldoende geluidsterkte. Een samenstel van hoorns die tegelijk werken wordt als één hoorn beschouwd.
 - l. Inrichting:
de inrichting dient zodanig te zijn dat gevaar voor brand, ontploffing en hinder voor andere weggebruikers door rook, damp of walm zoveel mogelijk wordt voorkomen.
 - m. Uitlaat:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk uitlaat waardoor de afgewerkte gassen geluiddempend worden afgevoerd.
 - n. Remlichten:
zij moeten zijn voorzien van twee aan weerszijden aan de achterzijde van het voertuig aangebrachte remlichten.
 - o. Richtingaanwijzers:
zij moeten zijn voorzien van richtingaanwijzers aan weerszijden zowel aan de voor- als achterzijde van het voertuig.
 - p. Verlichting:
 - 1° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden van het motorvoertuig aangebrachte koplampen, die voorwaarts gedimd en groot helder wit of geel licht uitstralen;
 - 2° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden van het motorvoertuig aangebrachte achterlichten, van niet driehoekige vorm, die achterwaarts een helder rood licht uitstralen;
 - 3° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden aan de achterzijde van het motorvoertuig aangebrachte goed werkende rode reflectoren van een niet driehoekige vorm, welke al of niet in de rode achterlichten zijn ingebouwd.
 - 4° zij moeten zijn voorzien van achterkentekenverlichting die helder witlicht uitstraalt;
 - 5° de voor- en achterverlichting en de verlichting van de achterkentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 4

VRACHTAUTO'S

Artikel 86

1. Ten aanzien van de inrichting van vrachtauto's gelden de volgende eisen.
 - a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 4 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 2,50 meter;
 - 3° zij mogen niet langer zijn dan 10 meter;
 - 4° - met een aangekoppelde aanhangwagen mag de totale lengte maximaal 18,75 meter bedragen;
- met een aangekoppelde oplegger mag de totale lengte maximaal 17,30 meter bedragen;
 - b. Merktekens:

Zij moeten zijn voorzien van de volgende aanwijzingen, die op een behoorlijk leesbare plaats in eenvoudig leesbare onuitwisbare tekens zijn aangebracht:

 - 1° naam of handelsmerk van de fabrikant;
 - 2° op het onderstel of het koetswerk het fabrieksnummer of serienummer;
 - 3° op de motor het motornummer.
 - c. Ruiten:
 - 1° de vrachtauto dient voorzien te zijn van een voorruit;
 - 2° de voor-, zij- en achterruiten moeten uit veiligheidsglas bestaan en vervaardigd zijn van duurzaam, zowel van binnen als van buiten goed doorzichtig materiaal en mogen geen barsten of verkleuringen vertonen die het uitzicht van de bestuurder belemmeren. Personen en voorwerpen moeten door dit materiaal goed herkenbaar worden gezien;
 - 3° het is zonder ontheffing verboden enig materiaal aan, op of tegen de voor- en zijruiten te hechten, te plakken of aan te brengen, waardoor het uitzicht van de bestuurder kan worden belemmerd dan wel personen of voorwerpen van binnen of van buiten vaag, verwrongen of in het geheel niet kunnen worden gezien.
 - 4° fabrieksmatig verdonkerde voor-, zij- en achterruiten dienen te voldoen aan een lichtdoorlaatbaarheidsnorm van 70%.
 - d. Ruitenwissers:

Zij moeten zijn voorzien van tenminste één ruitenwischer die de gehele voorruit bestrijkt.
 - e. Spiegels:

Zij moeten zijn voorzien van een linker en een rechter buitenspiegel.
 - f. Inrichting personencabine:
 - 1° indien naast de bestuurder een of meer personen gezeten zijn, moet de vrije ruimte van de zitplaatsen tenminste 0,60 meter bedragen voor de bestuurder en 0,40 meter voor elk der andere personen;
 - 2° naast of achter de bestuurder mogen zich uitsluitend personen bevinden die op daarvoor bestemde zitplaatsen zijn gezeten;

- 3° motorvoertuigen van een bouwjaar na 1986 moeten voor de aanwezige en in gebruik zijnde zitplaatsen op de voorbank, zijn voorzien van deugdelijke bevestigingspunten en van in goede staat verkerende en degelijk bevestigde autogordels;
- 4° motorvoertuigen met een bouwjaar na 1996 moeten zijn voorzien van een inrichting welke condensvorming aan de binnenzijde van de voorruit tegengaat;
- 5° zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk snelheidsmeter en een deugdelijk kilometerteller die bij nacht voor de bestuurder goed afleesbaar zijn zonder dat deze daarvan hinder ondervindt.
- g. Stuurinrichting:
Zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke stuurinrichting.
- h. Banden:
 - 1° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
- i. Draagveren:
Zij moeten zijn voorzien van goed werkende draagveren.
- j. Remmen:
Zij moeten zijn voorzien van twee deugdelijke remmen: één rem, de bedrijfsrem, moet alle wielen remmen; de remkracht moet zodanig over de wielen verdeeld zijn, dat de kans op slippen van het voertuig zo gering mogelijk is; bij samenstellen van trekker en oplegger moeten de wielen van de oplegger tegelijk met of eerder dan en in gelijke mate met de wielen van de trekker geremd worden. De andere rem moet ten minste twee wielen remmen, waarbij de beremde wielen zich symmetrisch aan weerszijden van het voertuig moeten bevinden; zij moet in aangezette toestand kunnen worden vastgezet, tenzij het voertuig van een afzonderlijk vastzetinrichting is voorzien.
Remvertraging moet op een droge of nagenoeg droge en ongeveer horizontaal liggende weg, bij uitsluitend gebruik van de bedrijfsrem ten minste 3.86m/sec² bedragen, en 1m/sec² bij uitsluitend gebruik van de andere rem;
- k. Hoorn:
Zij moeten voorzien zijn van één hoorn met vaste toonhoogte en voldoende geluidsterkte. Een samenstel van hoorns die tegelijk werken wordt als één hoorn beschouwd.
- l. Inrichting:
De inrichting dient zodanig te zijn dat gevaar voor brand, ontploffing en hinder voor andere weggebruikers door rook, damp of walm zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- m. Uitlaat:
Zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk uitlaat waardoor de afgewerkte gassen geluiddempend worden afgevoerd.
- n. Remlichten:
Zij moeten zijn voorzien van twee aan weerszijden zowel aan de voor- als achterzijde van het voertuig aangebrachte remlichten.
- o. Richtingaanwijzers:
Zij moeten zijn voorzien van richtingaanwijzers aan weerszijden zowel aan de voor- als achterzijde van het voertuig.

- p. Verlichting:
- 1° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden van het motorvoertuig aangebrachte koplampen, die voorwaarts gedimd en groot helder wit of geel licht uitstralen;
 - 2° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden van het motorvoertuig aangebrachte achterlichten, van niet driehoekige vorm, die achterwaarts een helder rood licht uitstralen;
 - 3° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden aan de achterzijde van het motorvoertuig aangebrachte goed werkende rode reflectoren van een niet driehoekige vorm welke al of niet in de rode achterlichten zijn ingebouwd.
 - 4° zij moeten zijn voorzien van achterkentekenverlichting die helder witlicht uitstraalt;
 - 5° de voor- en achterverlichting en de verlichting van de achterkentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 5

AUTOBUSSEN

Artikel 87

1. Ten aanzien van de inrichting van autobussen gelden de volgende eisen.
- a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 4 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 2,50 meter;
 - 3° zij mogen niet langer zijn dan 12 meter;
 - 4° met een aangekoppelde aanhangwagen mag de totale lengte maximaal 18,75 meter bedragen.
 - b. Merktekens:

zij moeten zijn voorzien van de volgende aanwijzingen, die op een behoorlijk leesbare plaats in eenvoudig leesbare onuitwisbare tekens zijn aangebracht:

 - 1° naam of handelsmerk van de fabrikant;
 - 2° op het onderstel of het koetswerk het fabrieksnummer of serienummer;
 - 3° op de motor het motornummer.
 - c. Ruiten:
 - 1° het motorvoertuig dient voorzien te zijn van een voorruit;
 - 2° de voor-, zij- en achterruiten moeten uit veiligheidsglas bestaan en vervaardigd zijn van duurzaam, zowel van binnen als van buiten goed doorzichtig materiaal en mogen geen barsten of verkleuringen vertonen die het uitzicht van de bestuurder belemmeren. Personen en voorwerpen moeten door dit materiaal goed herkenbaar worden gezien;
 - 3° het is zonder ontheffing verboden enig materiaal aan, op of tegen de voor- en zijruiten te hechten, te plakken of aan te brengen, waardoor het uitzicht van de bestuurder kan worden belemmerd dan wel personen of voorwerpen van binnen of van buiten vaag, verwrongen of in het geheel niet kunnen worden gezien.
 - 4° fabrieksmatig verdonkerde voor-, zij- en achterruiten dienen te voldoen aan een lichtdoorlaatbaarheidsnorm van 70%.

- d. Ruitenwissers:
zij moeten zijn voorzien van tenminste één ruitenwisser die de gehele voorruit bestrijkt.
- e. Spiegels:
zij moeten zijn voorzien van een linker- en rechterbuitenspiegel.
- f. Inrichting personencabine:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk snelheidsmeter en een deugdelijk kilometer teller die bij nacht voor de bestuurder goed afleesbaar zijn zonder dat deze daarvan hinder ondervindt.
- g. Stuurinrichting:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke stuurinrichting.
- h. Banden:
 - 1° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
- i. Draagveren:
zij moeten zijn voorzien van goed werkende draagveren.
- j. Remmen:
zij moeten zijn voorzien van twee deugdelijke remmen: één rem, de bedrijfsrem, moet alle wielen remmen; de remkracht moet zodanig over de wielen verdeeld zijn, dat de kans op slippen van het voertuig zo gering mogelijk is; bij samenstellen van trekker en oplegger moeten de wielen van de oplegger tegelijk met of eerder dan en in gelijke mate met de wielen van de trekker geremd worden. De andere rem moet ten minste twee wielen remmen, waarbij de beremde wielen zich symmetrisch aan weerszijden van het voertuig moeten bevinden; zij moet in aangezette toestand kunnen worden vastgezet, tenzij het voertuig van een afzonderlijk vastzetinrichting is voorzien. Remvertraging moet op een droge of nagenoeg droge en ongeveer horizontaal liggende weg, bij uitsluitend gebruik van de bedrijfsrem ten minste 3.86m/sec² bedragen, en 1m//sec² bij uitsluitend gebruik van de andere rem;
- k. Hoorn:
zij moeten voorzien zijn van één hoorn met vaste toonhoogte en voldoende geluidsstrekte. Een samenstel van hoorns die tegelijk werken wordt als één hoorn beschouwd;
- l. Inrichting:
de inrichting dient zodanig te zijn dat gevaar voor brand, ontploffing en hinder voor andere weggebruikers door rook, damp of walm zoveel mogelijk wordt voorkomen;
- m. Uitlaat:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk uitlaat waardoor de afgewerkte gassen geluiddempend worden afgevoerd.
- n. Remlichten:
zij moeten zijn voorzien van twee aan weerszijden aan de achterzijde van het voertuig aangebrachte remlichten;
- o. Richtingaanwijzers:
zij moeten zijn voorzien van richtingaanwijzers aan weerszijden zowel aan de voor- als achterzijde van het voertuig;

- p. Verlichting:
- 1° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden van het motorvoertuig aangebrachte koplampen, die voorwaarts gedimd en groot helder wit of geel licht uitstralen;
 - 2° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden van het motorvoertuig aangebrachte achterlichten, van niet driehoekige vorm, die achterwaarts een helder rood licht uitstralen;
 - 3° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden aan de achterzijde van het motorvoertuig aangebrachte goed werkende rode reflectoren van een niet driehoekige vorm welke al of niet in de rode achterlichten zijn ingebouwd.
 - 4° zij moeten zijn voorzien van achterkentekenverlichting die helder witlicht uitstraalt;
 - 5° de voor- en achterverlichting en de verlichting van de achterkentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 6

AANHANGWAGENS

Artikel 88

1. Ten aanzien van de inrichting van aanhangwagens gelden de volgende eisen.
- a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 4 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 2,50 meter;
 - 3° zij mogen niet langer zijn dan 10 meter;
 - 4° de som van de oppervlakten van het laadvlak van twee- of meerassige aanhangwagens, gelegen voor de vooras en achter de achteras mag niet groter zijn dan de oppervlakte van het laadvlak gelegen tussen de voor en de achteras;
 - 5° de as van een éénassige aanhangwagen moet ongeveer in het midden onder het laadvlak zijn aangebracht.
 - b. Koppeling:

zij moeten zijn voorzien van een voldoende sterke deugdelijk werkende koppeling.
 - c. Verlichting:
 - 1° zij moeten aan de achterzijde zijn voorzien van gelijke verlichting als vereist voor het voertuig waarachter zij zijn gekoppeld;
 - 2° zij moeten aan de achterzijde zijn voorzien van twee driehoekige rode reflectoren.
 - 3° zij moeten zijn voorzien van achterkentekenverlichting die helder witlicht uitstraalt;
 - 4° de achterverlichting en de verlichting van de kentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
 - d. Remlichten:

zij moeten zijn voorzien van twee remlichten die gelijktijdig werken met de remlichten van het trekkende voertuig.
 - e. Richtingaanwijzers:

zij moeten aan de achterzijde zijn voorzien van richtingaanwijzers die gelijktijdig werken met en moeten voldoen aan de eisen voor de richtingaanwijzers van het trekkende voertuig.

- f. Banden:
 - 1° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
- 2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 7

OPLEGGERS

Artikel 89

- 1. Ten aanzien van de inrichting van opleggers gelden de volgende eisen.
 - a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 4 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 2,50 meter;
 - 3° zij mogen niet langer zijn dan 13,60 meter;
 - 4° zij moeten zodanig zijn ingericht, dat bij gelijkmatige normale belading van het laadvlak tenminste een vierde ($\frac{1}{4}$) deel van de massa van de lading op de koppeling drukt;
 - b. Koppeling:
 - zij moeten zijn voorzien van een voldoende sterke deugdelijk werkende koppeling.
 - c. Verlichting:
 - 1° zij moeten aan de achterzijde zijn voorzien van gelijke verlichting als vereist voor het voertuig waarachter zij zijn gekoppeld;
 - 2° zij moeten aan de achterzijde zijn voorzien van twee driehoekige rode reflectoren;
 - 3° zij moeten zijn voorzien van achterkentekenverlichting die helder witlicht uitstraalt;
 - 4° de achterverlichting en de verlichting van de achterkentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
 - d. Remlichten:
 - zij moeten zijn voorzien van twee remlichten die gelijktijdig werken met de remlichten van het trekkende voertuig;
 - e. Richtingaanwijzers:
 - zij moeten aan de achterzijde zijn voorzien van richtingaanwijzers die gelijktijdig werken met en moeten voldoen aan de eisen voor de richtingaanwijzers van het trekkende voertuig.
 - f. Banden:
 - 1° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
- 2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 8

BROMFIETSEN

Artikel 90

1. Ten aanzien van de inrichting van bromfietsen gelden de volgende eisen.
 - a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen, de lading meegerekend, niet breder zijn dan 0,75 meter;
 - 2° bromfietsen op meer dan twee wielen, ingericht voor het vervoer van goederen of andere personen dan de bestuurder en bromfietsen met zijspan mogen, de lading meegerekend, niet breder zijn dan 1,50 meter.
 - b. Stuurinrichting:

zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke stuurinrichting.
 - c. Hoorn, bel:

zij moeten zijn voorzien van één hoorn met vaste toonhoogte en voldoende geluidsterkte of een goed werkende bel of een andere voorziening die een mechanisch geluidssignaal geeft. Een samenstel van hoorns die tegelijk werken wordt als één hoorn beschouwd of;
 - d. Remmen:

zij moeten zijn voorzien van twee deugdelijke remmen. De remvertraging moet op een droge of nagenoeg droge en ongeveer horizontaal liggende weg, bij gebruik van beide remmen tezamen, tenminste 3.86 m/sec² bedragen.
 - e. Richtingaanwijzers:

zij moeten aan de voor- en achterzijde zijn voorzien van richtingaanwijzers. Dit geldt niet indien de bestuurder een zodanige zitplaats inneemt, waardoor de door hem met de arm gegeven seinen zowel voor het achteropkomende als voor het tegemoetkomende verkeer duidelijk zichtbaar zijn.
 - f. Uitlaat:

zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk uitlaat waardoor de afgewerkte gassen geluiddempend worden afgevoerd.
 - g. Remlichten:

zij moeten zijn voorzien van minstens één aan de achterzijde van het voertuig aangebracht remlicht.
 - h. Verlichting:
 - 1° zij moeten zijn voorzien van een deugdelijk werkende koplamp;
 - 2° zij moeten zijn voorzien van tenminste een deugdelijk werkende achterlicht;
 - 3° zij moeten zijn voorzien van achterkentekenverlichting die helder witlicht uitstraalt;
 - 4° de voor- en achterverlichting en de verlichting van de achterkentekenplaat gaan gelijktijdig aan.
 - i. Banden:
 - 1° de wielen moeten zijn voorzien van deugdelijke luchtbanden;
 - 2° de luchtbanden dienen een profieldiepte van de hoofdgroeven te hebben van tenminste 1,6 millimeter.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 9

FIETSEN

Artikel 91

1. Ten aanzien van de inrichting van fietsen gelden de volgende eisen.
 - a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen, de lading meegerekend, niet breder zijn dan 0,75 meter;
 - 2° fietsen op meer dan twee wielen, ingericht voor het vervoer van goederen of andere personen dan de bestuurder en fietsen met zijspan mogen, de lading meegerekend, niet breder zijn dan 1,50 meter.
 - b. Stuurinrichting:
zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke stuurinrichting.
 - c. Bel:
zij moeten zijn voorzien van een goed werkende bel of een andere voorziening die een mechanisch geluidssignaal geeft.
 - d. Rem:
zij moeten zijn voorzien van deugdelijke remmen.
 - e. Verlichting:
 - 1° zij moeten zijn voorzien van een deugdelijke werkende koplamp;
 - 2° zij moeten zijn voorzien van tenminste een deugdelijke werkende achterlicht.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Paragraaf 10

WAGENS

Artikel 92

1. Ten aanzien van de inrichting van wagens gelden de volgende eisen.
 - a. Afmetingen:
 - 1° zij mogen niet hoger zijn dan 3,50 meter;
 - 2° zij mogen niet breder zijn dan 2,50 meter;
 - 3° wagens niet bestemd om te worden aangespannen mogen, de lading meegerekend, niet breder zijn dan 1,50 meter;
 - b. Verlichting:
 - 1° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden aan de voorzijde van de wagen aangebrachte niet driehoekige gele of witte reflectoren;
 - 2° zij moeten zijn voorzien van twee, aan weerszijden aan de achterzijde van de wagen aangebrachte driehoekige rode reflectoren.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere inrichtingseisen worden gesteld.

Hoofdstuk V

KEURINGSBEWIJZEN EN TEKENS VOOR VOERTUIGEN IN HET INTERNATIONAAL VERKEER

Paragraaf 1

GOEDKEURINGSBEWIJS

Artikel 93

Het is de bestuurder verboden met een motorvoertuig of een bromfiets over een weg te rijden, tenzij hij een voor dat motorvoertuig of die bromfiets afgegeven geldig goedkeuringsbewijs bij zich heeft.

Artikel 94

- 1 Voor motorvoertuigen in de zin in de Eilandsverordening Autobusdiensten Bonaire en de Eilandsverordening huurautodiensten Bonaire, vrachtauto's en zelfrijdende werktuigen is het goedkeuringsbewijs geldig gedurende één jaar na dagtekening.
- 2 Voor andere voertuigen dan de in het eerste lid vermelde is het goedkeuringsbewijs geldig gedurende twee jaren na dagtekening.
- 3 Op het goedkeuringsbewijs kunnen, mede in verband met de aard van het vervoer waarvoor het voertuig is bedoeld, beperkende voorwaarden worden gesteld.
- 4 Bij gegrond vermoeden dat een voertuig waarvoor een geldig goedkeuringsbewijs is afgegeven niet aan de gestelde eisen voldoet, is de eigenaar verplicht op vordering van of vanwege de gezaghebber binnen een door deze te stellen termijn het voertuig te laten herkeuren.
- 5 Indien bij herkeuring blijkt dat het voertuig niet voldoet aan de in deze eilandsverordening gestelde eisen, wordt het goedkeuringsbewijs ongeldig verklaard.

Artikel 95

Door of vanwege het bestuurscollege kunnen voorschriften worden vastgesteld omtrent:

- a. de aanvraag en afgifte van keuringsbewijzen;
- b. het aanleggen, inrichten en beheren van registers betreffende afgegeven keuringsbewijzen;
- c. het verschaffen van inlichtingen uit de sub b bedoelde registers en de kosten van die inlichtingen.

Artikel 96

- 1 Indien een motorvoertuig of een bromfiets overgaat op een andere eigenaar of houder, is die nieuwe eigenaar of houder verplicht binnen dertig dagen na de overgang hiervan, met overleg van een deugdelijk bewijs van eigendom, aantekening te laten houden in het in artikel 95, sub b bedoelde register en het desbetreffende goedkeuringsbewijs dienovereenkomstig te laten wijzigen.
- 2 de eigenaar of houder heeft een overeenkomstige verplichting, indien het kenteken van een motorvoertuig of een bromfiets is veranderd.

Paragraaf 2

TEKENS EN ONDERSCHIEDINGSTEKEN

Artikel 97

- 1 Bij motorvoertuigen, met uitzondering van bromfietsen en motorfietsen, dient het kenteken duidelijk zichtbaar te worden aangebracht aan de voor- en achterzijde van het motorvoertuig.
- 2 Bij bromfietsen en motorfietsen dient het kenteken duidelijk leesbaar te worden aangebracht aan de achterzijde van het voertuig.
- 3 Wordt door het motorvoertuig een aanhangwagen voortbewogen dan dient aan de voorzijde van het trekkende voertuig en aan de achterzijde van de aanhangwagen het kenteken duidelijk zichtbaar te worden aangebracht.
- 4 Door of vanwege het bestuurscollege kunnen voorschriften worden vastgesteld omtrent:
 - a. de aanvraag en afgifte van kentekens;
 - b. het aanleggen, inrichten en beheren van registers betreffende afgegeven kentekens;
 - c. het verschaffen van inlichtingen uit de sub b bedoelde registers en de kosten van die inlichtingen;
 - d. de wijze waarop het kenteken op het voertuig moet worden aangebracht.

Artikel 98

Door of vanwege het bestuurscollege kunnen voorschriften worden vastgesteld omtrent:

- a. de aanvraag en afgifte van kentekenbewijzen;
- b. het aanleggen, inrichten en beheren van registers betreffende afgegeven kentekenbewijzen;
- c. het verschaffen van inlichtingen uit de sub b bedoelde registers en de kosten van die inlichtingen.

Artikel 99

Gereserveerd

Hoofdstuk VI

RIJBEWIJZEN

Artikel 100

1. Behoudens het bepaalde in de artikelen 112, 113, 115 onderdelen b en c is het de bestuurder verboden met een motorvoertuig over een weg te rijden, tenzij hij een op zijn naam gesteld geldig rijbewijs voor het besturen van een motorvoertuig van de aard als door hem bestuurd in bezit heeft, welk rijbewijs door of vanwege de gezaghebber uitgereikt is en ingericht is volgens een bij deze verordening door de gezaghebber vast te stellen behorend model.

2. Het is een bestuurder van een bromfiets verboden over een weg te rijden, tenzij hij, de leeftijd van 16 jaren heeft bereikt en;
 - a. een op zijn naam gesteld door of vanwege de gezaghebber afgegeven geldige vergunning bij zich heeft welke vergunning ingericht is volgens een bij deze verordening door de gezaghebber vast te stellen behorend model of,
 - b. in het bezit is van een geldig rijbewijs als bedoeld in artikel 101 lid 1.
3. Het eerste en tweede lid is niet van toepassing op militaire bestuurders voorzover deze bestuurders een door de bevoegde militaire autoriteit afgegeven geldig rijbewijs of geldige vergunning voor het besturen van het soort militaire motorvoertuig of bromfiets als door hen bestuurd, bij zich hebben.
4. Het is de bestuurders verboden met een zelfrijdende werktuig over een weg te rijden, tenzij hij de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt en in het bezit is van een geldig rijbewijs B, C, of D, ingericht volgens een bij deze verordening behorend model bij zicht heeft.
5. Door of vanwege het bestuurscollege, kunnen nadere regels worden vastgesteld ten aanzien van de vergunningen bedoeld in het tweede en derde lid.

Artikel 101

1. Rijbewijzen als bedoeld in artikel 100, eerste lid, worden afgegeven voor het besturen van de volgende categorieën motorvoertuigen:
 - a. Motorfietsen met of zonder zijspan, en motorvoertuigen op drie wielen: rijbewijs A;
 - b. Motorvoertuigen niet zijnde voertuigen genoemd onder a. bestemd voor het vervoer van personen met ten hoogste acht zitplaatsen buiten die van de bestuurder en motorvoertuigen, bestemd voor goederenvervoer, waarvan de toegestane maximum massa niet meer bedraagt dan 3500 kg (7700 lbs). De motorvoertuigen van deze categorie mogen een lichte aanhangwagen voortbewegen : rijbewijs B;
 - c. Motorvoertuigen, voor het vervoer van goederen bestemd en waarvan de toegestane maximum massa meer bedraagt dan 3500 kg (7700 lbs). De motorvoertuigen van deze categorie mogen een lichte aanhangwagen voortbewegen: rijbewijs C;
 - d. Motorvoertuigen, bestemd voor het vervoer van personen, met meer dan acht zitplaatsen buiten die van de bestuurder. De voertuigen van deze categorie mogen een lichte aanhangwagen voortbewegen: rijbewijs D;
 - e. Motorvoertuigen van de categorieën vermeld onder sub b, c en d, waarvoor de bestuurder een rijbewijs heeft, met een aanhangwagen anders dan een lichte aanhangwagen: rijbewijs B-E, C-E of D-E.
2. Voor het besturen van een motorvoertuig door een bestuurder, die in verband met een lichamelijk gebrek slechts een motorvoertuig kan besturen dat voldoet aan bepaalde eisen, wordt een rijbewijs als bedoeld in het eerste lid afgegeven, uitsluitend voor het besturen van een aan die eisen voldoende motorvoertuig. In het rijbewijs wordt deze beperking aangeduid.
3. Het is verboden om motorvoertuigen niet zijnde een motorvoertuig als bedoeld in het eerste lid onder a tot en met e te besturen zonder een door of vanwege de gezaghebber afgegeven vergunning. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere regels worden gegeven met betrekking tot de vereisten om in aanmerking te komen voor een dergelijke vergunning.
4. "Lichte aanhangwagens" zijn die, waarvan de toegestane maximum massa niet meer bedraagt dan 750 kg (1650 lbs).

5. Voor het besturen van motorvoertuigen, bestemd voor het vervoer van personen, met meer dan vijftien zitplaatsen buiten die van de bestuurder, dient bestuurder naast een rijbewijs zoals bedoeld in onderdeel d van het eerste lid, in bezit te zijn van een vergunning afgegeven door of vanwege de gezaghebber.
6. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere regels worden gegeven met betrekking tot de vereisten om in aanmerking te komen voor een vergunning als bedoeld in het vijfde lid.

Artikel 102

Een rijbewijs als bedoeld in artikel 100, eerste lid, wordt voor de eerste keer slechts afgegeven aan hem, die:

- a. de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, met dien verstande, dat de bestuurder van motorvoertuigen als bedoeld in artikel 101, eerste lid, onderdeel c en d, de leeftijd van 21 jaren moet hebben bereikt;
- b. een door of namens het hoofd van de instantie welke door het bestuurscollege is belast met het beoordelen van rijvaardigheid, afgegeven verklaring overlegt, waaruit bekwaamheid en vaardigheid blijkt om op te treden als bestuurder van een motorvoertuig van de aard als waarvoor hij een rijbewijs verlangt.
- c. een verklaring overlegt van zijn lichamelijke en geestelijke geschiktheid, afgegeven door een tot de uitoefening van de geneeskunde op Bonaire bevoegd persoon. Deze verklaring mag niet eerder dan twee maanden vóór het afleggen van het examen bedoeld in onderdeel b afgegeven zijn en is ingericht volgens een bij deze verordening behorend model.

Artikel 103

Door of vanwege het bestuurscollege wordt bepaald aan welke eisen van bekwaamheid de aanvrager van een rijbewijs dient te voldoen ter verkrijging van de in artikel 102, onderdeel b bedoelde verklaring en worden regels gegeven met betrekking tot de samenstelling en werkwijze van de instantie bedoeld in artikel 102, onderdeel b.

Artikel 104

1. Het is verboden opzettelijke onjuiste opgave te doen bij de aanvraag of bij het geven van inlichtingen voor het verkrijgen van een rijbewijs, duplicaat rijbewijs of een vergunning.
2. Degene die is belast met de afgifte van rijbewijzen verklaart een door hem afgegeven rijbewijs voor een of meer categorieën van motorvoertuigen ongeldig, indien naar zijn oordeel is gebleken dat het rijbewijs voor die categorie of categorieën van motorvoertuigen is afgegeven op grond van onjuiste opgave van inlichtingen en indien de onjuistheid van de opgave ten tijde van de aanvraag bekend zou zijn geweest, het rijbewijs niet zou zijn afgegeven.
3. Degene die het rijbewijs ongeldig verklaart voor een of meer categorieën, doet daarvan aan de betrokkene bij aangetekende brief onverwijld mededeling.
4. De ongeldigverklaring bedoeld in het tweede lid is van kracht met ingang van de zevende dag na die van dagtekening van de mededeling.
5. Hij wiens rijbewijs ongeldig is verklaard, is verplicht dit binnen zeven dagen na die van de dag van de mededeling in te leveren bij de gezaghebber of een door hem aangewezen instantie.

Artikel 105

1. Door of vanwege de gezaghebber wordt een register bijgehouden waarin wordt vermeld:
 - a. de dag waarop en de aard van het motorvoertuig of de motorvoertuigen waarvoor, het rijbewijs wordt afgegeven;
 - b. van de naam, de woonplaats, en de dag en plaats van geboorte van de houder van het rijbewijs;
 - c. de dag, waarop het rijbewijs wordt ingetrokken, zijn geldigheid verliest of wederom geldigheid verkrijgt.
2. Het verschaffen van inlichtingen uit het in het eerste lid bedoelde register geschiedt slechts aan de instanties belast met justitiële onderzoek.

Artikel 106

Door de gezaghebber, kunnen nadere eisen worden gesteld ten aanzien van de door de aanvrager van een rijbewijs te overleggen bescheiden.

Artikel 107

Geen rijbewijs wordt afgegeven aan degene:

- a. wiens rijbewijs is ingetrokken, voor de duur der intrekking en voorts zolang de reden van de intrekking niet heeft opgehouden te bestaan;
- b. die de bevoegdheid motorvoertuigen te besturen bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak is ontzegd, voor de duur van die ontzegging;
- c. tegen wie een gegrond vermoeden bestaat, dat hij strafrechtelijk vervolgbaar is wegens een feit, op grond waarvan ingeval van veroordeling hem bij rechterlijke uitspraak de bevoegdheid motorvoertuigen te besturen kan worden ontzegd;
- d. aan wie ingevolge artikel 3 van de Wet aansprakelijkheid bestuurders, rijbevoegdheid en rijvaardigheid BES de bevoegdheid tot het besturen van een motorvoertuig is ontzegd, voor de duur van die ontzegging;
- e. van wie, ingevolge artikel 125 de afgifte van het rijbewijs is gevorderd en aan wie dit rijbewijs niet is teruggeven.

Artikel 108

Van de weigering van afgifte van een rijbewijs geeft de gezaghebber of een door hem aangewezen instantie of persoon aan de betrokkene schriftelijk kennis met opgave van de reden, waarop de weigering gegrond is.

Artikel 109

Een ingevolge artikel 100, eerste lid, afgegeven rijbewijs is geldig voor de duur van vijf jaren, gerekend vanaf de dag van afgifte.

Artikel 110

1. Bij uitgifte van rijbewijzen aan personen, die in het bezit zijn van een rijbewijs afgegeven ingevolge artikel 112, derde lid, dient een verklaring als bedoeld in artikel 102, sub c overlegd te worden.

2. Indien de aanvrager van een rijbewijs in het bezit is van een ingevolge deze verordening afgegeven rijbewijs, dan wel afgegeven in de openbare lichamen Saba of Sint Eustatius, het Land Aruba, Curaçao, Nederland of Sint Maarten, waarvan de geldigheidsduur meer dan twee jaar is verstreken, dient een in artikel 102, onderdeel b, bedoelde verklaring worden overlegd.

Artikel 111

1. Voor verloren geraakte, versleten, geheel of ten dele onleesbaar geworden of tenietgegane rijbewijzen en vergunningen kunnen door of vanwege de gezaghebber duplicaten worden afgegeven.
2. Versleten of geheel of ten dele onleesbaar geworden rijbewijzen en vergunningen waarvoor vervangende rijbewijzen en vergunningen worden afgegeven, moeten worden ingeleverd. De rijbewijzen en vergunningen waarvoor vervangende rijbewijzen worden afgegeven, verliezen hun geldigheid.

Artikel 112

1. Op de buiten het openbaar lichaam Bonaire woonachtige bestuurder van een motorvoertuig, die als rechthebbende gebruik maakt van een geldig internationaal rijbewijs afgegeven buiten het openbaar lichaam Bonaire ingevolge artikel 24 van het Verdrag van Genève van de 19e september 1949 nopens het wegverkeer, is artikel 101, eerste lid, niet van toepassing.
2. Met een internationaal rijbewijs, als bedoeld in het eerste lid, wordt gelijkgesteld een rijbewijs, afgegeven door het bevoegde gezag van staten of samenstellende delen daarvan, aangesloten bij voormeld Verdrag, voor zover door de gezaghebber niet anders wordt bepaald.
3. Rijbewijzen afgegeven in Nederland, Aruba, Curaçao of Sint Maarten of de openbare lichamen Sint Eustatius of Saba door het aldaar bevoegd gezag, worden gelijkgesteld met ingevolge artikel 100, eerste lid, afgegeven rijbewijzen.

Artikel 113

Aan tijdelijk in het openbaar lichaam Bonaire vertoevende personen, die voldoen aan het gestelde in artikel 102, onderdeel a, kan op vertoon van een op hun naam afgegeven geldig buitenlands rijbewijs door de gezaghebber voor een periode van ten hoogste drie maanden een vergunning worden verleend om als bestuurder van motorvoertuigen op te treden.

Artikel 114

1. Door of vanwege de gezaghebber kan een oefenvergunning om zich op de weg te bekwamen in het besturen van een motorfiets worden afgegeven voor een periode van drie maanden.
2. Door of vanwege het bestuurscollege kunnen nadere regels gegeven waaraan de vergunninghouder dient te voldoen.

Artikel 115

Geen rijbewijs wordt vereist ten aanzien van:

- a. bestuurders van motorvoertuigen, die zich moeten onderwerpen aan een onderzoek naar hun rijvaardigheid, op de dag en omstreeks de tijd waarop het onderzoek wordt afgenomen. Zij dienen in het bezit te zijn van een oproep voordat onderzoek. Deze oproep moet op eerste vordering van een opsporingsambtenaar ter inzage worden afgegeven;
- b. bestuurders van motorfietsen die in bezit zijn van een door de gezaghebber afgegeven oefenvergunning om zich op de weg te bekwamen in het besturen van een motorfiets;
- c. bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen gedurende de tijd dat de aan de bestuurder rijonderricht wordt gegeven, mits de bestuurder geen andere personen vervoert dan degene die hem rijonderricht geeft;
- d. militaire bestuurders voor het besturen van militaire voertuigen, mits deze bestuurders een door de bevoegde militaire autoriteit afgegeven geldig militair rijbewijs bij zich hebben voor het besturen van de categorie militair motorvoertuig als door hen wordt bestuurd.

Artikel 116

1. Degene, onder wiens toezicht een ander een motorvoertuig bestuurt, dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:
 - a. dat hij ten opzichte van degene, die het motorvoertuig onder toezicht bestuurt, een zodanige plaats inneemt, dat hij voldoende kan ingrijpen.
 - b. dat degene, die het motorvoertuig onder toezicht bestuurt:
 - de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;
 - niet de bevoegdheid tot het besturen van motorvoertuigen is ontzegd;
 - noch diens rijbewijs is ingevorderd of ingetrokken;
2. Het is verboden een motorvoertuig op de weg onder toezicht te besturen, indien de toezichthouder in strijd handelt met het eerste lid.

Artikel 117

De afgifte van rijbewijzen en vergunningen, als in dit hoofdstuk bedoeld, alsmede van duplicaten daarvan, vindt plaats tegen betaling van een door of vanwege het bestuurscollege te bepalen bedrag.

Artikel 118

1. Het rijbewijs verliest zijn geldigheid en wordt ingetrokken door de gezaghebber indien bij opname van de houder in een krankzinnigengesticht, medisch is vastgesteld dat de houder wegens zijn geestelijk toestand niet in staat is een voertuig van de categorie waarop het rijbewijs betrekking heeft, te besturen.
2. De gezaghebber is bevoegd met schriftelijk opgave van reden aan de betrokkene het rijbewijs in te trekken bij redelijk vermoeden dat de houder daarvan:
 - a. ongeschikt of onbekwaam is in het besturen van een motorvoertuig van een categorie of van motorvoertuigen van categorieën als in dat rijbewijs aangegeven;
 - b. zich heeft schuldig gemaakt aan een strafbaar feit, waarbij ingeval van veroordeling hem bij rechterlijke uitspraak de bevoegdheid motorvoertuigen te besturen is of kan worden ontzegd.
3. De intrekking van het rijbewijs kan geschieden voor één of meer categorieën.

4. Gelijke bevoegdheid als bedoeld in het tweede lid heeft de gezaghebber met betrekking tot in het buitenland afgegeven rijbewijzen gedurende de periode van ontzegging van de rijbevoegdheid, doch nimmer langer dan gedurende het verblijf van de houder in het openbaar lichaam.

Artikel 119

De intrekking blijft van kracht voor de duur waarvoor het rijbewijs is afgegeven tenzij:

- a. In het geval vermeldt in artikel 118, eerste lid, na ontslag uit het krankzinnigengesticht op grond van een medisch rapport blijkt dat de intrekking niet langer noodzakelijk is.
- b. In het geval vermeldt in artikel 118, tweede lid, onderdeel a, uit een na de intrekking afgegeven verklaring als bedoeld in artikel 102, onderdeel b of c, blijkt dat de bestuurder geschikt en bekwaam is;
- c. In het geval vermeldt in artikel 118, tweede lid, onderdeel b, door de rechter bij onherroepelijk geworden uitspraak is beslist, dat de persoon onschuldig is of het Openbare Ministerie volgens schriftelijke mededeling aan de gezaghebber van de vervolging van de bestuurder op grond waarvan de intrekking is geschied afziet.

Artikel 120

Voor de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk wordt vrijwillige voldoening aan de voorwaarde, door de bevoegde ambtenaar van het Openbaar Ministerie, krachtens artikel 76 van het Wetboek van Strafrecht BES gesteld, gelijkgesteld met een onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak.

Artikel 121

1. Van de intrekking van het rijbewijs wordt door of namens de gezaghebber aan de instanties belast met de handhaving en toezicht op deze verordening schriftelijk mededeling gedaan.
2. Van de intrekking van het rijbewijs wordt door of namens de gezaghebber bij aangetekend schrijven onder vermelding van redenen onverwijld mededeling gedaan aan betrokkene.

Artikel 122

1. Hij, wiens rijbewijs is ingetrokken, is verplicht dit onmiddellijk af te geven en voorzover hij dit niet bij zich heeft, binnen 2 maal 24 uur bij de gezaghebber of een daartoe aangewezen instantie af te geven.
2. Het is degene, die weet of redelijkerwijze moet weten, dat zijn rijbewijs is ingetrokken of ongeldig is verklaard als bedoeld in artikel 104, verboden gedurende de tijd dier intrekking op een weg een motorvoertuig te besturen.
3. Een overeenkomstige verplichting tot inlevering van het rijbewijs bestaat:
 - a. indien dit zijn geldigheid heeft verloren ingevolge artikel 3 van de Wet aansprakelijkheid bestuurders, rijbevoegdheid en rijvaardigheid BES. Degene die het rijbewijs heeft afgegeven is verplicht dit, nadat de termijn van de ontzegging is verstreken, terug te geven aan degene op wiens naam het is gesteld.
 - b. indien dit rijbewijs ingevolge artikel 104 voor een of meer categorieën motorvoertuigen ongeldig is verklaard.

Artikel 123

1. Indien een redelijk vermoeden bestaat dat de houder van een rijbewijs de kennis of bedrevenheid dan wel de lichamelijke of geestelijke gesteldheid mist voor het besturen van een of meer categorieën motorvoertuigen waarvoor dat rijbewijs is afgegeven, kan van hem worden gevorderd dat hij zich aan een onderzoek naar zijn rijvaardigheid dan wel naar zijn geschiktheid onderwerpt. De gezaghebber kan nadere regels geven met betrekking tot het uitoefenen van deze bevoegdheid. .
2. In geval van weigering om aan het in het eerste lid bedoelde onderzoek mee te werken, dan wel indien uit dit onderzoek blijkt dat de houder van een rijbewijs de kennis of de bedrevenheid, dan wel de lichamelijke of geestelijke gesteldheid mist voor het besturen van een of meer categorieën motorvoertuigen waarvoor dat rijbewijs is afgegeven, wordt het rijbewijs door de gezaghebber ingetrokken.

Artikel 124

1. Indien het rijbewijs niet voor alle categorieën waarvoor het is afgegeven ongeldig is verklaard als bedoeld in artikel 104, dan wel is ingetrokken voor één of meer categorieën, wordt door degene die is belast met de afgifte van rijbewijzen een rijbewijs afgegeven dat geldig is voor die categorie of categorieën waarvoor de ongeldig verklaring of intrekking geen betrekking heeft.
2. Aan de houder van een geldig rijbewijs die niet langer beschikt over de lichamelijke of geestelijke gesteldheid voor het besturen van een of meer categorieën motorvoertuigen waarvoor dat rijbewijs is afgegeven, dan wel die gesteldheid bezit voor een termijn die korter is dan de tijdsduur waarvoor dat rijbewijs nog geldig is, wordt op diens verzoek, een nieuw rijbewijs afgegeven dat geldig is voor de categorieën motorvoertuigen waarvoor betrokkene de lichamelijke of geestelijke gesteldheid bezit dan wel dat geldig is voor de tijdsduur waarvoor betrokkene die gesteldheid bezit. Het rijbewijs waarvoor een nieuw rijbewijs wordt afgegeven, moet worden ingeleverd en verliest zijn geldigheid.

Artikel 125

1. Op eerste vordering van de opsporingsambtenaar als vermeld in artikel 184 van het Wetboek van Strafvordering BES, is de bestuurder tegen wie proces-verbaal wordt opgemaakt terzake van overtreding van artikel 27 of 28 verplicht tot afgifte van het hem, ingevolge deze verordening afgegeven rijbewijzen, vergunning dan wel rijbewijzen als bedoeld in artikel 118.
2. Het ingevorderde rijbewijs, vergunning of rijbewijs als bedoeld in artikel 118, wordt tegelijk met het proces-verbaal, binnen 48 uur, verzonden aan de Officier van Justitie. Deze is bevoegd dat rijbewijs of die vergunning onder zich te houden, totdat de rechterlijke uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan of, indien bij die uitspraak de bestuurder de bevoegdheid, motorvoertuigen te besturen is onzegd, tot het tijdstip waarop die uitspraak, voor wat betreft de bijkomende straf der ontzegging, voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden. In het laatste geval levert de Officier van Justitie, na het bovenbedoelde tijdstip, het rijbewijs, vergunning of rijbewijs als bedoeld in artikel 118 in bij degene, die dat bewijs of die bewijzen heeft afgegeven.
3. In het buitenland afgegeven rijbewijzen worden nimmer langer ingehouden dan gedurende het verblijf van de houder in het openbaar lichaam.

4. Ingeval van toepassing van het eerste lid kan het motorvoertuig of bromfiets door de opsporingsambtenaar die het proces-verbaal opmaakt, in beslag worden genomen. In dat geval wordt het motorvoertuig of bromfiets voor rekening van de verdachte overgebracht naar een plaats van bewaring en aldaar bewaard totdat het door of vanwege de eigenaar of houder tegen betaling van de kosten van overbrenging en bewaring wordt afgehaald. Met betrekking tot deze kosten zijn de leden 3 tot en met 10 van artikel 129 van overeenkomstige toepassing.
5. De opsporingsambtenaar die gebruik maakt van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid en de Officier van Justitie die gebruik maakt van de in het tweede lid bedoelde bevoegdheid, doen daarvan onverwijld mededeling aan de beheerder van het in artikel 105 bedoelde register. Indien de Officier van Justitie het rijbewijs aan de houder teruggeeft, doet hij daarvan op gelijke wijze mededeling.

Artikel 126

Het is de houder van een rijbewijs die weet of behoort te weten dat zijn rijbewijs ongeldig is verklaard als bedoeld in artikel 104 of is ingetrokken voor één of meer categorieën, verboden op een weg een motorvoertuig van die categorie of categorieën te besturen, tenzij hem een ander rijbewijs geldig voor de categorie voertuig dat hij bestuurt, is afgegeven.

Hoofdstuk VII

STRAFBEPALINGEN

Artikel 127

De opsporingsambtenaren bedoeld in artikel 184 van het Wetboek van Strafvordering BES zijn met het toezicht op de naleving van de bepalingen van deze eilandsverordening belast.

Artikel 128

- 1 Op de eerste vordering van de in artikel 127 bedoelde ambtenaren is de bestuurder van een voertuig, verplicht het voertuig te doen stilhouden en deze ambtenaren in de gelegenheid te stellen zich te vergewissen omtrent de naleving van deze eilandsverordening.
- 2 Indien de bestuurder van een voertuig in strijd handelt met de bij of krachtens deze eilandsverordening gestelde voorschriften, kan de in artikel 127 bedoelde ambtenaar, het voertuig in beslag nemen.
- 3 In geval van inbeslagname wordt het voertuig, indien nodig door de opsporingsambtenaar betreden en overgebracht naar een plaats van bewaring en aldaar bewaard.
- 4 Het betreden, het overbrengen en de bewaring van het voertuig geschieden voor rekening en risico van de verdachte. De bewaring van het voertuig op een plaats van bewaring geschiedt totdat tot terugave door de officier van justitie of gerechtelijke uitspraak is besloten. Met betrekking tot de kosten van het overbrengen en de inbewaringstelling is het vermelde in artikel 129, zevende lid van toepassing.

Artikel 129

- 1 Een voertuig, aanhangwagen of oplegger, dat staande op een weg;
 - gevaar veroorzaakt;
 - de vrijheid van het verkeer belemmert;
 - op een niet daarvoor bestemde plaats staat;
 - niet voldoet aan de voor een parkeerzone als bedoeld in artikel 61, tweede lid, sub 2, geldende voorwaarden, of
 - in de gevallen vermeld in artikel 23;kan door de opsporingsambtenaar bedoeld in artikel 127 in beslag genomen worden en naar een door de gezaghebber aangewezen plaats overgebracht en in bewaring gesteld worden.
- 2 In afwachting van de overbrenging van een voertuig, aanhangwagen of oplegger krachtens het bepaalde in het eerste lid kan door de opsporingsambtenaar aan het voertuig, aanhangwagen of oplegger een wielklem worden aangebracht.
- 3 Alvorens met de overbrenging van het voertuig, aanhangwagen of oplegger naar de in het eerste lid vermelde plaats wordt aangevangen, kan de wielklem op verzoek van de eigenaar of houder van het voertuig, aanhangwagen of oplegger door de opsporingsambtenaar worden verwijderd na betaling van de kosten voor het aanbrengen en verwijderen van de wielklem aan een door de gezaghebber aangewezen persoon of instantie.
- 4 Het wegslepen, de inbewaringstelling van het voertuig, aanhangwagen of oplegger en het aanbrengen van een wielklem geschiedt voor rekening en risico van de eigenaar of houder.
- 5 Door of namens de gezaghebber wordt in een daartoe aangelegd register aantekening gemaakt van de gevallen, waarin de in het eerste of tweede lid bedoelde bevoegdheid wordt uitgeoefend.
- 6 Door of namens de gezaghebber wordt zorggedragen voor de bewaring van de ingevolge het eerste lid in bewaring gestelde voertuigen.
- 7 Door of namens de gezaghebber wordt het voertuig, aanhangwagen of oplegger aan de eigenaar of houder ten tijde van de overbrenging ten gebruike onder zich had, teruggegeven tegen betaling van de kosten van overbrenging en bewaring.
- 8 Wanneer het voertuig, aanhangwagen of oplegger binnen 48 uur na het in bewaring stellen niet is afgehaald, geeft de gezaghebber zo mogelijk binnen zeven dagen van de overbrenging en bewaring kennis aan de eigenaar of houder of aan degene die aangifte heeft gedaan van vermissing.
- 9 Bij eilandsbesluit, van algemene strekking, kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van;
 - het overbrengen en de kosten van het overbrengen;
 - de inbewaringstelling en de kosten van de inbewaringstelling;
 - de kosten van het aanbrengen en verwijderen van wielklemmen;
 - de verkoop, de eigendomsoverdracht om niet en de vernietiging;
 - de in het derde lid bedoelde register, alsmede omtrent hetgeen verder voor de uitvoering van dit artikel noodzakelijk is.

Artikel 130

- 1 Indien met een motorvoertuig, bromfiets of invalidervoertuig een bij deze eilandsverordening strafbaar gesteld feit is begaan door een onbekend gebleven bestuurder van dat voertuig en de eigenaar of houder van dat voertuig niet reeds naast de bestuurder voor de overtreding strafbaar is gesteld, is de eigenaar of houder van dat voertuig of degene op wiens naam het kenteken staat geregistreerd, verplicht op eerste vordering van een opsporingsambtenaar binnen 48 uur de identiteit van de bestuurder bekend te maken.
- 2 Niet strafbaar is hij, die indien hij niet in staat is de identiteit van de bestuurder bekend te maken, de identiteit bekend maakt van degene aan wie hij het motorvoertuig of bromfiets ter beschikking heeft gesteld.
- 3 Het eerste lid is niet van toepassing indien de eigenaar of houder of degene op wiens naam het kenteken staat geregistreerd, niet heeft kunnen vaststellen wie de bestuurder was en hem daarvan redelijkerwijs geen verwijt kan worden gemaakt.

Artikel 131

- 1 Handelen in strijd met de artikelen 10, eerste lid, onderdeel c, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 100, 104, eerste lid, 118, tweede lid, onderdeel b, en 126 worden beschouwd als een overtreding en gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie.
- 2 Handelen in strijd met de overige bepalingen van deze eilandsverordening wordt beschouwd als een overtreding en gestraft met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of een geldboete van de eerste categorie.

Artikel 132

- 1 Verbeurdverklaring kan worden uitgesproken bij veroordeling wegens een bij deze eilandsverordening strafbaar gesteld feit.
- 2 Vatbaar voor verbeurdverklaring zijn de aan de veroordeelde toebehorende voorwerpen:
 - a. door middel van welke het feit is gepleegd;
 - b. waarmee het feit is gepleegd.

Hoofdstuk VIII

ONTHEFFINGEN EN VERGUNNINGEN

Artikel 133

1. Door de gezaghebber kan ontheffing of vergunning worden verleend van artikel 24, eerste lid, artikel 4, eerste lid voor zover het betreft de verkeersborden C1, C2, C4, C6 tot en met C16, D2, D4 tot en met D7, E1 en E2, E6, E7 F7, G1 en G3 en de verkeerstekens genoemd in de artikelen 16, 17, 18 voor zover het grote autobussen betreft zoals bedoeld in Eilandsverordening Autobusdiensten Bonaire (A.B. 1961, no. 26) alsmede van de artikelen 60, tweede lid, onderdelen b, d en e, 61, tweede lid, onderdelen a, b, e, d en f, en 82 en voor zover het motorvoertuigen betreft, artikel 34, eerste lid, artikel 49, eerste lid en artikel 77 en artikel 85 eerste lid, onderdeel c, sub 3.
2. De gezaghebber kan van de bepalingen van deze eilandsverordening vrijstelling verlenen ten behoeve van openbare diensten of bedrijven die daarmee zijn gelijkgesteld.

3. Aan bij of krachtens deze eilandsverordening verleende ontheffingen, vrijstellingen en vergunningen kunnen voorwaarden worden verbonden.
4. De afgifte van ontheffingen en vergunningen als bedoeld in deze verordening vinden plaats tegen betaling van een door of vanwege het bestuurscollege te bepalen bedrag.

Hoofdstuk IX OVERGANGS- en SLOTBEPALINGEN

Artikel 134

Alle maatregelen, bevelen, aanwijzingen en aanduidingen nopens het wegverkeer, welke van kracht of aangebracht zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van deze eilandsverordening, worden geacht ingevolge deze eilandsverordening te zijn uitgevaardigd of aangebracht totdat deze door nieuwe maatregelen, bevelen, aanwijzing en aanduidingen, welke op deze verordening zijn gebaseerd, zijn vervangen.

Artikel 135

De in de rechterkolom genoemde borden blijven van kracht totdat zij door de in de linkerkolom genoemde borden zijn vervangen.

TRANSPONERINGSTABEL WVVB

Nummering borden conform Wegenverkeersverordening Bonaire 2017	Nummering borden conform Wegenverkeersverordening Bonaire 1957
A1	1
B1	3
B2	4 en 5
B3	6
B4	7
B5	8
C1	9
C2	10
C3	10a
C4	81
C5	13
C7	19
C8	14
C9	16
C10	15
C13	20
C14	22
C16	23
D2	12 en 47
D3	48
E1	35-44
E2	29-34
E4	76
E6	45
F1	26
F5	27
F6	28
G3	46
J1	75
J4 + J5	66
J8	67
J10	68
J11	69
J14	70
J15	71
J16	72
J21	72a
J23	73

Artikel 136

Keurings-, kenteken- en rijbewijzen en vergunningen, afgegeven vóór de inwerkingtreding van deze eilandsverordening, worden geacht overeenkomstig de bepalingen van deze eilandsverordening te zijn afgegeven en behouden hun geldigheid voor de duur, waarvoor zij zijn verleend.

Artikel 137

Ontheffingen, verleend bij of krachtens de Wegenverkeersverordening Bonaire 1957 (A.B. 1957 no. 4), worden geacht op grond van deze eilandsverordening te zijn verleend.

Artikel 138

Na de inwerkingtreding van deze eilandsverordening berust:

- a. Het eilandsbesluit houdende algemene maatregelen van 11 maart 1992, no. 6 ter uitvoering van artikel 90 van de Wegenverkeersverordening Bonaire (A.B. 1957, no. 4) (Uitvoeringsbesluit onderzoek rijvaardigheid) op artikel 103 van deze verordening.
- b. Het eilandsbesluit houdende algemene maatregelen van 15 mei 1957, no. 1 (A.B. 1957, no. 9) tot vaststelling van de rechten welke ingevolge de Wegenverkeersverordening Bonaire worden geheven, op deze verordening

Artikel 139

De Wegenverkeersverordening Bonaire (A.B. 1957, no. 4) en het Besluit maximum snelheidsvermogen rijwielen met hulpmotor (A.B. 1960, no. 5) worden ingetrokken.

Artikel 140

1. Deze eilandsverordening treedt in werking drie maanden na afkondiging, met uitzondering van de artikelen, 78, 93, 94, 95, 96.
2. De artikel 78 treedt in werking zes maanden na afkondiging.
3. De artikelen 93, 94, 95, 96 treden in werking op een door het bestuurscollege te bepalen datum, die voor elk artikel verschillend kan zijn.

Artikel 141

Deze eilandsverordening wordt aangehaald als: Wegenverkeersverordening Bonaire

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de eilandgriffier,

**EILANDSRAAD VAN HET
EILANDGEBIED BONAIRE**

Eilandsverordening houdende regels inzake
het verkeer en de verkeersveiligheid op de wegen
(Wegenverkeersverordening Bonaire)

2018

MEMORIE VAN TOELICHTING

NO. 3

Algemene beschouwingen.

Sinds 1957 is op het wegverkeer op Bonaire de Wegenverkeersverordening Bonaire (A.B. 1957, no. 4) van toepassing. Meer dan vijftig jaar nagenoeg onveranderde verkeerswetgeving in een tijdsgewricht waarin alles binnen vijf jaar technisch dan wel economisch verouderd of afgeschreven is.

Voor de medegelding van het Verdrag van Genève moest in 1957 op stel en sprong een wettelijke regeling tot stand komen, met name voor wat betreft de onderwerpen rij- en kentekenbewijzen. Uit de Memorie van Toelichting bleek dat men koos voor een tijdelijke wetgeving, waarvoor het Nederlandse Wegenverkeersreglement ten grondslag lag, waarna het proces op gang zou kunnen komen om een definitieve wegenverkeersverordening tot stand te brengen. Een ingestelde ambtelijke commissie stelde in 1958 voor een terzake kundige aan te trekken die een, aan de lokale situatie aangepaste concept wegenverkeersverordening op zou stellen. In navolging van Nederland werd gekozen voor een landsverordening als kaderwet, welk concept door een landelijke commissie werd becommentarieerd en aangepast. Vanwege de staatkundige ontwikkelingen werd echter dit concept niet behandeld. Deze staatkundige ontwikkelingen gaven aanleiding om, in plaats van een landelijke wet, de taken en bevoegdheden op het gebied van het wegverkeer aan de eilandsbesturen over te laten. Ook bij de staatkundige wijzigingen in 2010 bleef de regelgeving op verkeersgebied een aangelegenheid van de openbare lichamen.

Gelet op het sterk veranderde verkeersbeeld, veranderd wegstelsel, veranderde voertuigen en veranderde mentaliteit is na meer dan vijftig jaar een algehele herziening van de wegenverkeersverordening onvermijdelijk.

Hoewel het verkeer op Bonaire in de loop der jaren zich heeft ontwikkeld tot een stelsel met een eigen karakter, zijn er, wellicht historisch bepaald, grote overeenkomsten met het verkeersbeeld in Nederland. Op grond van de hierboven genoemde argumenten werd het raadzaam geacht de Nederlandse verkeerswetgeving als uitgangspunt ten grondslag te leggen aan de nieuwe Wegenverkeersverordening Bonaire, doch de verdere uitwerking ervan is sterk gemodelleerd aan de plaatselijke gebruiken en de situatie. Het voorgaande heeft er toe geleid dat naast enkele algemene beschouwingen de toelichting is beperkt tot verduidelijking van die bepalingen die fundamenteel zijn gewijzigd of om praktische redenen een uiteenzetting behoeven

Het vaststellen van regels en plaatsen van tekens alleen is echter niet voldoende om de vrijheid van het verkeer en de veiligheid op de weg te waarborgen of zelfs maar te bevorderen. De regels dienen te worden nageleefd en de tekens geëerbiedigd. De groei van het gemotoriseerde verkeer maakte de plaatsing van verkeerstekens in toenemende mate noodzakelijk. Daarmee kwam de handhaafbaarheid in gedrang. De handhaving van die regels door de politie kon geen gelijke tred houden met de toename van het verkeer en de verkeersvoorschriften. De noodzakelijke ordening van het verkeer wordt slechts bereikt als een stelsel van regels en tekens wordt aangeboden dat geloofwaardig en handhaafbaar is.

Een belangrijke verandering in de nieuwe Wegenverkeersverordening Bonaire ten opzichte van de ouder regeling, is dat niet langer geprobeerd is voor elke denkbare situatie een regel voor te schrijven. Mensen kunnen dat niet allemaal onthouden, laat staan dat ze het onder druk naar de letter in praktijk kunnen brengen.

Daarom is gekozen voor regels die duidelijk en geloofwaardig zijn verwoord in een redactie die leesbaar en helder is. Het mag duidelijk zijn dat regels zonder meer niets uithalen. De meerderheid van de mensen moeten ze als redelijk ervaren en serieus nemen. Samen met een zorgvuldige handhaving is het dan mogelijk om onwilligen te dwingen en welwillenden gemotiveerd te houden.

Bij de opstelling van de regels is getracht aansluiting te vinden bij de verkeerspraktijk. De praktijk leert dat men met de aanpassing van de weg vaak meer bereikt dan met het plaatsen van een bord. Met dat feit zal de wegbeheerder rekening moeten houden.

Gezocht is dus naar uitgangspunten voor een verordening die duidelijk en geloofwaardig is. Zo is men gekomen tot de volgende uitgangspunten:

1. Verkeersregels moeten tot de basisregels worden beperkt. Ook verkeersregels dienen slechts in essentiële gevallen te worden toegepast;
2. Juridische regels zijn slechts aanvaardbaar als alternatieven ontbreken.

In dit licht gezien geeft artikel 3 in algemene bewoordingen aan hoe de weggebruiker zich moet gedragen. Hij mag de vrijheid van het verkeer niet zonder noodzaak belemmeren. Ook mag hij zich niet zodanig gedragen dat de veiligheid op de weg in gevaar wordt gebracht, of redelijker wijze aan te nemen is dat de veiligheid op de weg in gevaar kan worden gebracht. In zoverre niets nieuws.

Hiermee wil niet gezegd zijn dat er geen enkele behoefte meer zou bestaan aan concrete bepalingen. Er zijn verkeerssituaties denkbaar waarin de weggebruiker onmogelijk kan weten wat fatsoenlijk en veilig verkeersgedrag is, indien dat niet concreet wordt aangegeven. Het meest duidelijke voorbeeld hierbij is de verplichting om rechts te rijden. Zonder die duidelijke afspraak weet niemand wat van hem verwacht wordt en wat hij van de andere weggebruikers kan verwachten.

Het tweede uitgangspunt, de juridische regels zijn alleen aanvaardbaar als alternatieven ontbreken. Beter en effectiever is het om ongewenst gedrag feitelijk onmogelijk te maken. Hier ligt een taak voor de wegbeheerder om de wegsituaties zo te construeren dat de weggebruiker eigenlijk geen andere kant meer uit kan.

Het hanteren van deze twee uitgangspunten heeft tot een vermindering en vooral een vereenvoudiging van de voorschriften geleid. De veiligheid en de doorstroming zijn uiteraard bepalend gebleven.

Voor de opbouw van de nieuwe verordening is in grote lijnen aansluiting gezocht bij de oude verordening. Met opzet is hiervoor gekozen zodat teruggerepen kan worden naar de oude routine. De nieuwe verordening bevat uiteraard nieuwe regels voor situaties waarin in 1957 nog geen sprake was. Een voorbeeld hiervan is het verbod om mobiele communicatie apparatuur vast te houden. Ook zijn er bepalingen bijgekomen die in grote mate de veiligheid bevorderen, zoals het gebruik van valhelmen en autogordels.

Ook is de verordening aangepast aan de huidige praktijk. Een voorbeeld hiervan is het verplicht voorsorteren. Dit was onder de oude verordening een keuze voor de bestuurder. In de praktijk echter sorteert iedereen voor. Te denken valt aan bepalingen inzake invalidenvoertuigen, zebrapaden en rotondes.

Het voorwerk voor deze verordening is verricht door een Commissie waarin onder andere deskundigen op verkeersgebied van zowel het voormalige eilandgebied als van de Verkeerspolitie en de afdeling juridisch algemene zaken. Dit concept is later geredigeerd in samenwerking tussen medewerkers van de afdeling JAZ en het kabinet Gezaghebber, van het openbaarlichaam, het Openbaar Ministerie en het Korps Politie Caribisch Nederland. Onze bijzondere dank gaat uit naar de inzet van mevrouw Denise Jacobs en dhr. Ferdinand Bakx, beiden van het Korps Politie Caribisch Nederland. Dhr. Bakx heeft met name met zijn praktijk ervaring en verkeerstechnisch inzicht een belangrijke bijdrage geleverd. Helaas heeft hij niet mee kunnen maken dat deze verkeersverordening ook daadwerkelijk geldend recht zou worden. Er is input verzocht en verkregen van het bureau rijbewijzen en de verkeersafdeling van de directie R&O en Nederlandse instanties zoals het Ministerie van Veiligheid en Justitie en Infrastructuur en Milieu. Het concept van het ontwerp is gepresenteerd en besproken met vertegenwoordigers van de stichting MiVaBo. (Minder Valide Bonaire)

Artikelsgewijze toelichting.

Hoofdstuk I.

Artikel 1

In artikel 1 zijn de op deze verordening van toepassing zijnde definities in alfabetische volgorde opgenomen. Daarbij is getracht behalve de begrippen die, reeds in de bestaande verordening voorkwamen, tevens definities op te nemen van die begrippen die in het verleden aanleiding hebben gegeven tot misverstanden of waarbij definiëring bijdraagt aan een kortere, bondiger en bijgevolg duidelijker formulering van de voorschriften. Daarnaast zijn een aantal nieuwe definities opgenomen.

a. Aanhangwagen:

Deze definitie is sterk vereenvoudigd. Thans vallen alle voertuigen hieronder die door een ander voertuig worden voortbewogen of die hiertoe bestemd zijn. Opleggers, te beschouwen als aanhangers, zijn afzonderlijk gedefinieerd.

c. Autobus:

Alle motorvoertuigen, ongeacht of ze gebruikt worden voor openbaar vervoer vallen onder deze categorie.

f. bestuurder:

In deze definitie wordt een uitzondering gemaakt voor voetgangers. Zij zijn wel weggebruikers doch geen bestuurders.

j. Bromfiets:

Voorheen gold de fiets met hulpmotor als "bromfiets". De bromfiets diende dan ook kenmerken te bezitten die ook golden voor fietsen, zoals trappers. Dit is thans niet meer het geval.

- k. Dag:
Teneinde de bepalingen ter zake van het gebruik van lichten zo kort en duidelijk mogelijk te formuleren, worden daarin kortweg de termen dag en nacht gebruikt. In verband daarmee is het noodzakelijk de begrippen dag en nacht te definiëren.
- m. Fiets:
Teneinde voertuigen op meer dan twee of drie wielen als fietsen aan te kunnen merken is het vereiste met betrekking tot het aantal wielen vervallen. Er is verder gekozen om de definitie van fietsen uit te breiden. Fietsen met trapondersteuning met een maximale snelheid van 30 km per uur worden nu ook als fietsen beschouwd. Dit betreffen bijvoorbeeld E-bikes en snorfietsen. Bij het bepalen van de maximale snelheid van fietsen met trapondersteuning is er rekening gehouden met het feit dat deze fietsen gebruik kunnen maken van het fietspad.
- n. Fietspad of fietsstrook:
Teneinde bepalingen ten aanzien van de plaats op de weg zo helder en zo kort mogelijk te houden, is gekozen voor een omschrijving van het begrip fietspad of fietsstrook die zowel juridisch als infrastructureel duidelijk aangeeft dat er een aangewezen apart deel van de weg bestaat waar slechts fietsers gebruik van mogen maken.
- s. Haaiantanden:
De term haaiantanden is gebezigd omdat de betrokken wegmarkering in de volksmond veelal zo wordt genoemd.
- t. Inhalen:
Gezien het feit dat in het verleden misverstand bestond omtrent het begrip inhalen, is ervoor gekozen om een definitie hiervan op te nemen.
- r. Inrit:
Hoewel de begrippen in- en uitrit in diverse bepalingen in de oude verordening werd gebruikt was hiervan geen definitie opgenomen. Hierdoor ontstonden in de praktijk problemen, met name in de gevallen waarin een bestuurder aan een andere bestuurder geen voorrang verleende.
- x. Kenteken:
Hoewel er geen sprake is van kentekenregistratie en een kentekenregister op Bonaire, wordt de belastingnummerplaat in de praktijk wel als zodanig genoemd.
- z. Kruispunt:
Kruisingen en splitsingen van wegen worden in het dagelijkse spraakgebruik vaak kruispunten genoemd. Reden om deze term in de verordening op te nemen.
- mm. Rotonde:
Gelet op de aanwezigheid van rotondes op Bonaire en de daarvoor geldende voorrangsregels, is het gewenst de definitie op te nemen.

- pp. Trottoir:
Voetpad kan trottoir inhouden maar het hoeft niet altijd zo te zijn. Trottoir is verhoogd en volgt de weg.
- rr. Uitrit:
Zie toelichting op onderdeel r.
- yy. Voertuigen:
In de verordening wordt het woord voertuig in verschillende betekenissen gebruikt. Uit de context van het desbetreffende artikel zal blijken welke betekenis eraan gegeven dient te worden.
- zz. Voetgangersoversteekplaats of zebrapad:
Zie toelichting bij artikel 45.
- aaa. Voetpad:
Zoals voor de fietsers een eigen gedeelte van de weg is gedefinieerd, zo krijgen ook de voetgangers hun plaats toegewezen. Dat een voetpad, ondanks de traditie in de wegenbouw, niet altijd verhoogd hoeft te zijn blijkt uit de redactie van deze definitie.
- bbb. Voorrang verlenen:
In de nieuwe verordening is gekozen voor een expliciete omschrijving van het begrip voorrang verlenen. In plaats van de "doorgang vrijlaten" wordt nu gesproken van de bestuurders in staat stellen ongehinderd hun weg te vervolgen.
- fff. Weggebruikers:
Zoals de definitie duidelijk aangeeft valt een ieder die zich in het verkeer begeeft onder dit begrip. Van belang is dit met name bij de voorrangsregels.

Artikel 2

Aan bestuurders van een invalidervoertuig zijn een aantal faciliteiten toegekend zoals het mogen volgen van een voetpad of trottoir. Het eerste lid van artikel 2 strekt ertoe dat op hen, indien zij van het voetpad of trottoir gebruik maken of van het ene naar het andere voetpad of trottoir oversteken, ook de rechten of verplichtingen van voetgangers van toepassing zijn. Zo zal de bestuurder van een invalidervoertuig de bescherming genieten als hij op een voetgangersoversteekplaats oversteekt. In andere gevallen volgen bestuurders de regels voor fietsers, tenzij de verordening anders bepaald.

Het tweede lid van artikel 2 beoogt de onduidelijkheid op te heffen met betrekking tot de vraag of personen die zich verplaatsen met bijvoorbeeld rolschaatsen, skateboards en dergelijke niet voor normale verplaatsing bestemde en derhalve niet als voertuigen aan te merken voorwerpen, als bestuurder moeten worden beschouwd. Personen die een voertuig, zoals een fiets, een bromfiets of motorfiets, aan de hand meevoeren worden als voetgangers aangemerkt.

Artikel 3

Hoezeer er bij het ontwerp van deze verordening gestreefd is het aantal voorschriften te verminderen en vooral te vereenvoudigen, zijn de veiligheid en de doorstroming bepalend gebleven.

De tekst van artikel 3 is overwegend gelijk aan artikel 5 van de oude verordening. De reikwijdte is echter iets uitgebreid. Aldus bestrijkt deze bepaling nu ook gedragingen waardoor het verkeer op de weg kan worden gehinderd. Het oude artikel 5 verbood slechts het daadwerkelijk zonder noodzaak belemmeren van de vrijheid van het verkeer. Voorts verbiedt het artikel 3 nu ook gedragingen buiten de weg die tot gevaar etc. op de weg leiden of kunnen leiden. In de praktijk bestaat behoefte aan deze uitbreiding.

HOOFDSTUK II. AANWIJZINGEN, BEVELEN EN VERKEERSTEKENS

Paragraaf 1. Algemene bepalingen (artikelen 4 t/m 7).

Artikel 4.

De bepaling in het eerste lid van dit artikel is opgenomen in hoofdstuk II, aangezien het wenselijk is alle bepalingen die betrekking hebben op verkeerstekens in hetzelfde hoofdstuk op te nemen.

Artikel 5.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen aanwijzingen die aan individuele weggebruikers worden gegeven en aanwijzingen die aan het gehele verkeer worden gegeven. Ambtenaren die met verkeersregeling zijn belast dienen slechts aanwijzingen te geven zoals deze in bijlage 2, behorende bij de verordening zijn aangeduid. Deze benadering vergroot de duidelijkheid voor de weggebruiker met welke aanwijzingen hij kan worden geconfronteerd en voorkomt bewijsproblemen als daarvan afwijkende gebaren of tekens worden toegepast.

Artikel 6

De bepaling in het eerste lid van artikel 6 is nieuw. Ingeval een aanwijzing, die overeenkomt met een verkeersteken ter plaatse of een verkeersregel, wordt genegeerd, zal het negeren van de aanwijzing en niet het negeren van het verkeersteken of de verkeersregel aan de verdachte moeten worden verweten.

De bepaling in het tweede lid voorkomt problemen met betrekking tot de voorrang als een van rechts komende bestuurder het rode licht negeert. Als er in werking zijnde verkeerslichten zijn, is de voorrangsregel ter plaatse niet van toepassing. Zulks is in overeenstemming met het rechtsgevoel van de meeste verkeersdeelnemers.

In artikel 6, derde lid wordt bepaald dat verkeerstekens boven verkeersregels gaan, voor zover deze regels onverenigbaar zijn met deze tekens. Te denken valt hierbij aan afwijkende maximum snelheden dan de grondregels omtrent de maximum snelheden in en buiten de bebouwde kom. Discussies die in het verleden hierover zijn gevoerd worden aldus overbodig.

Paragraaf 2. Verkeersborden (artikelen 8 en 9).

Artikel 8.

Het eerste lid van artikel 8 drukt het beginsel uit dat verkeersborden over de gehele breedte van de weg of rijbaan gelden. Het tweede lid bevat hierop een uitzondering. Als een rijbaan is verdeeld in rijstroken kan de toepassing door middel van onderborden worden beperkt tot een of meer rijstroken.

Ook het derde lid bevat een uitzondering op het eerste lid. Borden die het parkeren ofilstaan van voertuigen op de rijbaan betreffen gelden slechts voor de zijde van de weg waar zij zijn geplaatst. Vanzelfsprekend is het parkeren van voertuigen toegestaan op de daartoe bestemde weggedeelten.

Artikel 9.

Onder verkeersborden kunnen onderborden worden geplaatst. Stroomlijning van de onderborden vergt dat zoveel mogelijk van symbolen op onderborden gebruik wordt gemaakt.

Om de betekenis van de symbolen vast te leggen is het tweede lid van artikel 9 opgenomen. In sommige gevallen gelden borden slechts voor bepaalde categorieën verkeersdeelnemers, dan wel zijn borden voor bepaalde categorieën juist niet van toepassing. Ten einde de wijze waarop dat aan de verkeersdeelnemers wordt kenbaar gemaakt te harmoniseren en om het aantal aanduidingen op onderborden te beperken, is het derde lid opgenomen. De aanwezigheid van een symbool zonder verdere aanduidingen houdt in dat het bord slechts voor de betrokken categorie geldt.

Paragraaf 3. verkeerslichten (artikel 10 t/m 15).

De regeling inzake de verkeerslichten is in de nieuwe verordening in uitgebreidere vorm opgenomen. Belangrijk is hierbij te vermelden dat zij als verkeersteken een zelfstandige positie innemen en niet meer vallen onder de door of vanwege de gezaghebber te geven aanwijzingen.

Artikel 10.

Nieuw is dat in het tweede lid van artikel 10 uitdrukkelijk wordt bepaald dat pijlen zowel in het driekleurige verkeerslicht als in het toegevoegde eenkleurig verkeerslicht kunnen worden aangebracht.

Artikel 11

De tweekleurige verkeerslichten blijken een grote praktische waarde te hebben. Ze kunnen bij bruggen worden toegepast om aldus een overgangssignaal te geven of ook bij weinig gebruikte geïsoleerd opgestelde voetgangerslichten.

Artikel 12

De buslichten, hoewel nog niet in de praktijk voorkomend, zijn ook reeds opgenomen. De redactie is eenvoudig gehouden. Evenals verkeersborden kunnen ook verkeerslichten betrekking hebben op een deel van de rijbaan.

Artikel 13

De voetgangerslichten kunnen ten behoeve van blinden en slechtzienden worden uitgerust met een geluidsignaal.

Paragraaf 4. Tekens op het wegdek (artikelen 16 t/m 20)

Artikel 16

Hier wordt op nauwkeurige wijze de betekenis geschetst van de doorgetrokken streep. Voorts maakt het verschil uit of de doorgetrokken streep wordt toegepast op rijbanen met verkeer in een richting, dan wel op rijbanen met verkeer in beide richtingen. In het laatste geval zullen de verkeersdeelnemers aan de verkeerde kant van de streep zo snel mogelijk terug moeten naar de juiste rijstrook.

Artikel 17

Verdrijvingsvlakken zijn gedeelten van de rijbaan waarop schuine witte strepen zijn aangebracht. Met name in situaties waarin het aantal rijstroken wordt teruggebracht vormt deze aanduiding een uitstekende methode om bestuurders op de afvallende rijstrook tijdig naar de beschikbare rijstrook te krijgen.

Artikel 18

Met de nieuwe tekst wordt bereikt dat de bestuurder die van voorsorteervak wisselt daarop kan worden aangesproken, zelfs indien ter plaatse geen doorgetrokken streep is toegepast. Hiermee wordt een rustig verkeersbeeld bevorderd. Op kruispunten met voorsorteerstroken moeten bestuurders van de voorsorteerstrook die op hun richting betrekking heeft gebruik maken. Het ergerlijke rijstrook wisselen kan hiermede worden beperkt.

Artikel 19

Deze tekst is een vereenvoudigde versie van de diverse artikelen van de oude verordening die het stoppen voor stoplijnen regelen. Dit wordt in artikel 19 tot uitdrukking gebracht door te spreken van een "voor hen bestemde" stoplijn.

Artikel 20

Hoewel de haaientanden (zo worden de voorrangsdrichoecken op het wegdek in de volksmond genoemd) sinds jaar en dag op de Bonairiaanse wegen worden toegepast is er in de oude verordening daaraan geen enkel woord gewijd. De reden voor dat laatste is dat haaientanden altijd in combinatie met voorrangsborden geacht werden te worden gebruikt. Haaientanden blijken echter - zij het incidenteel - ook zonder gelijktijdige toepassing van voorrangsborden te worden toegepast.

HOOFDSTUK III Verkeersgedrag

Paragraaf 1 Veiligheid op de weg (artikel 21 t/m 26A)

Artikel 21 tot en met 26.

Deze artikelen waren reeds opgenomen in de oude verordening.

Artikel 26A

Dit artikel is opgenomen ter bevordering van de veiligheid. Het bellen en ander gebruik van mobiele communicatie apparatuur tijdens het rijden met gemotoriseerde voertuigen is van grote invloed op het rijgedrag. Het bedienen van dergelijke apparatuur leidt immers de aandacht af van de bestuurder.

Om de handhaving te vereenvoudigen is er voor gekozen het vasthouden van de mobiele apparatuur tijdens het besturen te verbieden. Er hoeft derhalve geen sprake te zijn dat er daadwerkelijk een telefoongesprek wordt gevoerd of op andere wijze wordt gecommuniceerd. Het verbod geldt derhalve niet voor het gebruik van apparatuur waarvan "handsfree" gebruik kan worden gemaakt.

Paragraaf 2 Bekwaamheid van de bestuurder (artikel 27 t/m 29)

Artikelen 27

Naast het gebruik van de in artikel 28 genoemde stoffen zijn er nog vele andere omstandigheden denkbaar die de rijvaardigheid sterk negatief kunnen beïnvloeden. Artikel 27 is om die redenen geschreven. Hierdoor is het niet noodzakelijk onmiddellijk te moeten terugvallen op artikel 3. Wel dient de onbekwaamheid te blijken en niet slechts te bestaan in het vermoeden van de verbalisant. De woorden "of door enige andere oorzaak" benadrukken dat de in artikel 27. opgesomde oorzaken niet limitatief zijn.

Artikel 28 en 29

De ongevalcijfers tonen aan dat het gebruik van alcohol en andere geestverruimende middelen een zeer belangrijke zo niet de belangrijkste ongevalfactor is geworden. Als gevolg van door de oude wettekst ingegeven tijdrovende en omslachtige opsporingsmethode, is de opsporing ver achtergebleven bij het excessief alcoholgebruik in het verkeer.

De opsporingsbevoegdheden en verplichte medewerking van een verdachte aan onderzoeken, zijn echter geen bevoegdheden van het openbaar lichaam. Deze dienen bij formele wet geregeld te worden. Eerst na het opnemen van artikel 5a in de Wet aansprakelijkheid bestuurders, rijbevoegdheid en rijvaardigheid BES, werd het mogelijk verdachten te verplichten mee te werken aan een blaastest of het afstaan van bloed. (zie artikel 29).

Het eerste lid van artikel 5a van de Wet aansprakelijkheid bestuurders, rijbevoegdheid en rijvaardigheid BES bepaalt bovendien dat bepalingen omtrent het gebruik van alcohol of andere stoffen die de rijvaardigheid kunnen verminderen bij eilandsverordening vastgesteld worden. Deze bepalingen zijn opgenomen in artikel 28 van de verordening. Voor de bewoording van het nieuwe "alcoholartikel" is aansluiting gezocht bij de redactie van artikel 8 van de Nederlandse Wegenverkeerswet 1994. In Nederland is immers reeds lange tijd ervaring opgedaan met de aldaar gehanteerde promillages en percentages en de gehanteerde opsporingsmethoden. Ten tijde van het opstellen van deze verordening waren de uitvoeringsmaatregelen die bij Algemene Maatregel van Bestuur vastgesteld dienen te worden, nog niet gereed. Dit betreffen regels omtrent onder andere de te gebruiken apparatuur en de onderzoeksmethoden en het de mogelijkheid tot het doen van tegenonderzoek.

Paragraaf 3 Gedragsregels (artikel 30 t/m 34)

Artikel 30

Dit artikel geeft in eenvoudige woorden weer dat kruispunten en splitsingen slechts mogen worden opgereden indien de kruising of splitsing kan worden vrijgemaakt dan wel de mogelijkheid bestaat dat de bestuurder zich tussen de verkeersstromen kan opstellen.

Artikel 31

Een dergelijke bepaling was reeds opgenomen in de oude verordening. In het tweede lid is een regeling getroffen die de bestuurder kan vrijwaren van strafvervolging, indien hij binnen 3 uur voordat hij is aangehouden, vrijwillig melding doet van het ongeval. Voorheen had hij 24 uur de tijd om aangifte te doen. De periode is verkort gelet op de omvang van Bonaire en om te voorkomen dat er bewust voor wordt gekozen om zo laat mogelijk melding te doen in verband met het gebruik van alcohol.

Artikel 33

Voorheen was joyriding mogelijk alleen bij motorvoertuigen. Thans is dit uitgebreid tot alle voertuigen.

Paragraaf 4. Plaats op de weg (artikel 35 t/m 41).

Algemeen

De in hoofdstuk III paragraaf 4 opgenomen bepalingen met betrekking tot de plaats op de weg zijn ten opzichte van de te vervangen zake aanzienlijk vereenvoudigd. Tevens is het aantal bepalingen op dit punt teruggedrongen. Per categorie weggebruiker wordt aangegeven welk weggedeelte voor hem bestemd is. Daarbij is gekozen voor de term "gebruiken" om tot uitdrukking te brengen dat het om ieder gebruik van de weg gaat; bijvoorbeeld ook het stilstaan en parkeren. Een aantal voorschriften is in deze verordening niet overgenomen. Zo zijn de regels voor het voorbijrijden van vluchtheuvels en die terzake van de keuze van de rijbaan bij wegen die meer dan een rijbaan bevatten komen te vervallen. Deze bepalingen hebben in het verleden dikwijls aanleiding gegeven tot onduidelijkheden.

Artikel 35

Artikel 35 bevat de basisregel ten aanzien van de plaats op de weg voor bestuurders. Zij houden op het voor hen bestemde weggedeelte zoveel mogelijk rechts. Wat onder "zoveel mogelijk" dient te worden verstaan, wordt bepaald door de concrete situatie. In geval een rijbaan is verdeeld in rijstroken zal ingevolge artikel 35 in beginsel de meest rechts gelegen rijstrook moeten worden gevolgd. Is de weg verdeeld in twee of meer rijstroken, dan zal in beginsel die rijstrook, welk gezien hun rijrichting, daarvoor is bestemd of aangewezen worden gekozen.

Artikel 37

Het eerste lid van artikel 37 geeft de hoofdregel dat de voetganger het trottoir of het voetpad gebruikt, terwijl het tweede lid het fietspad als plaats op de weg voor de voetganger aanwijst, indien trottoir en voetpad ontbreken. Het derde lid, bepaalt dat bij het ontbreken van een trottoir, voetpad en fietspad de voetganger gebruik maakt van de berm of de uiterste zijde van de rijbaan. Deze regeling voor voetgangers is vereenvoudigd ten opzichte van oude regeling.

Artikel 39

Een regeling met betrekking tot invaliden voertuigen is nieuw. Bestuurders van invaliden voertuigen worden ingevolge artikel 39 geheel vrij gelaten in de keuze van de plaats op de weg. De bestuurders van invaliden voertuigen dienen zich aan te passen aan het verkeer waartussen zij zich begeven. Op het trottoir of voetpad, bijvoorbeeld rijden zij stapvoets.

Artikel 41

Dit artikel vormt het sluitstuk voor de bepalingen ter zake van de plaats op de weg. Nadat is aangegeven welke weggedeelten -voor zover aanwezig- door bepaalde aangewezen categorieën bestuurders worden gebruikt, wordt de rijbaan voor de niet genoemde bestuurders aangewezen. De grootste categorie betreft uiteraard de bestuurders van motorvoertuigen. Echter ook geleiders van rij- en trekdieren of van vee en bestuurders van bespannen of onbespannen wagens gebruiken ingevolge deze bepaling de rijbaan.

Paragraaf 5 Inhalen (artikel 42 en 43)

Algemeen

De oude regeling bevatte bepalingen die aangaven hoe de bestuurder zich diende te gedragen. Deze bepalingen zijn in deze paragraaf niet opgenomen. De instructienormen hiervoor dienen bij de rijopleiding, voorlichting en educatie aan bod te komen. Daarom is de bepaling waarin werd beschreven hoe bestuurders moeten handelen bij het tegenkomen van een voertuig en de beschrijvingen hoe moet worden ingehaald en hoe de bestuurder die wordt ingehaald zich dient te gedragen, vervallen. Dat inhalen zonder gevaar of hinder voor andere weggebruikers dient te geschieden, blijkt uit artikel 3. Het geven van een teken met de richtingaanwijzer of met de arm bij het inhalen, is nu geregeld in artikel 54 (uitsluitend voor bestuurders van motorvoertuigen).

De bepalingen met betrekking tot het inhalen nabij onoverzichtelijke bochten of hellingen zijn niet opgenomen. Daar zal met doorgetrokken strepen of inhaalverbodsborden gewerkt moeten worden. In de praktijk is dit overigens vrijwel standaard.

Artikel 42

Het eerste lid van dit artikel geeft de hoofdregel: inhalen geschiedt links.

Het tweede lid staat fietsers toe andere bestuurders dan die van fietsen en bromfietsen, rechts in te halen. Deze bepaling komt tegemoet aan de praktijk waarbij fietsers het - langzaam rijdende - overige verkeer gewoonlijk rechts inhalen.

Het derde lid bevat de logische uitzondering op de hoofdregel.

Het vierde lid regelt de positie van de in- of uitvoegende bestuurder. In het verleden was onduidelijkheid of de in- of uitvoegende bestuurder bestuurders op de doorgaande rijbaan rechts mochten inhalen.

Artikel 43

Bestuurders dienen bij het naderen van een voetgangersoversteekplaats hun aandacht te richten op de mogelijke aanwezigheid van voetgangers die daar oversteken of op het punt staan dit te gaan doen. De aandacht zou te veel worden afgeleid ingeval inhalen aldaar zou worden toegestaan.

Paragraaf 6. Verlenen van voorrang en voorrangregels (artikel 44 t/m 48).

Artikel 44

De wijzigingen in de voorrangsregeling zijn hoofdzakelijk van technische aard. Daartoe behoort ook de bij deze verordening ingevoerde mogelijkheid een van de hiervoor genoemde hoofdregel afwijkende voorrangsregeling te treffen door het aanbrengen van haaiantanden op het wegdek.

In het verleden kon dit slechts door middel van borden terwijl de haaientanden daarbij slechts een ondersteunende functie hadden. Deze wijziging is bij de toelichting op artikel 20, waarin de haaientanden zijn geregeld, reeds aan de orde gekomen.

Teneinde artikel 44 zo duidelijk mogelijk te formuleren zijn de twee kernbegrippen in de voorrangregeling: het begrip kruispunt en het begrip voorrang in artikel 1 gedefinieerd. Het begrip kruispunt omvat zowel de kruisingen als de splitsingen van wegen en wijkt daarmee niet af van de te vervangen regeling.

Het begrip voorrang verlenen omvat meer dan het enkel vrijlaten van voldoende ruimte om de voorrangsgerechtigde bestuurder door te laten. Het heeft betrekking op het gehele gedrag dat van een goed bestuurder mag worden verwacht die een andere bestuurder voorrang verleent. Hij dient niet slechts de feitelijke ruimte die daarvoor nodig is vrij te laten, maar hij dient het kruispunt ook zodanig te naderen dat bij de voorrangsgerechtigde ook het vertrouwen wordt gewekt dat hem voorrang wordt verleend.

Het tweede lid van artikel 44 bevat de uitzonderingen op de hoofdregel "rechts gaat voor". Het betreffen de uitzonderingen die thans ook reeds gelden, doch eenvoudiger geformuleerd.

Artikel 45

Het eerste lid van artikel 45 is nieuw. Hierin is de - in dit verband veel gebruikte - term "ongehinderde doorgang verlenen" met opzet niet gebruikt doch vervangen door "voor laten gaan". Het ongehinderde doorgang verlenen, dat lijkt op de betekenis van voorrang, wordt gereserveerd voor bestuurders die elkaar op een kruispunt naderen. Voor andere gevallen waarbij prioriteit van de één boven de ander moet worden vastgelegd verdient de term "voor laten gaan" de voorkeur. De "zebra bescherming" geldt niet als ter plaatse voetgangerslichten aanwezig zijn. Dan dienen de voetgangers zich te richten naar deze lichten. Dit is verwoord in het derde lid.

Artikel 46

In de oude verordening wordt op diverse plaatsen aangegeven dat bepaalde verplichtingen niet gelden voor bepaalde categorieën voertuigen als ze de voorgeschreven signalen voeren. Consistent was de oude regeling hierin zeker niet. Het vierde lid van artikel 46 bepaalt eenvoudig dat bestuurders van voorrangsvoertuigen mogen afwijken van de voorschriften van deze verordening voor zover de uitoefening van hun taak dit vereist.

Artikel 48

Bevat een eenduidige voorrangsbepaling geldend voor rotondes.

Paragraaf 7. Colonnas (artikel 49 en 50)

Artikel 49

Uit het oogpunt van verkeersveiligheid is het wenselijk de voorrechten voor (militaire) colonnes te regelen. Dit om de colonne tijdens verplaatsingen in stand te kunnen houden. De bepaling in het tweede lid dat (militaire) colonnes niet mogen worden doorsneden levert daaraan een wezenlijke bijdrage. Het voorgaande geldt eveneens voor een processie en begrafenistoet.

Artikel 50

De vereisten waaraan een colonne dient te voldoen worden thans reeds in de praktijk toegepast.

Paragraaf 8. Afslaan en bijzondere manoeuvres (artikel 51 t/m 56)

Artikel 51

In het tweede lid wordt voorsorteren verplicht gesteld. Dit sluit aan bij de thans voorkomende praktijk in het verkeer.

Artikel 52

Het bepaalde in artikel 52, eerste lid wijkt inhoudelijk niet af van de regeling zoals deze reeds gold. Wel is hier in plaats van het begrip hinderen gekozen voor de term "voor laten gaan".

Het tweede lid is nieuw. In het aldaar beschreven geval blijken bestuurders die op een kruispunt naar links afslaan rechtsafslaan bestuurders op dat kruispunt voor te laten gaan. Deze informele praktijk wordt thans juridisch ondersteund.

Artikel 53

De bepaling opgenomen in het eerste lid is nieuw. Zij is nodig in verband met het vervallen van het artikel 27 van de oude regeling. Het is noodzakelijk uitdrukkelijk te bepalen dat bestuurders die bepaalde bijzondere manoeuvres uitvoeren -zoals omschreven in dit lid- bestuurders die op een normale wijze aan het verkeer deelnemen voor moeten laten gaan. Zonder deze bepaling zou het immers niet vanzelfsprekend zijn dat de bestuurder, die bijvoorbeeld uit stilstand weggrijdt, een ondergeschikte positie inneemt ten opzichte van het overige verkeer ter plaatse.

Artikel 55

Artikel 55 bepaalt dat binnen de bebouwde kom de bestuurders van een bus de gelegenheid moet worden geboden van een bushalte weg te rijden.

Artikel 56

Hoewel het in het tweede lid beschreven gedrag ook onder de in artikel 3 opgenomen algemene bepaling valt, is tot het opnemen van de bepaling besloten met het oog op de handhaving daarvan.

Paragraaf 9. Snelheid (artikel 57 t/m 59).

Algemeen.

De bepalingen terzake van de snelheid zijn ten opzichte van de te vervangen regeling aanzienlijk verminderd en vereenvoudigd. In de eerste plaats kon ook hier een aantal bepalingen vervallen omdat het daarin geregelde aan de eigen verantwoordelijkheid van de weggebruiker kan worden overgelaten. Het gaat daarbij met name om beschrijvingen hoe een bestuurder zijn snelheid moet regelen en met welke factoren hij daarbij rekening moet houden. Uiteraard blijft het essentieel dat de bestuurders hun snelheid zodanig regelen dat geen gevaar of hinder voor andere weggebruikers kan ontstaan. Bij het verkeersonderwijs, de rij-instructie, de voorlichting etc. zal dit een wezenlijk uitgangspunt moeten vormen.

Voorts worden de gevallen waarbij door middel van verkeerstekens een van de hoofdregel afwijkende maximumsnelheid geldt, niet meer vermeld. De systematiek van artikel 6, waarbij verkeerstekens boven verkeersregels gaan, brengt mee dat een door borden aangeven, afwijkende, maximumsnelheid in de voorschriften van deze paragraaf niet hoeft te worden opgenomen.

Artikel 57

Dit artikel geeft de hoofdregel voor de maximumsnelheid binnen de bebouwde kom: voor motorvoertuigen 40 km per uur en voor bromfietsen 30 km per uur.

Artikel 58 en 59

Artikel 58 bevat de hoofdregel met betrekking tot de maximumsnelheden buiten de bebouwde kom: voor motorvoertuigen 60 km per uur en voor bromfietsen 55 km per uur. Ook hier geldt weer dat, nu ingevolge artikel 6 de verkeerstekens boven verkeersregels gaan, de wegbeheerder met behulp van borden de ter plekke te rijden maximumsnelheid kan variëren, afhankelijk van de situatie ter plaatse.

Zoals uit de tekst van artikel 59 blijkt is een veel eenvoudiger en daardoor toegankelijker bepaling met betrekking tot bestuurders van tractoren en zelfrijdende werktuigen opgesteld. Zij mogen niet sneller rijden dan 25 km per uur binnen de bebouwde kom en 40 km per uur buiten de bebouwde kom.

Paragraaf 10. Stilstaan en parkeren van voertuigen (artikel 60 t/m 63)

Algemeen

Zowel ten aanzien van het stilstaan als het parkeren konden een aantal bepalingen worden geschrapt. Artikel 60 bevat een verbod te stoppen voor die gevallen waar dat uit een oogpunt van verkeersveiligheid of doorstroming absoluut noodzakelijk is.

Het verbod te stoppen op trottoirs, voetpaden en fietspaden is in artikel 60 niet opgenomen. Dit verbod vloeit namelijk reeds voort uit de bepalingen ter zake van de plaats op de weg. Voorts is een aantal algemeen geldende verboden stil te staan vervallen voor plaatsen waarvan niet steeds gezegd kan worden dat daar een dergelijk verbod noodzakelijk is. Waar de noodzaak daartoe wel aanwezig is, kan het verbod door middel van verkeerstekens -een bord of een doorgetrokken gele streep- worden aangegeven.

Behalve de gevallen waarin het verboden is te stoppen en waar het parkeren bijgevolg ook is verboden, bevat deze paragraaf een aantal bepalingen waarbij het parkeren wordt verboden of waarbij het parkeren aan voorwaarden is gebonden. Wat onder parkeren wordt verstaan blijkt uit de in hoofdstuk I opgenomen definitie.

Parkeren is toegestaan tenzij dit uitdrukkelijk is verboden of een dergelijk verbod uit de systematiek van deze verordening voortvloeit en voor zover dit parkeren niet in strijd is met de in artikel 3 opgenomen algemene bepaling.

Artikel 60

Het in het tweede lid onder b vervatte verbod heeft betrekking op zowel voetgangersoversteekplaatsen als op oversteekplaatsen voor fietsers. Het verbod waarmee wordt beoogd overstekende voetgangers en fietsers voldoende uitzicht te bieden, geldt voor bestuurders van alle voertuigen. Nieuw in deze verordening is het verbod te stoppen langs doorgetrokken gele strepen.

Artikel 61

Het tweede lid, onderdeel a is in zoverre nieuw dat in de vervallen regeling het stilstaan binnen 5 meter van een, kortweg gezegd, kruispunt reeds verboden was, de verordening thans bepaalt dat het parkeren aldaar op een afstand van acht meter verboden is. Het kort stilstaan op deze plaatsen zal in het algemeen de verkeersveiligheid en de doorstroming niet zozeer nadelig beïnvloeden. Het parkeren echter wel. Onderdelen d, e en f zijn nieuw. Onderdeel g is eveneens nieuw. Het schept de mogelijkheid om op duidelijker wijze een parkeerverbod aan te geven. Zeker daar waar het een parkeerverbod betreft dat over langere afstand geldt, is voor de verkeersdeelnemer een gele streep beter herkenbaar dan een bord aan het begin van de weg.

Het derde en vierde lid zijn eveneens nieuw. Het is gewenst dat tegen het dubbel parkeren kan worden opgetreden aan de hand van een daarop toegespitste bepaling en dat gelet op de huidige parkeer problematiek een parkeerzone kan worden ingesteld.

Artikel 62

Dit artikel heeft betrekking op parkeerplaatsen bestemd voor invaliden, zowel voor bestuurders van invalidervoertuigen als voor motorvoertuigen bestuurd door of ten behoeve van een invalide. Een dergelijke parkeerplaats wordt aangegeven door middel van een verkeersbord. Voor beide soorten invalidenparkeerplaatsen is nu een bord beschikbaar. Betreft het een bijzondere invalidenparkeerplaats dan wordt zulks door middel van een onderbord uitgedrukt.

Artikel 63

Dit artikel is opgenomen teneinde het plaatsen van fietsen te reguleren. Het woord "parkeren" is hier vermeden en in plaats daarvan wordt "plaatsen" gebruikt aangezien het gebruik van het begrip parkeren wordt beperkt tot het stallen van voertuigen op de rijbaan.

Om te voorkomen dat als gevolg van het plaatsen van fietsen, voetganger belemmerd worden in het gebruik van trottoirs en voetpaden, dient minimaal een ruimte van 1:20 meter vrij te blijven.

Op sommige plaatsen is het wenselijk dat de wegbeheerder toestaat dat fietsen op de rijbaan - bijvoorbeeld in fietsenrekken op een parkeervak - worden geplaatst. Artikel 63 houdt hiermede rekening door toevoeging van "andere door het bevoegde gezag aangewezen plaatsen".

Paragraaf 11. Signalen (artikelen 64 t/m 66).

Algemeen.

Bestuurders mogen ingevolge deze verordening signalen geven onder meer ter afwending van dreigend gevaar. Dat geldt voor zowel de geluids- als de knippersignalen. Deze regeling opgenomen in deze verordening is nagenoeg identiek aan de oude regeling.

Artikel 64

Bij het vierde lid, waarin bepaald wordt dat het verboden is om onnodig geluid te veroorzaken, moet men met name denken aan het telkens geven van gas bij het stilstaan. Het hierdoor veroorzaakte kabaal is hinderlijk voor medeweggebruikers en omwonenden.

Artikel 65

Het eerste lid van dit artikel geeft een opsomming van bestuurders die gerechtigd zijn bijzondere signalen, bestaande uit zwaai- of knipperlicht en een twee- of drietonige hoorn, te voeren. Het gaat daarbij behalve om motorvoertuigen ten dienste van politie en brandweer en ziekenauto's, ook om motorvoertuigen van andere hulpverleningsdiensten voor zover deze door de gezaghebber zijn aangewezen. Dit artikellid geeft de basis voor een dergelijke aanwijzing. Het derde lid geeft de gezaghebber vervolgens de bevoegdheid nadere regels te stellen over deze signalen, het gebruik daarvan en de kleur van het licht.

Bestuurders van vorenbedoelde motorvoertuigen mogen deze bijzondere signalen slechts gebruiken om kenbaar te maken dat zij een dringende taak vervullen. Zodra zij er gebruik van maken behoren zij tot de, afzonderlijk gedefinieerde, categorie voorrangsvoertuigen en genieten zij de daaraan verbonden voorrechten.

Het tweede en het derde lid bepaalt dat tijdens het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden die voor andere weggebruikers gevaar kunnen opleveren, bestuurders van bij die werkzaamheden gebezigde voertuigen zwaai- of knipperlicht dienen te voeren. Hierbij kan worden gedacht aan motorvoertuigen waarmee werkzaamheden aan de weg worden verricht, motorvoertuigen die sleep- of takelwerkzaamheden op de weg verrichten maar ook motorvoertuigen van hulpverleningsdiensten ter plaatse van bijvoorbeeld een ongeval.

Paragraaf 12 Het gebruik van lichten en gevarendriehoek (artikelen 67 t/m 71)

Algemeen.

Deze paragraaf bepaalt het gebruik van lichten en de gevarendriehoek. De bepalingen zijn eenvoudig gehouden.

Artikel 68

Losgekoppelde stilstaande aanhangwagens en opleggers moeten op de in het tweede lid van artikel 68 genoemde plaatsen gedurende de daar vermelde omstandigheden voorzien zijn van reflectoren.

Artikel 69

De verplichting parkeerlicht op de rijbaan te ontsteken is slechts aanwezig als de rijbaan buiten de bebouwde kom is gelegen. Voor rijbanen binnen de bebouwde kom bestaat de verplichting derhalve niet. De grond hiervoor is dat in de regel binnen de bebouwde kom voldoende straatverlichting aanwezig is om voertuigen bij donker op te merken. Voorts wordt binnen de bebouwde kom langzamer gereden dan daarbuiten zodat ook bij slechte weersomstandigheden overdag stilstaande voertuigen sneller zullen worden waargenomen.

Artikel 71

Onder al die omstandigheden die de gemiddelde bestuurder als gevaarlijk zal aanmerken is het gebruik van de gevarendriehoek geboden. Het derde lid bepaalt dat in plaats van de gevarendriehoek knipperende waarschuwingslichten kunnen worden gevoerd. Deze lichten zijn voldoende om naderende bestuurders te attenderen op het op de weg stilstaande voertuig.

Paragraaf 14. Vee (artikelen 74 en 75)

Artikel 74

Het tweede lid bevat een verruiming van het in het eerste lid vermelde verbod. Hiermee wordt beoogd de mogelijkheden voor de begrazing van kuddes te vergroten. In de gevallen waarin dit met name uit veiligheidsoverwegingen verantwoord is, kan het bevoegde gezag besluiten een weg - meestal een onbelangrijke landweg - niet een juridische scheiding te laten zijn voor een ter plaatse grazende kudde.

Paragraaf 15. Slepen (artikel 76)

Artikel 76

Deze bepaling richt zich uitsluitend tot de bestuurder van het trekkende voertuig en derhalve niet tevens tot de eigenaar of houder daarvan.

Paragraaf 16. Autogordels en helmen (artikel 77 en 78)

Artikel 77

Met deze nieuwe tekst wordt uitgedrukt dat inzittenden van motorvoertuigen een autogordel moeten dragen indien in het voertuig een autogordel beschikbaar is. Is een autogordel ten onrechte - te weten in strijd met de desbetreffende technische bepaling- niet in het voertuig aanwezig, dan dient de bestuurder te worden aangepakt wegens schending van dat voorschrift. Het volgende verdient aandacht. De bestuurder is niet strafrechtelijk verantwoordelijk voor het niet dragen van de autogordel door de passagier. Met de verplichting voor de passagier zelf dient te worden volstaan. De constatering dat de bestuurder of passagier geen autogordel droeg is voldoende.

Deze redactie brengt voorts mee dat ingeval in een voertuig autogordels zijn bevestigd zonder dat de Wegenverkeersverordening daartoe noopt, de bestuurder verplicht is daarvan gebruik te maken. Het dragen van autogordels geldt zowel voor zitplaatsen op de voorbank als op de achterbank. De technische voorschriften voor motorvoertuigen beperken zich overigens tot bevestigingspunten voor gordels voor de voorbank. (artikel 85, eerste lid, sub f.)

Het tweede lid van artikel 77 bepaalt dat kinderen jonger dan 3 jaar gebruik dienen te maken van een geschikt kinderbeveiligingssysteem, een zogenaamd kindersitje. Dit kan zowel op de voorbank als de achterbank geschieden. Kinderen ouder dan 3 of volwassenen doch kleiner dan 1,5 meter dienen de driepuntsgordel te dragen als heupgordel.

Artikel 78

Bestuurders van bromfietsen, motorfietsen en andere motorvoertuigen zonder carrosserie op meer dan twee wielen, zijn dermate kwetsbaar dat bescherming door middel van een helm geboden is. De bestuurder en de passagier zijn ieder voor zich strafrechtelijk verantwoordelijk gesteld voor het negeren van de helmdraagplicht. De helmen dienen te voldoen aan internationaal aanvaardbare veiligheidsnormen en dienen voorzien te zijn van een goedkeuringsmerk.

HOOFDSTUK IV Technische eisen

Algemeen

In de nieuwe verordening zijn de noodzakelijke aanpassingen aan de huidige tijd doorgevoerd. De meeste betreffen een weergave van reeds bestaande, in de loop der tijden zo gegroeide situaties. Nieuw is de eis dat motorvoertuigen voorzien moeten zijn van bevestigingspunten voor autogordels en, indien deze aanwezig zijn, van autogordels. Nieuw zijn ook de eisen aan de minimale profieldiepte van de banden en minimale eisen aan de lichtdoorlatendheid van fabrieksmatig verdonkerde ruiten. Ruiten mogen niet voorzien van niet fabriekmatig aangebrachte materialen die het uitzicht naar buiten belemmeren dan wel van buitenaf het zicht op de inzittenden verhinderen. Voor wat betreft dit laatste kan overigens een ontheffing worden verleend. Ook voor wat betreft de eisen aan de remmen zijn naar huidige maatstaven normen gesteld.

Er is voor deze redactie gekozen teneinde de kluwen van technische eisen zoals deze in de loop der jaren voor de diverse voertuigen is ontstaan, enigszins te ontwarren. Daarom is nu, per categorie voertuig opgesomd wat de minimale eisen zijn. De daarin voorkomende doublures zijn, ten behoeve van de leesbaarheid en de nagestreefde overzichtelijkheid geaccepteerd.

Artikelsgewijze toelichting.

Paragraaf 1. motorfietsen (artikel 83)

Artikel 83.

Met betrekking tot de motorfietsen zijn de technische eisen, met uitzondering van de afmetingen niet veranderd. Dat de afmetingen zijn aangepast bleek noodzakelijk daar de maximale afmetingen voor vrachtwagens onverkort van toepassing waren op motorfietsen.

Paragraaf 3. motorvoertuigen (artikel 85)

Artikel 85.

In lid 1, onderdeel d, is het minimale aantal ruitenwissers waarvan een motorvoertuig moet zijn voorzien teruggebracht tot een. Reden daartoe is dat steeds meer autofabrikanten er toe overgaan slechts één ruitenwisser te monteren die het gehele oppervlak van de voorruit bestrijkt.

De eisen voor spiegels zijn aangepast aan de praktijk, waarbij de aanwezigheid van zowel een binnen- als een linker buitenspiegel wordt vereist. Voor het geval het zicht in de binnenspiegel wordt belemmerd, is ook een rechter buitenspiegel verplicht.

In lid 1, onderdeel f, de inrichting van de personencabine, is de in het algemene deel van de toelichting bij dit hoofdstuk, reeds genoemde autogordels, als veiligheidsverhogende eis gesteld. Een volgende voorziening is als eis gesteld in sub 4 van onderdeel f. Nu nagenoeg alle auto's van fabriekswege standaard uitgevoerd worden met een zogenoemde blower, om condensvorming op de voorruit tegen te gaan, is gemeend deze voorziening als eis in de Wegenverkeersverordening op te nemen.

Paragraaf 4. vrachtauto's (artikel 86)

Artikel 86.

Eerste lid, onderdeel a. Nu het voor de maximale doorrijhoogte van viaducten en verkeerslichtinstallaties geen bezwaar vormt, is in dit artikelonderdeel tegemoet gekomen aan het beroepsvervoer van scheepscontainers op trekkers met oplegger. Al te vaak bleek dat de maximale hoogte van 3,50 meter moest worden overschreden, louter als gevolg van de keiharde, niet aanpasbare afmetingen van container plus voertuig. De maximale hoogte is thans gesteld op 4 meter.

Paragraaf 6. Aanhangwagens (artikel 88)

Artikel 88.

In zijn algemeenheid zal een aanhangwagen beschouwd kunnen worden als een uitbreiding van het voertuig waardoor deze wordt voortbewogen. Het is derhalve niet meer dan logisch dat aan een aanhangwagen, afgezien van de specifieke aspecten van het motorische gedeelte en de daarvoor in de plaats tredende eisen ten aanzien van de koppeling, beremming e.d, zal moeten voldoen aan dezelfde technische eisen als het trekkende voertuig. Nieuw is het gestelde in het eerste lid, onder a, ten vierde.

Paragraaf 8. Bromfietsen (artikel 90)

Artikel 90.

Nu, gelet op de definitie in onderdeel j. van artikel 1, de bromfiets de status van "rijwiel met hulpmotor" inmiddels ontgroeid is, is het logisch dat er een aparte paragraaf is gewijd aan de technische eisen van de bromfiets.

HOOFDSTUK V: Keuringsbewijzen en tekens voor voertuigen.

Paragraaf 1 Keuringsbewijs (artikelen 93 t/m 96)

Deze artikelen komen overeen met de artikelen 80a t/m 80d van de in te trekken Wegenverkeersverordening. Momenteel vinden er geen voor particulier gebruik bestemde motorvoertuigen verplichte keuringen plaats. Deze artikelen zullen op een later bij eilandsbesluit te bepalen tijdstip in werking treden.

Paragraaf 2 Tekens en onderscheidingstekens (artikelen 97 t/m 99)

Artikel 97

Met betrekking tot artikel 97 kan worden vermeldt dat ook hier de redactie ongewijzigd is gebleven tot opzichte van de vorige wetgeving. In artikel 1, onderdeel x wordt een definitie gegeven voor het kenteken. Er is echter op Bonaire geen sprake van een kentekenregistratie, waarbij een kenteken aan een motorvoertuig gekoppeld wordt en aan een daarbij behorende houder of eigenaar van het motorvoertuig.

Artikel 99

Het is thans niet duidelijk welk internationaal onderscheidingsteken voor een motorvoertuig voor Bonaire of de andere eilanden van Caribisch Nederland gebruikt gaat worden.

HOOFDSTUK VI Rijbewijzen (artikelen 100 t/m 126)

Algemeen

De voorheen geldende regeling inzake rijbewijzen (artikel 87 t/m 112) heeft in het algemeen naar behoren gefunctioneerd en is derhalve integraal overgenomen. Waar nodig zijn er bepalingen aan voornoemde artikelen toegevoegd of voor bepaalde modernere formuleringen gekozen. De terminologie is wel aangepast aan de gehanteerde terminologie in het onderhavige ontwerp.

Artikelsgewijze toelichting.

Artikel 100

Dit artikel komt grotendeels overeen met de bestaande regeling. Nieuw is dat voor bromfietsen het reeds in de praktijk gehanteerde minimum leeftijd van 16 jaar uitdrukkelijk is opgenomen. Verder is er de vereiste voor het hebben van een (rij)vergunning voor het rijden van zelfrijdende voertuigen geïntroduceerd. Deze voertuigen nemen regelmatig deel aan het verkeer en bewegen niet alleen op het bedrijfsterrein waardoor deze bestuurders ook de verkeersregels dienen te kennen. Verder is er een minimum leeftijd van 18 jaar geëist voor het berijden van deze voertuigen.

Artikel 101

Artikel 101 is nagenoeg identiek aan de ingetrokken regeling. In het eerste lid, onderdeel a is de vereiste van het hebben van een bepaald gewicht vervallen aangezien tegenwoordig veel zwaardere motorfietsen gebouwd worden. Verder worden motorfietsen en bromfietsen voldoende omschreven waardoor het gewicht geen onderscheidingscriteria meer is en derhalve kan vervallen.

In het verleden is er gebleken dat er onduidelijkheid bestond omtrent de inhoud van het begrip "bestemd voor". Bestemming van een voertuig is de bestemming die de eigenaar aan geeft en die voldoet aan de veiligheidseisen die voor zodanige bestemming zijn vereist. De bestemming die de fabrikant in een dergelijk geval aan het voertuig geeft is irrelevant.

Artikel 104

Het opzettelijk geven van onjuiste informatie is verboden wanneer aanvrager in aanmerking wil komen voor een rijbewijs of vergunning. In vergelijking met de vervallen regeling versoepelt het tweede lid de sanctie op het geven van onjuiste informatie. De nieuwe regeling bepaalt dat het rijbewijs alleen ongeldig is voor die categorie waarvoor onjuiste informatie is gegeven, mits deze informatie heeft geleid tot het afgeven van een categorie rijbewijs.

Artikel 110

Dit artikel is aangepast aan de huidige staatkundige situatie. Indien een bestuurder reeds in het bezit is van een rijbewijs van een van de landen binnen het Koninkrijk of van Sint Eustatius of Saba, dan kan volstaan worden met het overleggen van een geneeskundige verklaring (artikel 102, onderdeel c) voor de uitgifte van een nieuw rijbewijs.

Indien een in de voorgaande alinea vermeld rijbewijs reeds langer dan 2 jaar haar geldigheid heeft verloren, dient er een verklaring als bedoelt in artikel 102 onderdeel b, overlegd te worden dat men over voldoende rijvaardigheid beschikt. Voorheen was dit onduidelijk en werd de vraag of een dergelijke verklaring overlegd diende te worden overgelaten aan het oordeel van het bevoegd gezag.

Artikel 119

Dit artikel regelt de duur van de intrekking. Tenzij er sprake is van de omstandigheden zoals vermeld in de onderdelen a, b en c geldt de intrekking voor de duur waarvoor het rijbewijs is afgegeven.

Artikel 121

De verplichting om de intrekking bekend te maken middels publicatie in de bladen waarin officiële bekendmakingen worden geplaatst, wordt vervangen door een schriftelijke melding aan de instantie die belast is met het toezicht en de handhaving van deze verordening en aan de betrokkene.

Artikel 122

De periode om het ingetrokken rijbewijs in te leveren, is ingekort van 8 tot 2 dagen. In het derde lid zijn tevens de verplichting tot inlevering opgenomen ingeval het rijbewijs ongeldig is verklaard conform artikel 104 en indien het rijbewijs zijn geldigheid heeft verloren als vermeld in het derde lid sub a.

Artikel 123

Dit artikel is nieuw. Het vermoeden dat de houder van een rijbewijs de kennis of bedrevenheid dan wel de lichamelijke of geestelijke gesteldheid mist voor het besturen van een of meer categorieën motorvoertuigen waarvoor het rijbewijs is afgegeven, kan gedragen worden door feiten of omstandigheden die er op wijzen dat betrokkene niet in staat is met bedoelde motorvoertuigen aan het verkeer deel te nemen, zonder de verkeersveiligheid in gevaar te brengen.

Artikel 124

Naast het hiervoren behandelde artikel 123 bevat dit artikel de mogelijkheid dat indien de houder van een rijbewijs vrijwillig meldt dat hij niet meer de geschiktheid bezit een motorvoertuig te besturen van de categorie welke in dat rijbewijs is vermeld, aan hem een nieuw rijbewijs wordt afgegeven dat de beperkingen bevat zoals deze op dat moment toepasselijk zijn.

Artikel 125

Wanneer een opsporingsambtenaar het sterke vermoeden heeft dat een bestuurder van een motorvoertuig artikel 27 of 28 heeft overtreden, hij hiervoor procesverbaal opmaakt en van mening is dat verder rijden een ernstig gevaar voor de verkeersveiligheid zal opleveren is hij bevoegd het rijbewijs in te vorderen en onder zich te houden.

Dit rijbewijs dient onverwijld doch binnen 2 x 24 uur, vergezeld van een proces-verbaal van bevindingen opgezonden te worden naar de officier van Justitie. Deze functionaris zal niet alleen kunnen nagaan of de opsporingsambtenaar niet al te lichtvaardig is overgegaan tot het invorderen van het rijbewijs, doch is tevens in staat, aan de hand van de onder zijn beheer staande justitiële documentatie, te beoordelen of het in belang van de verkeersveiligheid geacht moet worden het rijbewijs onder zich te houden tot dat de zaak aan de rechter is voorgelegd en deze kan oordelen over het al of niet op leggen van een ontzegging van de rijbevoegdheid.

HOOFDSTUK VII Strafbepalingen (artikelen 127 t/m 132)

Artikel 128

Dit artikel is nagenoeg gelijk aan artikel 117 van de oude verordening. Dit artikel geeft de opsporingsambtenaar nu tevens de mogelijkheid ook fietsers staande te houden ter controle op de naleving van de bij deze eilandsverordening gegeven bepalingen. Zij zijn thans verplicht desgevorderd dezelfde medewerking te verlenen als voorheen de bestuurders van motorvoertuigen.

Artikel 129

In dit artikel wordt naast de bestaande regeling voor strafrechterlijke inbeslagname, zoals geregeld in het Wetboek van Strafvordering, de bevoegdheden van de gezaghebber in het kader van de handhaving van de openbare orde en het verkeer, om voertuigen weg te laten slepen en in bewaring te stellen, nader geregeld. Tevens wordt de mogelijkheid gegeven om door middel van het plaatsen van wielklemmen handhavend op te treden.

Artikel 131

Aan het strafmaximum van de onderscheidene overtredingen is niet getornd. Wel zijn enige nieuwe strafbare feiten opgenomen. De strafbaarstellingen zijn aangepast aan de huidige praktijk waarbij boetes zijn ingedeeld in categorieën.

Artikel 132

Naast de in artikel 131 genoemde sancties als hechtenis en geldboete blijkt er in de dagelijkse rechtspraak de behoefte te bestaan om het voorwerp waarmede het verkeersmisdrift/-overtreding is begaan aan de feitelijke macht van de overtreder (blijvend) te onttrekken.

HOOFDSTUK VIII Ontheffingen en vrijstellingen (artikel 133)

Artikel 133

In verband met het laten vervallen van diverse bepalingen in de oude eilandsverordening komen er in de huidige verordening minder bepalingen voor ontheffing in aanmerking.

Het tweede lid van artikel 133 regelt speciaal voor de openbare diensten het regime van vrijstellingen. In plaats van "ontheffing" wordt hier gesproken van "vrijstelling". Laatst bedoelde term is meer geschikt het karakter van dit voorschrift uit te drukken. De gezaghebber blijft de bevoegde autoriteit om vrijstellingen te verlenen ten behoeve van openbare diensten en daarmee gelijk te stellen diensten. Degene aan wie de vrijstelling is verstrekt en het personeel ten behoeve waarvan de vrijstelling is verleend zullen het document, waaruit de vrijstelling blijkt bij zich moeten dragen zodat de politie een en ander kan controleren.

HOOFDSTUK IX Overgangs- en slotbepalingen (artikel 134 t/m 141)

Artikel 134

Ter zake van de vervanging van de verkeersborden ingevolge de oude verordening is gekozen voor een uitsterf constructie.

Artikel 135

In de toelichting op bijlage 1, wordt uiteengezet waarom diverse verkeersborden in een nieuw jasje zijn gestoken. In die gevallen waar het niet gaat om de vaststelling van een nieuw model, doch de modernisering van de huidige modellen, is het niet bezwaarlijk deze borden hun geldigheid te laten behouden totdat zij zijn vervangen.

Artikel 136

Alle keurings-, rijbewijzen en wat dies meer zij, afgegeven onder de oude verordening blijven hun geldigheid behouden tot op het moment van hun vervaldatum. Op die manier wordt een zo soepel mogelijke overgang gecreëerd zonder overbelasting van de administraties die de nieuwe bewijzen zouden moeten uitgeven.

Artikel 137

Evenals de in artikel 136 genoemde bewijzen zullen ook ontheffingen welke zijn verleend onder de oude vergunning vanaf de inwerkingtredingdatum van de nieuwe verordening gewoon door blijven lopen. Ook hier is de reden de ontlasting van de administraties die de nieuwe ontheffingen en vergunningen moeten afgeven.

Artikel 138

De in dit artikel vermelde eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen, blijven van kracht.

Artikel 139

De Wegenverkeersverordening Bonaire (A.B. 1957, no. 4) en het Besluit maximum snelheidsvermogen rijwielen met hulpmotor (A.B. 1960, no. 5) worden ingetrokken. De maximumsnelheid van bromfietsen is thans opgenomen in de definitie in artikel 1 onder sub j.

Artikel 140

Omdat invoering van de nieuwe Wegenverkeersverordening Bonaire de nodige voorbereidingstijd vergt, bijvoorbeeld om het publiek op de hoogte te stellen van de gewijzigde verkeersregels en borden en dergelijke, is er een termijn van drie maanden tussen afkondiging en inwerkingtreding van de verordening in de verordening opgenomen. Voor wat betreft de verplichting tot het dragen van een helm (artikel 78) is een voor een langere termijn gekozen voor de invoering. Ten aanzien van bepaalde artikelen is het noodzakelijk om nadere uitvoeringsmaatregelen op te stellen of dient om andere redenen de inwerkingtreding uitgesteld te worden. Deze artikelen kunnen bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen in werking gesteld worden.

Artikel 141

Er is overwogen om ter onderscheiding van de Wegenverkeersverordening Bonaire uit 1957 aan de huidige wegenverkeersverordening een jaartal toe te voegen. Omdat dit echter slechts gebruikelijk is bij regelingen die zeer regelmatig worden vervangen is hier van afgezien. Het toevoegen van het jaartal zou in dit geval geen meerwaarde hebben.

BIJLAGE I Verkeersborden

Algemeen.

In de bijlage bij de Wegenverkeersverordening Bonaire uit 1957 was een globale indeling gemaakt in borden die een gebod of een verbod aanduiden, borden die een gevaar aanduiden, borden die informatie bevatten en aanwijzingen. Deze, op zich logische doch starre indeling leidde tot problemen wanneer een nieuw bord moest worden tussengevoegd. Voor de opzet van een bordenbijlage bij de nieuwe verordening is gekozen voor een flexibele indeling in afzonderlijke hoofdstukken. Deze indeling is overzichtelijk en daardoor eenvoudig toegankelijk en tevens biedt hij de mogelijkheid om modellen in te voegen zonder de logica van de indeling geweld aan te moeten doen. De indeling is als volgt:

A. snelheid; B. voorrang; C. geslotenverklaringen; D. rijrichtingen; E. parkeren en stoppen; F. overige geboden; G. gedragsborden; H. bebouwde kom; I. informatieborden; J. waarschuwingsborden; en K. overige borden.

Elk in deze hoofdstukken opgenomen bord wordt aangeduid met het desbetreffende hoofdstuk corresponderende, hoofdletter en een volgnummer. De wijzigingen strekken zich niet slechts uit tot de indeling, doch ook tot de tekens zelf, de modellen en configuratie en de daarbij behorende beschrijvingen. Getracht is om de zichtbaarheid, de opvallendheid, de herkenbaarheid en de begrijpbaarheid te optimaliseren. Geschreven tekst wordt zoveel mogelijk vermeden.

Teneinde de kostprijs van de te plaatsen borden zo laag mogelijk te houden is aansluiting gezocht bij de in Europa gangbare en in Internationale verdragen voorgeschreven modellen. Deze zijn uit voorraad leverbaar en wordt de noodzaak van het aanmaken van een speciaal maatwerk product vermeden.

Toelichting per hoofdstuk.

Hoofdstuk A: Snelheid

In dit hoofdstuk zijn de tekens opgenomen, die de maximumsnelheid dan wel de beëindiging daarvan aangeven. De vermelde getallen, die als voorbeeld dienen, geven de snelheid aan in kilometers per uur.

Onder nummer A3 en A4 zijn nieuwe borden opgenomen die het begin of einde aangeven van meerdere wegen of een wijk waarbinnen een aangepaste snelheid geldt.

Hoofdstuk B: Voorrang

Van de tekens B1 en B2 zijn bij model B2 de beëindigingstrepen verduidelijkt. Van het oude model 5 is geen equivalent opgenomen. Mocht de wegbeheerder de behoefte gevoelen het einde van een voorrangsweg van te voren aan te kondigen, dan is dat met een onderbord op eenvoudige wijze duidelijk te realiseren. Model B3 verschilt weinig van het oude model 6.

Van het bord B5 is het model veranderd.

Nieuw zijn de borden B6 en B7. Deze borden, welke in combinatie met B1 of B3 worden geplaatst, duiden een afbuigende voorrangsweg aan. Op de borden kunnen verschillende verkeerssituaties worden weergegeven, waarbij de brede streep de voorrangsweg weergeeft en de smalle streep of strepen de zijweg of zijwegen.

Hoofdstuk C: Gesloten verklaring

De tekens die een gehele of gedeeltelijke geslotenverklaring aanduiden zijn in dit hoofdstuk ondergebracht.

Teken C4 komt overeen met model 81 oud, doch heeft nu in plaats van aanwijzingsbord de status van gebodsbord gekregen en vervangt model 11 oud. Dit is noodzakelijk om verwarring te voorkomen, die door de invoering van de tekens D4 t/m D8 zou kunnen ontstaan.

Het teken C5 komt overeen met model 13 oud. Het teken C6 komt in betekenis overeen met C5 doch geldt slechts voor de daarop vermelde categorie voertuig. C7 is weer een moderne versie van model 19 oud. Ook opleggers vallen onder de werking van bord C7.

De modellen 13 t/m 18 van de bijlage bij de oude verordening komen te vervallen en worden vervangen door de modellen C8 t/m C11. Voor wat betreft de oude modellen 13, 14, 15 en 16 wordt het symbool gemoderniseerd.

Aan het bord 17 oud bestaat geen behoefte meer nu het bord G1 de toelating van andere verkeerscategorieën dan voetgangers uitsluit. De beperkingsborden ten aanzien van de breedte, lengte, hoogte en massa van de toe te laten voertuigen (modellen 20 t/m 23 bijlage oud) zijn terug te vinden in de reeks C12 t/m C16. Nieuw in deze serie is de beperking van de aslast, model C15. De in de borden vermelde getallen dienen uiteraard als voorbeeld.

Hoofdstuk D: Rijrichting

In dit hoofdstuk zijn de tekens verzameld, die een verplichte rijrichting aangeven, dan wel een of meer verplichte of toegelaten richtingen.

Met het nieuwe bord D1 wordt de verplichte rijrichting op een rotonde weergegeven.

D2 komt overeen met het oude bord 12. Het teken houdt de verplichting in het bord voorbij te gaan aan de door de pijl aangegeven zijde.

Na de bespreking van bord D2 heeft bord D3 nauwelijks nadere toelichting. Het bord kan worden toegepast voor de markering van splitsingen in de rijbaan. Beide borden vervangen de zogenoemde verkeerszuilen (de modellen 47 en 48) van de oude verordening.

De invoering van de tekens D4, D5, D6, D7 en D8 volgt uit de keuze voor positieve aanduidingen en sluit aan op wat elders in de wereld gebruikelijk is. Aan de modellen 24 en 25 uit de bijlage bij de oude verordening, de negatieve aanduiding, bestaat nu geen behoefte meer.

Hoofdstuk E: Parkeren en stoppen

Ook hier is het uitgangspunt de positieve aanduiding. Bord E4 staat dan ook centraal. Er kan een symbool of aanduiding aan worden toegevoegd om aan te geven dat de parkeergelegenheid bedoeld is voor bepaalde categorieën of voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. Aangezien ingevolge artikel 8, derde lid de verkeersborden E1 en E2 slechts gelden voor de zijde van de weg alwaar zij zijn geplaatst en ingevolge artikel 9 de borden kunnen worden voorzien van onderborden kan voortaan worden volstaan met een model E1 voor een parkeerverbod en een model voor het verbod om te stoppen. De hele reeks varianten (de modellen 29 t/m 44) uit de oude verordening is hiermede overbodig geworden.

Om aan te geven dat er sprake is van een parkeerzone, waarbinnen beperkingen aan de duur van het parkeren zijn verbonden, zijn bord E7 en E8 opgenomen. Met deze borden wordt het begin of einde van een parkeerzone weergegeven.

Hoofdstuk F: Overige geboden en verboden.

Teken F1 wordt geplaatst in situaties waarin het bij inhalen ongewenst is dat voertuigen op de wegheft voor het tegemoetkomende verkeer gaan rijden. Er wordt er vanuit gegaan dat bij het inhalen van motorvoertuigen van rijstrook moet worden gewisseld.

Het teken van F7 is nieuw. Ook teken F8 is nieuw, echter het begrip dat erachter schuilt niet. Voorheen werd door middel van een tekstbord aangegeven dat de door verkeersborden aangegeven verboden waren beëindigd.

Het teken F9 kan in velerlei situaties, al of niet van tijdelijke aard worden toegepast. Gemonteerd op het stokje van verkeersbrigadiertjes of bij een staande controle van de politie op de naleving van de verkeersvoorschriften. In het bord kan worden aangegeven door wie of waarom het bord wordt toegepast.

Hoofdstuk G: Gedragsregels

Dit hoofdstuk bevat de tekens waarmee voet- en fietspaden worden aangeduid en waaraan één of meer verkeersregels zijn verbonden. Elk van deze tekens heeft ook zijn eigen einde teken.

Hoofdstuk H: Bebouwde kom

Hoewel er op Bonaire de mogelijkheid bestaat bepaalde gedeelten aan te wijzen als bebouwde kom, bleef de aanduiding ervan meestal achterwege. De tekens H1 en H2 geven de mogelijkheid om aan de aanduiding van de bebouwde kom tevens de uit deze verordening voortvloeiende gedragsregels te koppelen. Ook bestaat thans de mogelijkheid om de het teken te voorzien van een geografische aanduiding.

Hoofdstuk I: informatie borden

Met de tekens I1 tot en met I4 worden de oude tekens 77 tot en met 80 vernieuwd.

Hoofdstuk J: waarschuwing

De tekens J2, J3, J4 en J5 houden een verfijnder aanduiding in van de algemene waarschuwing van het oude bord 66. J6 en J7 zijn nieuw. Gekozen is voor twee modellen daar het wenselijk wordt geacht duidelijk onderscheid te maken in een waarschuwing voor een gevaarlijke daling en die voor een steile helling.

Ook model J9 is nieuw en kan uitsluitend worden toegepast als vooraankondiging voor een rotonde. Teken J10 komt overeen met het oude model 68 met dien verstande dat het symbool gemoderniseerd is.

J11, J12 en J13 vervangen model 69 en geven een verfijning in de aanduiding aan.

J14 is de moderne versie van model 70, evenals het teken J15 dat is van model 71 en J16 van 72. De tekens J17, J18, J19, J20 en J22 zijn nieuw doch spreken voor zich. J21 vervangt het bord 72a van de oude bijlage waarmee werd gewaarschuwd voor ezels. Het nieuwe bord J21 is ook geschikt als waarschuwbord voor ander vee dan ezels.

Nieuw is het bord J24 wat waarschuwt voor laagvliegende vliegtuigen.

Eveneens nieuw is bord J25 wat waarschuwt voor verkeersdrempels.

Hoofdstuk K: Overige borden

Het laatste hoofdstuk van bijlage 1 is een verzameling van tekens die belangrijke informatie bieden voor de weggebruiker.

Het teken K1 is opgenomen om in die gevallen waarin dat nodig blijkt de bestuurders informatie te verschaffen omtrent de vrije hoogte in een onderdoorgang.

Nieuw is K2 wat een voetgangersoversteek aanduidt.

K3 en K4 zijn nieuw en voorzien in een behoefte de weggebruiker tijdig te informeren dat hij niet voort kan gaan op de ingeslagen weg c.q. de weg die hij voornemens was in te slaan.

Teken K5 duidt de ligging aan van een waterwinplaats ten behoeve van de brandweer. Ingevolge artikel 61, lid 2 onder h, is aan deze informatie het verbod tot parkeren binnen een afstand van 8 meter verbonden.

Om aan te geven dat er een verkeersdrempel is aangebracht is het nieuwe bord K6 opgenomen.

Met de borden K7 en K8 worden bestuurders gewezen op de mogelijkheid dat er kinderen aan het spelen zijn. Bijvoorbeeld in de buurt van scholen of speelplaatsen.

Op plaatsen waar een fietspad of fietsstrook begint of eindigt en waar fietsers de rijbaan verlaten of juist zullen, kunnen de borden K9 en K10 worden geplaatst.

BIJLAGE II Aanwijzingen

De figuren geven de voor het verkeer meest essentiële houdingen van deze verkeersregelaars weer. Verdwenen is het aloude stopbord nr 52 bijlage omdat deze in de praktijk allang niet meer werd toegepast. Nieuw is de afbeelding van de verkeersbrigadier. Het stopteken dat hij hanteert is weergegeven in teken bijlage 1, model F9.

Het bestuurscollege van het eilandgebied Bonaire,

19 APR 2018

de gezaghebber,

de eilandsecretaris,

BIJLAGE 1 BEHOREND BIJ AB..

VERKEERSBORDEN

Ingeval de in deze bijlage opgenomen borden op een elektronisch signaleringsbord worden weergegeven kan het zwarte symbool in wit worden uitgevoerd en het witte veld in zwart.

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: A Snelheid.

Omschrijving
Maximumsnelheid; De aangegeven maximumsnelheid kan variëren

A 1

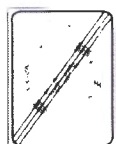
Omschrijving
Einde maximumsnelheid

A 2

Omschrijving
Zonebord maximumsnelheid; De aangegeven maximumsnelheid kan variëren

A 3

Omschrijving
Zonebord einde maximumsnelheid; De aangegeven maximumsnelheid kan variëren

A 4

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: B Voorrang.

Omschrijving
Voorrangsweg

B 1

Omschrijving
Einde voorrangsweg

B 2

Omschrijving
Voorrangskruispunt;

B 3

Omschrijving
Verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg

B 4

Omschrijving
Stop; Verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg

B 5

Omschrijving
Afbuigende voorrangsweg naar links

B 6

Omschrijving
Afbuigende voorrangsweg naar rechts

B 7

HOOFDSTUK:C Geslotenverklaring.

Omschrijving
Gesloten in beide richtingen voor bestuurders

C 1

Omschrijving
Eenrichtingsweg, in deze richting gesloten voor bestuurders

C 2

Omschrijving
Eenrichtingsweg

C 3

Omschrijving
Eenrichtingsweg

C 4

Omschrijving
Gesloten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen

C 5

Omschrijving
Gesloten voor vrachtauto's

C 6

Omschrijving
Gesloten voor motorvoertuigen met aanhangwagen

C 7

Omschrijving
Gesloten voor motorvoertuigen op twee of drie wielen

C 8

HOOFDSTUK: C Geslotenverklaring.

Omschrijving
Gesloten voor alle motorvoertuigen

C 9

Omschrijving
Gesloten voor fietsen en invalidervoertuigen zonder motor

C 10

Omschrijving
Gesloten voor voetgangers

C 11

Omschrijving
Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen die, met inbegrip van de lading, langer zijn dan op het bord is aangegeven

C 12

Omschrijving
Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, breder zijn dan op het bord is aangegeven

C 13

Omschrijving
Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, hoger zijn dan op het bord is aangegeven

C 14

Omschrijving
Gesloten voor voertuigen waarvan de aslast hoger is dan op het bord is aangegeven

C 15

Omschrijving
Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen waarvan de totaal massa hoger is dan op het bord is aangegeven

C 16

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: D Rijrichtingen.

Omschrijving
Rotondes; verplichte rijrichting

D 1

Omschrijving
Gebod voor alle bestuurders het bord voorbij te gaan aan de zijde die de pijl aangeeft

D 2

Omschrijving
Bord mag aan beide zijden worden voorbijgegaan

D 3

Omschrijving
Gebod tot het volgen van de rijrichting die het bord is aangegeven

D 4

Omschrijving
Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven; rechts

D 5

Omschrijving
Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven; links

D 6

Omschrijving
Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven

D 7

Omschrijving
Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven

D 8

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: E Parkeren en stoppen

Omschrijving
Parkeerverbod voor de zijde van de weg waar het bord is geplaatst

E 1

Omschrijving
Verbod stil te staan voor de zijde van de weg waar het bord is geplaatst

E 2

Omschrijving
Verbod fietsen en bromfietsen te plaatsen voor de zijde van weg waar het bord is geplaatst

E 3

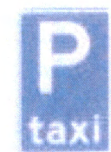
Omschrijving
Parkeergelegenheid

E 4

Omschrijving
Invalide parkeerplaats

E 5

Omschrijving
Taxi parkeerplaats

E6

Omschrijving
Blauwe zone; Parkeerschijfzone

E7

Omschrijving
Einde blauwe zone; Parkeerschijfzone

E8

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: F Overige geboden.

Omschrijving
Verbod voor motorvoertuigen om elkaar in te halen

F 1

Omschrijving
Einde verbod voor motorvoertuigen om elkaar in te halen

F 2

Omschrijving
Verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen

F 3

Omschrijving
Einde verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen

F 4

Omschrijving
Verbod voor bestuurders door te gaan bij nadering van verkeer uit tegengestelde richting

F 5

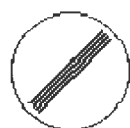
Omschrijving
Bestuurders uit tegengestelde richting moeten het verkeer dat van deze richting nadert voor laten gaan

F 6

Omschrijving
Keerverbod

F 7

Omschrijving
Einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden

F 8

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: F Overige geboden.

Omschrijving

Stop; In het bord kan worden aangegeven door wie of waarom het bord wordt toegepast.

F 9

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: G Gedragsborden.

Omschrijving
Voetpad

G 1

Omschrijving
Einde voetpad

G 2

Omschrijving
Verplicht fietspad

G 3

Omschrijving
Einde verplicht fietspad

G 4

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: H Bebouwde kom.

Rincon	Omschrijving Bebouwde kom	H 1
Rincon	Omschrijving Einde bebouwde kom	H 2

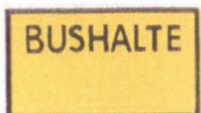
BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: I Informatieborden.

Omschrijving
Hospitaal

11

Omschrijving
Bushalte

12

Omschrijving
Doorgaand rijverkeer gestremd

13

Omschrijving
Hulppost of meldpost

14

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: J Waarschuwborden.

Omschrijving
Slecht wegdek

J 1

Omschrijving
Bocht naar rechts

J 2

Omschrijving
Bocht naar links

J 3

Omschrijving
S-bocht(en), eerst naar rechts

J 4

Omschrijving
S-bocht(en), eerst naar links

J 5

Omschrijving
Steile helling

J 6

Omschrijving
Gevaarlijke daling

J 7

Omschrijving
Gevaarlijk kruispunt

J 8

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: J Waarschuwingsborden.

Omschrijving
Rotondes; Uitsluitend gebruikt als vooraanduiding op een afstand van een rotonde

J 9

Omschrijving
Werk in uitvoering

J 10

Omschrijving
Rijbaanversmalling

J 11

Omschrijving
Rijbaanversmalling rechts

J 12

Omschrijving
Rijbaanversmalling links

J 13

Omschrijving
Slipgevaar

J 14

Omschrijving
Kinderen

J 15

Omschrijving
Voetgangersoversteekplaats

J 16

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: J Waarschuwingsborden

	Omschrijving Voetgangers	J 17
	Omschrijving Fietzers	J 18
	Omschrijving Losliggende stenen	J 19
	Omschrijving Kade	J 20
	Omschrijving Vee/ Ezels	J 21
	Omschrijving Tegenliggers	J 22
	Omschrijving Gevaar (de aard van het gevaar is aangegeven op het onderbord)	J 23
	Omschrijving Laagvliegende vliegtuigen	J 24
	Omschrijving Verkeersdrempel	J 25

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

HOOFDSTUK: K Overige borden.

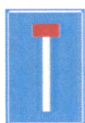
Omschrijving
Hoogte onderdoorgang

K1

Omschrijving
Voetgangersoversteekplaats

K2

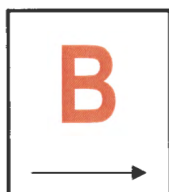
Omschrijving
Doodlopende weg

K3

Omschrijving
Vooraanduiding doodlopende weg

K4

Omschrijving
Waterwinplaats: bord ter aanduiding van de aanwezigheid ter plaatse van een waterwinplaats voor de brandweer

K5

Omschrijving
Let op drempels

K6

Omschrijving
Spelende kinderen

K7

Omschrijving
Denk aan onze kinderen

K8

BIJLAGE 1, behorend bij A.B.

Omschrijving
Fietzers naar de rijbaan

K9

Omschrijving
Fietzers naar fietspad/ fietsstrook

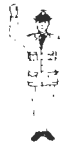
K10

BIJLAGE 2, behorend bij A.B.

AANWIJZINGEN

STOPTEKENS:

HOOFDSTUK: A

Omschrijving
Algemeen stopteken

A 1

Omschrijving
Stopteken voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van voren nadert

A 2

Omschrijving
Stopteken voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van achteren nadert

A 3

Omschrijving
**Stopteken zowel voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van voren als
het verkeer dat van achteren nadert**

A 4

Omschrijving
Stopteken door verkeersbrigadier met toepassing van bord F9

A 5

DOORGAAN-TEKENS:

HOOFDSTUK: B

Omschrijving
Doorgaan-teken voor het verkeer, dat aan de linker zijde van de verkeersregelaar is opgesteld

B 1

Omschrijving
Doorgaan-teken voor het verkeer, dat aan de rechter zijde van de verkeersregelaar is opgesteld

B 2

Omschrijving
Doorgaan-teken voor het verkeer, dat aan de linker zijde als voor het verkeer dat aan de rechter zijde van de verkeersregelaar is opgesteld

B 3

SNELHEIDSWIJZIGINGSTEKEN:

HOOFDSTUK: C

Omschrijving
Snelheid vermeerderen voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van de linker zijde nadert.

C 1

Omschrijving
Snelheid verminderen voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van voren nadert.

C 2

Omschrijving
Snelheid vermeerderen voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van de rechter zijde nadert.

C 3

Omschrijving
Snelheid verminderen voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van achteren nadert.

C 4

Omschrijving
“Let op” voor het verkeer in de stopgezette richting; teken: “Stop” voor het verkeer in de tot dusver vrije richting; teken: “Kruising vrij maken” voor het verkeer, dat zich op een kruispunt bevindt

C 5

BIJLAGE 2, behorend bij A.B.

LICHTSIGNALEN:

HOOFDSTUK: D

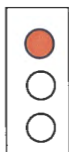
Omschrijving
Doorgaan (groen licht)

D 1

Omschrijving
Stop voor de stoplijn , voor het verkeer, dat de stoplijn reeds gepasseerd is of zo dicht is genaderd, dat stilhouden voor de stoplijn redelijkerwijze niet meer mogelijk is: doorgaan (geel licht)

D 2

Omschrijving
Stop en wel voor de stoplijn, indien aanwezig (rood licht)

D 3

Implementatieplan wegenverkeersverordening Bonaire

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Aanleiding	3
3. Doel	3
4. Acties	3
5. Organisatie uitvoering.....	4
6. Financiën	4
7. Communicatie	4
8. Risicoparagraaf.....	4

1. Inleiding

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan het schrijven van een nieuwe wegenverkeersverordening. Deze wegenverkeersverordening zorgt voor grote wijzigingen in de verkeerswetgeving op Bonaire. In dit implementatieplan staat kort aangegeven aan welke zaken gedacht moet worden voordat de verordening in werking kan treden en of handhaving van de wegenverkeersverordening mogelijk wordt.

2. Aanleiding

De huidige wegenverkeersverordening Bonaire dateert uit 1957 en voldoet niet meer. Dat heeft meerdere oorzaken:

- Technologische ontwikkelingen;
- Toename gemotoriseerd verkeer op het eiland;
- Veranderende verkeerssituaties.

Dit heeft geleid tot toenemende verkeersonveiligheid. De nieuwe wegenverkeersverordening voorziet in actuele regels die aansluiten bij de huidige opvattingen ten aanzien van verkeersveiligheid.

3. Doel

Voordat de nieuwe verkeersverordening gehandhaafd kan worden zijn er voorbereidende acties nodig van de ketenpartners. Om operationeel te worden moet iedere partner aan de slag met een aantal concrete acties. Deze acties staan in de volgende paragraaf nader toegelicht. Het doel van dit plan is dat ketenpartners goed voorbereid zijn bij de invoering van de wegenverkeersverordening en dat de inwoners van Bonaire voldoende voorlichting hebben gehad over wat er gaat veranderen ten aanzien van de verkeerswetgeving.

4. Acties

De volgende aandachtspunten en acties zijn noodzakelijk om handhaving van de nieuwe wegenverkeersverordening mogelijk te maken.

Actor	Acties	Betrokken actoren
Politie	Wegenverkeersverordening bekend maken bij de medewerkers.	
	Aanschaf meetapparatuur alcohol + afspraken met laboratorium voor analyse.	Laboratorium
	Certificering medewerkers voor nieuwe apparatuur.	
	Aanschaf en instructie snelheidsapparatuur.	
Openbaar Lichaam	Aanpassen bebording en bewegwijzering.	
	Stimuleren van de verkoop van nieuwe middelen zoals helmen en kinderzitjes.	Lokale ondernemers
	Doktoren opleiden/certificeren om bloedafname uit te voeren.	Ziekenhuis
	Informeren rijsschoolhouders	Rijsschoolhouders
	Aanpassen rijexamens	
	Alternatieve vervoersmogelijkheden stimuleren of mogelijk maken.	Lokale ondernemers

	Denk aan buslijnen en meer taxi's.		5. Organisatie uitvoering De hier
	Voorlichting geven aan bewoners en bedrijven.		
	Uitbreiden rol T&H		
Openbaar Ministerie	Wegenverkeersverordening bekend maken bij medewerkers.		
	Capaciteit organiseren voor extra zaken.		
	Nieuwe processenverbaal boekjes.	Politie	
	Sanctiebeleid opstellen en werkprocedures maken mbt invordering etc		

boven genoemde organisaties dienen zelf met een plan te komen en of uitvoering te geven aan de actiepunten. De acties zijn op hoofdlijnen geformuleerd en worden door de organisatie zelf nader uitgewerkt.

6. Financiën

De invoering van de nieuwe wegenverkeersverordening heeft voor elke partner financiële gevolgen. Het is aan de eigen organisatie om deze in beeld te brengen en daar waar nodig hulp te vragen.

7. Communicatie

Het communicatieplan is gereed.

8. Risicoparaagraaf

Bij de uitvoering van de acties doen zich de volgende risico's voor:

- Te weinig tijd c.q. capaciteit
- Onvoldoende kennis en kunde
- Ontbreken van maatschappelijk, bestuurlijk en ambtelijk draagvlak
- Bestuurlijke en politieke keuzes
- Niet nakomen van afspraken
- Het niet nemen van eigen verantwoordelijkheden
- Ontbreken van financiën

Het bewaken van risico's ligt bij de werkgroep. Deze dienen de risico's tijdig te onderkennen en in samenwerking met de opdrachtgever acties te ondernemen. Indien binnen de organisatie geen mogelijkheden zijn om de acties uit te voeren, dan dient bezien te worden of de werkzaamheden met behulp van derden uitgevoerd kunnen worden.

De werkgroep heeft geen invloed op de besluitvorming van de politiek. Zodra de wegenverkeersverordening door de besluitvorming heen komt geeft dit het OM en de politie meer mogelijkheden bij het handhaven van de verkeersveiligheid. Mocht de wegenverkeersverordening afgekeurd worden dan heeft dit effect op de eerder genoemde verkeersveiligheid.

9. Evaluatie

Gedurende de implementatie van de wegenverkeersverordening zal de werkgroep maandelijks evalueren hoe het proces verloopt. In de lokale driehoek zal de handhaving van de wegenverkeersverordening een standaard agendapunt van de vergadering zijn.

Handhavingsplan

Inleiding

Achtergrond en doel

De afgelopen jaren is men op Bonaire bezig geweest de Wegenverkeersverordening te vernieuwen. De wet zal op korte termijn ingediend worden bij het Bestuurscollege en na goedkeuring doorgaan naar de Eilandsraad. Om de bestuursorganen een beter beeld te geven bij de veranderingen die de invoering van deze wet met zich meebrengt zijn een implementatie-, communicatie- en handhavingsplan opgesteld.

Het Openbaar Ministerie en de Politie streven ernaar op 1 januari 2018 klaar te zijn voor de invoering van de verordening. Het onderhavige handhavingsplan geeft inzicht in de wijze waarop het Openbaar Ministerie en de Politie invulling geven aan de handhaving van de verkeersverordening.

Doelstelling

De nieuwe verkeersverordening moet leiden tot meer verkeersveiligheid op Bonaire.

Lokale situatie

Op Bonaire geldt op dit moment een verkeersverordening uit 1957. Deze verordening voldoet niet meer door alle ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Op het eiland zijn daarom veel zaken toegestaan die in andere landen al jaren verboden zijn.

Enkele voorbeelden:

- Rijden zonder gordel;
- Rijden zonder helm;
- Rijden zonder kinderzitje;
- Het vasthouden van een mobiele telefoon tijdens het rijden;
- Het verbod op rijden met volledig geblindeerde ramen.

Invoering van de nieuwe wegenverkeersverordening zal op bovengenoemde punten wijzigingen meebrengen, die de verkeersveiligheid ten goede zullen komen. De inwerkingtreding van de verordening heeft echter ook behoorlijke gevolgen voor de deelnemers aan het verkeer op Bonaire. Daarnaast zijn de inwoners van het eiland deze regels niet gewend. Met al deze aspecten zal rekening gehouden worden in het handhavingsplan.

Communicatieplan

Het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) verzorgt een communicatieplan. Hierin staat beschreven hoe de inwoners van Bonaire geïnformeerd worden over de gewijzigde wetgeving. Het handhavings- en communicatieplan dienen op elkaar afgestemd te zijn zodat de inwoners van Bonaire niet verrast worden met de nieuwe regelgeving en het verbaliseren daarvan. De communicatie zal niet alleen op voorhand -maar ook na invoering- moeten blijven plaatsvinden.

Handhaving

In deze paragraaf wordt kort opgesomd welke feiten er zijn toegevoegd aan de nieuwe verkeersverordening en welke scenario's er voor de Politie en het Openbaar Ministerie mogelijk zijn in het kader van de handhaving.

Wijzigingen die in de nieuwe wegenverkeersverordening zijn toegevoegd:

- Invalidenvoertuigen, zoals gebruik van fiets en voetpaden;
- Parkeer mogelijkheden voor invaliden (art. 62)

- Bepalingen inzake bromfietsen (was de fiets met hulpmotor) (fiets met trapondersteuning blijven fietsen).
- Verbod op het vasthouden van mobiele communicatie apparatuur.
- Verbod op joyriding van alle voertuigen (was alleen motorvoertuigen);
- Voorrangsregels voor voetgangers oversteekplaatsen;
- Voorrangsregels voor rotondes;
- Voorrang voor weggrijdende bussen;
- Verplicht voorsorteren;
- Beperkingen "zelfrijdende werktuigen" vwb leeftijd;
- Geen onnodig geluid produceren, ook niet meer door onnodig het toerental van de motor op te voeren;
- Gevaren driehoek in geval van obstakel op de weg (tenzij knipperlicht);
- Verbod op andere verlichting dan de verlichting die is toegestaan;
- Verplicht gebruik van een kinderzitje voor kinderen jonger dan 3 jaar
- Verplicht gebruik van de autogordel indien aanwezig.
- Verplichting tot het dragen van een helm, voor bromfietsen, motorfietsen en voertuigen zonder carrosserie.
- Uitrustingsvereisten hier en daar aangepast. Bijvoorbeeld tav. autogordels voor motorvoertuigen en lichtdoorlatendheid van auto ruiten;
- Mogelijkheid instellen parkeerzones.

Scenario's

Nadat de verkeersverordening is goedgekeurd biedt dit het Openbaar Ministerie en de Politie meer handvatten om de verkeersveiligheid te vergroten. Daarbij dient vermeld te worden dat alleen handhaving niet gaat leiden tot een verhoging van de verkeersveiligheid. De overige maatregelen die noodzakelijk zijn, staan toegelicht in het implementatieplan. Deze voorwaarden staan kort benoemd in het implementatieplan. Het is aan de genoemde organisaties om hiermee aan de slag te gaan.

Het Openbaar Ministerie en de Politie leggen de volgende scenario's voor als het gaat om het handhaven van de wegenverkeersverordening:

1. Volledige handhaving

Vanaf de invoering van de wegenverkeersverordening wordt direct op ieder feit gehandhaafd. Daarbij zijn geen uitzonderingen benoemd. Er is geen sprake van een overgangperiode, iedereen dient direct de aanpassingen in de wegenverkeersverordening in orde te hebben, zoals het aanschaffen van een helm en of kinderzitje of het aanpassen van de getinte ruiten. Op welke wijze handhaving plaatsvindt wordt in de lokale driehoek vastgesteld.

2. Gefaseerde handhaving

Nadat de verkeersverordening is goedgekeurd en de invoeringsdatum bekend is gemaakt wordt er door de lokale driehoek een operationeel handhavingsplan opgesteld. Hierin wordt per feit bekeken of gefaseerde handhaving of direct verbaliseren wenselijk is. Het communicatieplan wordt aan dit handhavingsplan gekoppeld zodat de inwoners van Bonaire op hoogte zijn vanaf wanneer zij geverbaliseerd kunnen worden.

3. Geen handhaving

Er wordt niet gehandhaafd op de wegenverkeersverordening nadat deze is ingevoerd. De situatie blijft zoals hij is en alleen voor de huidige feiten wordt geverbaliseerd.

De lokale driehoek adviseert het Bestuurscollege en de Eilandsraad om te kiezen voor scenario twee: gefaseerde handhaving van de wegenverkeersverordening. In dit scenario heeft de lokale driehoek de tijd om een gedegen operationeel handhavingsplan te maken waarbij de communicatie naar de inwoners van Bonaire een belangrijk facet wordt. De inwoners van Bonaire mogen niet verrast zijn en dienen goed op de hoogte te zijn van de wijzigingen; hier zal veel aandacht voor zijn, zowel via de

reguliere communicatiekanalen als bij de uitvoering van de controles door de politie en / of toezicht en handhaving.

Scenario één is niet realistisch voor de Politie en het Openbaar Ministerie omdat er dan teveel werk op deze organisaties afkomt. Het is vooral voor de inwoners van Bonaire ook niet goed omdat zij de tijd dienen te krijgen om te wennen aan de veranderingen, de aanschaf van spullen en het aanpassen van voertuigen.

Scenario drie helpt niet bij het vergroten van de verkeersveiligheid.

Monitoring

Van groot belang voor een adequate handhaving en daarmee voor het beeld van een betrouwbare overheid is dat afspraken over prioritering en fasering van onderwerpen consequent worden nagekomen. Er is altijd ruimte, al naar gelang de doelen worden bereikt, om de handhavingspraktijk en het communicatie-instrument te doseren. Echter, er wordt vastgehouden aan de eenmaal ingezette lijn.

Het Openbaar Ministerie en de Politie streven ernaar om, één jaar na invoering van de wegenverkeersverordening, normalisatie in het verbaliseringsbeleid te bereiken. Over de voortgang hiervan zal de driehoek de Eilandsraad via de Gezaghebber halfjaarlijks informeren.

Ondersteunende maatregelen

Samenwerking Toezicht & Handhaving en Politie

De directie van toezicht & handhaving en de Korpschef van KPCN hebben opdracht gegeven om beleid te ontwikkelen over hoe zij intensiever kunnen samenwerken en op welke thema's dit kan. Eén van de thema's betreft "verkeer" en het streven is om hier 1 januari 2018 mee te starten. Bij de handhaving van de nieuwe verordening biedt dit kansen.

Kentekenregistratie

KPCN zou gebaat zijn bij een kentekenregistratiesysteem. Op dit moment is een staande houding noodzakelijk bij een overtreding en er is geen optimaal zicht op wiens naam welke auto staat, anders dan de kennis van de politieagenten zelf.

Auto keuring

Op Bonaire rijden veel voertuigen die niet aan de basis veiligheidseisen voldoen. Op dit moment wordt een auto niet periodiek gekeurd en zijn er geen directe eisen waaraan een auto minimaal moet voldoen. In het belang van de verkeersveiligheid zou het goed zijn een keuring in te voeren. Het ontbreken van een bumper, waardoor er uitstekende delen zijn, kan leiden tot veel (onnodig) letsel bij een aanrijding met een voetganger. Dit zijn voorbeelden die bij een keuring voorkomen worden; de incidentele gevallen worden door de Politie geverbaliseerd.

Financiële middelen

De invoering van de wegenverkeersverordening kost geld. Het is belangrijk om financiële middelen ter beschikking te stellen voor de communicatie, het stimuleren van inwoners en om de juiste middelen aan te schaffen.

Advies

De politiek dient de eerste stap te zetten en de wegenverkeersverordening goed te keuren. Er is afgelopen jaren hard gewerkt aan deze verordening en het eiland heeft er behoefte aan. De tijden zijn veranderd en de wetgeving moet aansluiten. Zoals eerder in dit handhavingsplan aangegeven is het niet noodzakelijk om direct (verbaliserend) te handhaven. Dit kan gefaseerd en per feit bepaald worden. De lokale driehoek zal hier een weloverwogen besluit over nemen.

Handhaving is flexibel en in de tijd aan te passen aan de wensen en behoeften van het eiland; de goedkeuring van de wet is noodzakelijk en een voorwaarde voor het vergroten van de verkeersveiligheid.

Communicatie plan

Titel:

Wegenverkeersverordening

Auteur
Datum
Status
Projectnummer:

Maideline Martijn
24-03-2017
Conceptversie 2
CeP014

Inhoudsopgave

1. AANLEIDING.....	3
2. DOELSTELLINGEN	4
3. DOELGROEPEN	4
4. BOODSCHAP.....	5
5. COMMUNICATIE STRATEGIE	6
6. COMMUNICATIEMIDDELEN	7
7. COMMUNICATIE BEGROTING	8

1. Aanleiding

Naar aanleiding van het vaststellen van een nieuwe wegenverkeersverordening (A.B. 1957, no.4) wordt een plan van aanpak opgesteld met de bijbehorende communicatieplan. In de nieuwe wegenverkeersverordening zijn er wijzigingen die relatief veel invloed hebben op gedragsverandering van de bestuurder. Zowel wijzigingen in het verkeer als verkeersveiligheid komen hier ter sprake. Hierdoor moeten alle doelgroepen door middel van communicatie worden ingelicht. Enkele wijzigingen die een gedragsverandering zullen eisen zijn:

Wijzigingen die in het nieuwe wegenverkeersverordening zijn toegevoegd;

- Invalidenvoertuigen, zoals gebruik van fiets en voetpaden;
- Parkeer mogelijkheden voor invaliden (art. 62)
- Bepalingen inzake bromfietsen (was de fiets met hulpmotor) (fiets met trapondersteuning blijven fietsen).
- Verbod op het vasthouden van een mobiele communicatie apparatuur. (handsfree bellen wel mogelijk)
- Rijden onder invloed van alcohol of andere stoffen, zoals medicijnen of drugs
- Regels inzake maximum promillage; art. 28.
- Mogelijkheid afnemen blaastest (moet nog nader geregeld worden)
- Verbod op joyriding van alle voertuigen (was alleen motorvoertuigen);
- Voorrangsregels voor voetgangers oversteekplaatsen;
- Voorrangsregels voor rotondes;
- Voorrang voor wegrijdende bussen;
- Verplicht voorsorteren;
- Beperkingen "zelfrijdende werktuigen" vwb leeftijd;
- Geen onnodig geluid produceren ook niet meer door onnodig het toerental van de motor op te voeren;
- Gevaren driehoek in geval van obstakel op de weg (tenzij knipperlicht);
- Verbod op andere verlichting dan de verlichting die is toegestaan;
- Verplicht gebruik van een kinderzitje voor kinderen jonger dan 3 jaar
- Verplicht gebruik van de autogordel indien aanwezig (zowel voor als achter). Toelichten.
- Verplichting tot het dragen van een helm, voor bromfietsen, motorfietsen en voertuigen zonder carrosserie (quads ed.)
- Uitrustingsvereisten hier en daar aangepast. Bijvoorbeeld tav. autogordels voor motorvoertuigen en lichtdoorlatendheid van auto ruiten;
- Mogelijkheid instellen parkeerzone's;
- Regeling inzake vergunning voor bromfietsen (is thans ook al zo maar niet verder uitgewerkt)

2. Doelstellingen

Communicatie doelen:

Doelstellingen tijdens deze voorlichtingscampagne zijn om gedragsverandering te stimuleren. Door middel van communicatie worden de doelgroepen op de hoogte gesteld van de nieuwe wetgeving die naar gedragsverandering moet leiden. De veranderingen die wij met communicatie willen realiseren hebben namelijk vooral betrekking op het goed en duidelijk voorlichten van de verschillende doelgroepen.

De doelstellingen zijn zowel intern als extern:

Intern doel:

Na voorlichtingscampagne zijn alle ambtenaren die betrokken zijn met het proces van afgifte van rijbewijs op de hoogte van de wijzigingen.

Het ambtelijk apparaat is ook op de hoogte van de nieuwe regels in het verkeer en verkeersveiligheid en gedraagt zich ook conform deze regels.

Extern doel

Het wegenverkeersverordening kan succesvol worden geïmplementeerd gezien de burgers/bestuurders, stakeholders en toeristen op de hoogte zijn van de nieuwe wetgeving omtrent verkeer. Per 31 december is men is bewust van de wijzigingen in de nieuwe verordening en de gedragsverandering dat dit van een ieder vergt.

3. Doelgroepen

De doelgroepen worden onderverdeeld in een externe groep en een interne groep. Dit is met name van belang voor de communicatie strategie.

Extern:

- Burgers en toeristen die in het bezit zijn van een rijbewijs, oftewel bestuurders van een voertuig;
- Alle rijscholen;
- Autoverhuurbedrijven, taxibedrijven en bedrijven met veel vervoersbewegingen;
- Basisscholen die basis informatie mbt verkeer verlenen;
- Politie en Openbare Ministerie;

Intern:

- Ambtenaren die verantwoordelijk of betrokken zijn afgifte van rijbewijs aan de burgers die aan de rijbewijscriteria voldoen;
- Ambtenaren die volgens hun taken verantwoordelijk zijn voor het handhaven van toetredingen in het verkeer.
- Ambtenaren die gebruik maken van de dienstauto's moeten ook op de hoogte worden gesteld van de verandering in de wet.

4. Boodschap

Het boodschap naar doelgroepen kan verschillend zijn vanwege het feit dat ieder een ander rol heeft.

Boodschap	Doelgroepen	
Let op de veranderingen in het verkeer. Bestaande regels die vaak worden overtreden benadrukken. Bewustwording mbt verkeersveiligheid: bijv. gebruik van helm, gordels, kindersitje, rijden onder invloed van alcohol.	Bestuurders	Extern
Het is ook jouw verantwoordelijkheid om jouw klanten de veranderingen in te lichten Bewustwording mbt verkeersveiligheid: bijv. gebruik van helm, gordels, kindersitje, rijden onder invloed van alcohol.	Rijscholen, autoverhuurbedrijven, taxibedrijven en bedrijven met veel vervoersbewegingen	
Nieuwe regels van het verkeer waarop je moet letten. Bewustwording mbt verkeersveiligheid: bijv. gebruik van helm, gordels, kindersitje, rijden onder invloed van alcohol.	Scholen	
Controles verrichten aan de hand van de nieuwe wetgeving.	Politie/Openbare Ministerie	Intern
Let op de veranderingen in het verkeer Bestaande regels die vaak worden overtreden benadrukken	Ambtenaren (die een dienstauto besturen)	
Het is jouw verantwoordelijkheid om de (nieuwe) bestuurder de veranderingen in de wet in te lichten.	Ambtenaren (betrokken bij afgifte rijbewijs proces)	
Bestuurders inlichten op de veranderingen van de nieuwe wetgeving Bewustwording mbt verkeersveiligheid: bijv. gebruik van helm, gordels, kindersitje, rijden onder invloed van alcohol.	Ambtenaren (toezicht en handhaving)	

5. Communicatie Strategie

Informatieve campagne ter bevordering van gedragsverandering:

De wegenverkeersverordening is vastgesteld en de communicatie zal informatief worden ingezet. De communicatie moet ook de rol innemen om de doelgroepen in zekere mate te formeren en zal daarom ook met audiovisuele beelden worden versterkt. De ontvanger/doelgroep moet de tijd krijgen om de veranderingen op te nemen, begrijpen, accepteren en daarna kan men overgaan tot gedragsverandering. De toon voor de communicatie zal zakelijk zijn met nadruk op de het feit dat een herziene wegenverkeersverordening noodzakelijk is voor een veilig verkeer. In het bezig zal het een vriendelijke boodschap zijn en de medewerking van een ieder wordt verwacht voor een veilig verkeer op Bonaire.

Cross mediaal communicatie:

Het is van belang dat de communicatie vanuit verschillende invalshoeken wordt benaderd. De communicatie campagne zal haar eigen huisstijl dragen voor de herkenbaarheid. Hiervoor zal een concept worden ontwikkeld met project groep. De verwachting is dat niet alle burgers open zullen staan voor de wijzigingen. Gezien het aantal wijzigingen nogal veel zijn is het belangrijk om veel te herhalen en van diverse middelen gebruik te maken. Er zal cross mediaal worden gecommuniceerd voor een grote bereikbaarheid. Social media, website, printed media, outdoor media, audio visueel en promo items.

Massaal en directe communicatie:

Er zal zowel van massaal als directe communicatie gebruik worden gemaakt. De directe communicatie zal in de vorm van sessies zijn waarbij doelgroepen worden uitgenodigd om aan deel te nemen. Tijdens de sessies kan men vragen stellen en worden discussies gestimuleerd ter bevordering van een beter begrip van de verordening.

Voor massale communicatie zal gebruik worden gemaakt van publicity maar ook van Advertenties/Spotjes/Animaties en printed media. (zie cross mediaal) Er zal gebruik worden gemaakt van duurzame communicatie middelen zoals billboards, informatieve filmpjes, folders en promo items die men zal bewaren of gebruiken.

Looptijd

De communicatiecampagne start op het moment dat implementatie plan gereed is en loopt to aan het einde van het project.

De campagne wordt in verschillende fases ingedeeld:

- Voorlichtingscampagne start met een persconferentie en een algemeen persbericht in de krant waarin de gemeenschap geïnformeerd wordt over de nieuwe verordening;
- De eerste fase betreft het informeren van de interne doelgroepen;
- In de tweede fase starten de voorlichtingscampagne voor de externe doelgroepen politie en openbare ministeries en andere stakeholders zoals rijscholen, autoverhuurbedrijven, taxibedrijven en bedrijven met veel vervoersbewegingen;
- Derde Fase: verder informeren van de externe doelgroepen zoals scholen;
- De daaropvolgende fases betreffen de informatie sessies in de wijken, talkshows (publicity campagne) en het ontwikkelen van communicatie middelen voor massa media.

6. Communicatiemiddelen

De communicatiemiddelen sluiten aan bij de communicatiedoelen en strategie. De middelen zullen per doelgroep verschillen.

Fasen	Communicatie middel	Doelgroepen
Start project	Persconferentie en algemeen persbericht Sociaal media/website	Alle doelgroepen
Fase 1: Intern	Interne informatie sessies	Ambtenaren
Fase 2: Extern	Informatieve sessies Ontwikkelen van een FAQ lijst	Politie/Openbare Ministerie Rijscholen , autoverhuurbedrijven, taxibedrijven en bedrijven met veel vervoersbewegingen
Fase 3: Extern	Informatieve sessies	Scholen, verenigingen, groepen van bikers,
Fase 4: Extern	Directe media: informatieve sessies in de wijken Talkshows Ontwikkelen van FAQ lijst Knelpunten onderscheiden	Burgers, bestuurders
Fase 5: Extern	Massa media: (cross media) Advertenties & spotjes Billboards Social media Website Printed Media Audio	Alle doelgroepen

Fasen worden niet in volgorde uitgevoerd. Het ontwikkelen van communicatie middelen start op het moment dat het budget voor het project is goedgekeurd.

7. Communicatie Begroting

Begroting is gebaseerd op eerder gevoerde campagnes door de afdeling communicatie en protocol. Campagne is gebaseerd op een periode van 2 maanden, aannemende dat project en voorlichting in Juni van start gaat.

Communicatie middel	Frequentie/Aantal	Begroting
Persconferentie en algemeen persbericht	Bij start Persbericht na elke fase	\$0,-
Interne informatie sessies fase 1	5 interne sessies	\$0,-
Informatieve sessies fase 2 Ontwikkelen van een FAQ lijst	5 sessies (@\$50 p. sessie)	\$250,-
Informatieve sessies fase 3	10 sessies (@ \$50 p. sessie)	\$500,-
Directe media:		
• informatieve sessies wijken	10 sessies	\$500,-
• Talkshows	5 talkshows	\$0,-
• Ontwikkelen van FAQ lijst	Design FAQ	\$100,-
• Knelpunten onderscheiden	Notulist	\$200,-
Massa media: (cross media)		
• Design huisstijl	Compleet huisstijl	\$3500,-
• Advertenties Kranten/bladen	1*mnd (3 kranten+4sale) * 2 mnd	\$4000,-
• Radio spotjes/jingle	5*wk (5 radios\$200pwk) *2mnd	\$2000,-
• Billboards	3 billboards @\$750	\$2250,-
• Social media/website	Boosting budget \$100p.mnd	\$200,-
• Video production	5 videos	\$2000,-
• Printed Media	Folders/letters/flyers	\$2000,-
• Audio/Jingle development	2 jingles	\$1500,-
• Broadcasting video	\$3200 p. mnd voor 2 mnd	\$6400,-
	TOTAAL	\$25400,-

Wegenverkeersverordening Bonaire 2017					
					\$ naar Euro
Aantal	Eenheid	Omschrijving	Prijs/Eenh	Totaal	\$ 1.1751
132	st	Verkeersborden	€ 80.00	€ 10,560.00	\$ 12,409.06
132	st	Verkeersbordpalen	€ 47.50	€ 6,270.00	\$ 7,367.88
264	st	Beugels	€ 16.25	€ 4,290.00	\$ 5,041.18
		Totaal			\$ 24,819.29
Plaatsen/ vervangen borden					
Aanbrengen bord + paal + beugels					
132	st	verkeersborden	\$ 70.00	\$ 9,240.00	
	Totaal				\$ 34,059.29
	Onvoorzien			10%	\$ 3,405.93
					\$ 37,465.22
	Afronding				\$ 34.78
Directiebegroting					\$ 37,500.00